

PRESS CLIPPING

Понедељак 04.01.2010. год.

ЦИЉ - ПОВРАТАК ПРОГНАНИХ

Глас Јавности, Датум : 4.1.2010, Страна : 2

КОСОВСКА МИТРОВИЦА - Државни секретар у Министарству за Косово и Метохију Оливер Ивановић изјавио је да би ово Министарство морало више да се бави проблемима повратка и економског јачања српског становништва на Косову и Метохији у 2010. години.

Ивановић је рекао да протекле године, због економске кризе, „али и сопствених слабости, нисмо успели да остваримо значајнији повратак на Косово и Метохију“. Коментаришући примедбе Срба са Косова и Метохије да не могу да дођу до запослених Министарству за Косово и Метохију како би им помагали да реше проблема на терену, Ивановић је нагласио да се ради „о објективној и оправданој примедби“. „Чињеница је да су ти људи премало на терену и мислим да би бар половина Министарства требало већ у овој години да се под хитно пребаца на Косово и Метохију“, истакао је Ивановић.

САБИРНИ ЦЕНТАР НЕСРЕЋЕ

Вечерње Новости, Датум : 4.1.2010, Страна : 13

ПОТРЕСНЕ СУДБИНЕ српских ИЗБЕГЛИЦА У КОЛЕКТИВНОМ СМЕШТАЈУ
МАТАРУШКА БАЊА, КОД КРАЉЕВА

У некадашњем туристичком комплексу прогнаници из Хрватске, Босне, са Космета...

МИРИС буђи, одеће која испарава после кише, топлоте из зарђалих радијатора и тањира после управо завршеног ручка - ударају у ноздрве. Ово је ресторан некадашњег хотела „Жича“ у Матарушкој бањи, у коме избеглички хлеб годинама деле прогнаници из Босне, Хрватске, са Косова и Метохије.

- Драго Вељковић, задња пошта Горажде, избеглички стаж 18 година и више - представља се, спуштајући кашику крај тањира своје избегличке порције, човек шездесетих година.

Драго је сам у огромном холу, некадашњем ресторану у коме је и монотона музика са радија из кухиње, у потпуном сагласју са сликом таме и чамотиње, пред нама.

- Где ми је кућа? У Федерацији БиХ. И шта ће ми, кад немам више ни живаца ни снаге да о томе мислим. Ја овде чекам да умрем. За мене нико више и не пита. И коме сам, овакав, потребан?

Дуге године избеглиштва, овим људима у хотелу „Жича“ Матарушке бање, највећем избегличком центру у краљевачком региону, исцрпили су и потрошиле људе. У овом некадашњем хотелу, а некадашњи је јер је од њега остала руина, сада је стотињак невољника на заједничком, избегличком казану.

- Сабирни центар несреће - каже Драго. - Донедавно, када смо се пребројавали, било нас је око 150. Неки су се удали, неки појенили, неки умрли. Хотел „Жича“, пењемо се на први спрат, опет мирис мемле. Кроз дуге ходнике промичу углавном повијени старци, између

рубља на конопцима, осушених мушкатли, трулих судопера и обуће, које им је Црвени крст - ко зна када поделио.

- Од „Олује“ сам на овој адреси. И не знам колико су ме пута до данас новинари питали како ми је. А шта се од тада променило? Ништа! - огорчена је жена, која замиче иза врата собе у којој, кажу њене комшије, троши деценију и по избегличког живота.

У соби 102 Миомир Вучковић из Истока у Метохији. Био је, пре лета 1999. године наставник математике у Основној школи „Бора Милутиновић“, Злокуће код Клине.

Узнемирила га је посета новинара.

- Мислио сам да су нас сви заборавили - каже. - Мене само поштар, једном месечно, посети. Донесе минималац од осам и по хиљада динара. И то је добро! Не бих се ја после свега и после времена које је протекло, могао вратити у школу, па и да ми кажу: „Мићо, добио си посао“. Шта бих ја, данас, могао да кажем ђацима, изневерен од свих. Нису деца за такву горчину и тугу.

Други спрат хотела „Жича“. Нигде деце... Само несрећни, усамљени људи. Двадесет и осморо њих, толико је на сваком спрату, а само једно купатило. Све је у њему зарђало и ко све ово да поправља. Савета Стојковић из Качаника, једанаест година у истој соби на крају ходника, прича нам:

- Деца су ми отишла, надниче по Београду. Мене нико одавде не тера. Имам хлеб, какав да је. Имам кревет. Али, раздире патња за нашом недоступном кућом на Косову. Деца ме зову, а ја мислим - што да им стајем на муку, па нека овде трајем док трајем.

Бака Велика Воштић слуша ову причу и додаје:

- И ја сам моје синове отпустила за Београд. Али ми их отуда мртве вратише. Иво и Негован... Не знам ко их је убио, а знам да су покушали да се снађу у новом животу.

Мук покри ходник, а онда опет причају људи да су недавно расељене виле „Морава“ и „Маричић“, у којима је било неколико десетина прогнаника. Добили су станове, ново уточиште. А колико ће, још, они овде да обитавају, то нико не зна. У међувремену Матарушка бања пропада. Некадашњи туристички капацитети данас су руина.

Драган Вукшић каже:

- И кад би ми сутра рекли - добио си стан, душа је моја руина. То је највећи проблем.

Антрфиле : Подстанари

Матарушка бања је, на подручју Краљева, један од највећих колективних центара у Србији. Избеглица има колико и мештана - око 4.000! Већина их је смештена у својим давно започетим кућама, или код раније досељених рођака. Многи су подстанари, а још је више од стотину у хотелу „Жича“, који је после свих ових година постао права руина. Због тога ово природно лечилиште нема значајнији туристички промет. Нити лако може да се приватизује. Од септембра прошле године аукцијска продаја се одлаже. А цена - све више пада.

РАЧУН СТИЖЕ ТЕК НА КРАЈУ

Вечерње Новости, Датум : 4.1.2010, Страна : 3

ТУЖБА ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ СУДОМ ПРАВДЕ

Накнада штете и по оцени Суда

КАО што хрватска тужба Србије за геноцид не наводи конкретну суму која се од Београда тражи као обештећење, ни српска контратужба неће прецизирати новчане своте. Делови контратужбе још се не откривају, а Саво Штрбац, директор Документацијског центра

“Веритас”, који је асистирао у њеном прављењу, каже да се верзија у коју је имао увид није бавила висином одштета појединцима и држави.

- Верујем да ће тако остати и да ће се накнада штете оставити оцени Суда. Расправа би могла да почне за годину-две, а до тада Београд може да срачуна износе. То је лако завршити - каже Штрбац.

Уколико би Суд оценио да је геноцид почињен, на једној или другој страни, директор “Веритаса” наводи да би то могла бити међупресуда. После ње уследило би изјашњавање о накнадама, да би Суд, затим, донео допунску, главну пресуду, која укључује новчане обавезе.

Мада се лицитирало чак милијардама евра које би Загреб потраживао у случају успеха у судници, у хрватској тужби, према речима Штрбца, захтева се обавезивање Србије да исплати обештећења појединцима и држави Хрватској “по утврђењу Суда” и да врати културно благо однето с подручја Хрватске. Суд би Србији, по том захтеву, требало да нареди да казни све починиоце ратних злочина који живе у Србији и објави све податке о несталима. Накнаду штете за појединце, несумњиво, тражиће и Београд у контратужби, уз захтев да Суд утврди да је геноцид почињен над Србима из Хрватске, да се казне починиоци ратних злочина и објаве спискови несталих Срба.

Антрфиле : ЗЛОЧИНЕ НА ВИДЕЛО

ПОСТУПАК пред Судом у Хагу биће прилика да се покаже који су све злочини чињени против Срба - изјавио је јуче Вељко Џакула, председник Српског демократског форума. - Хрватска је Србима узела станове, имовину, посао, протерала их је. Није им омогућила да се врате и да живе у држави из које су протерани.

С друге стране, Џакула сматра да је Србија дуго ћутала о проблемима Срба у Хрватској. Односи у регији, напоменуо је, не могу се поправити уколико се не побољша статус Срба у Хрватској.

ШТА СВЕ ЧЕКА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ

Дневник, Датум : 4.1.2010, Страна : 2

Посланике Скупштине Србије на почетку 2010. године у процедури чека више од 100 владиних законских предлога, међу којима је и тридесетак међународних конвенција, споразума, финансијских уговора и протокола. Парламентарце у процедури чекају и Предлог закона о заштити становништва од изложености дуванском диму, који је Влада Србије усвојила на последњој седници у 2009. години, као и предлози закона о амнестији, о завршном рачуну буџета за 2008, о пиву... Међу законима који чекају на усвајање у 2010. години су и предлози закона о изменама и допунама Закона о обележавању дана жалости на територији Републике Србије, о волонтирању, о ученичком и студентском стандарду, о предшколском васпитању и образовању, као и Предлог царинског закона. Ту је још и неколико законских предлога који се односе на сарадњу Србије и других држава у области одбране, полиције, визне либерализације.

Тако посланике у 2010. години чекају и предлози закона о потврђивању споразума Србије и Норвешке, као и Србије и Швајцарске о олакшаној процедури за издавање виза и споразум Србије и Норвешке о реадмисији особа које незаконито бораве.

Када је реч о међународној сарадњи у области одбране и полиције, парламентарце чекају споразуми Србије са Великом Британијом и Ирском о сарадњи у области одбране, као и споразуми Србије с Португалијом, Македонијом, Словенијом, Норвешком, Шпанијом, али и Предлог закона о потврђивању меморандума о разумевању између Владе Србије и Владе

Ирака о сарадњи и војној обуци за ирачке оружане снаге. У процедури је и Предлог закона о потврђивању споразума између Србије и Швајцарске о полицијској сарадњи у борби против криминала, затим споразум Србије и Хрватске о полицијској сарадњи, споразум Србије и Израела о сарадњи у борби против илегалне трговине и злоупотребе наркотика... Међу законима који су више од годину дана у скупштинској процедури су и предлози закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писма, као и о изменама и допунама Закона о објављивању закона и других прописа и општих аката и издавању “Службеног гласника”. Посланици би у скупштинске клупе могли да се врате и раније од 1. марта, када би требало да почне пролећно заседање и да у периоду ванредног заседања расправљају о новом закону о Скупштини Србије. Ванредно заседање, према Уставу Србије, може бити сазвано на захтев најмање трећине народних посланика или на захтев Владе Србије, са унапред утврђеним дневним редом.

СРПСКИ МАЛИШАНИ У ГРЧКИМ ПОРОДИЦАМА

Курир, Датум : 4.1.2010, Страна : 8

БЕОГРАД - Црвени крст Србије (СКС) и грчки Црвени крст организовали су и ове зиме боравак деце из Србије у грчким породицама, саопштио је ЦКС. Одмором и опоравком за време божићних и новогодишњих празника обухваћено је 130 деце. У питању су деца која су изгубила родитеље, деца расељена с Косова и Метохије, избегла деца и деца из социјално најугроженијих породица узраста од осам до 16 година, а у групи је било и 30 деце која су први пут обухваћена овим програмом. Група се враћа из Атине у Београд у среду, наведено је у саопштењу. Сарадња ЦКС и грчког Црвеног крста на овом програму траје од 1993. и до сада је опоравком и одмором у грчким породицама било обухваћено више од 17.000 деце из Србије и Републике Српске.

PRESS CLIPPING

Уторак 05.01.2010. год.

КАЈИН: ОБЕ ТУЖБЕ ПРОПАДАЈУ!

Курир, Датум : 5.1.2010, Страна : 2

Истарски политичар Дамир Кајин отворено за Курир о судбини хрватске тужбе за геноцид против Србије и наше контратужбе, као и о скором повратку Срба

ДАМИР КАЈИН, ПОТПРЕДСЕДНИК ИСТАРСКОГ ДЕМОКРАТСКОГ САВЕЗА

БЕОГРАД - Дамир Кајин, потпредседник Истарског демократског савеза и један од кандидата за председника Хрватске који је испао у првом кругу, у интервјуу за Курир каже да би за Србију и Хрватску било најпапетније да повуку међусобне тужбе за геноцид.

- Нико у Хрватској неће рећи да ми нисмо били жртве агресије. Али, нико не може сакрити да је било злочина и са хрватске стране. Систематски се палила Крајина, 20.000 стамбених објеката је запаљено, све с циљем да се онемогући повратак Срба.

- Каква је судбина тих тужби?

- Ако Босна због Сребренице није успела с тужбом, сумњам да Хрватска може било шта учинити.

- А Србија?

- И ваш председник, господин Борис Тадић, зна да српска контратужба нема ништа светлију будућност.

Ако су тужбе унапред осуђене на пропаст, шта је решење?

- Хрватски и српски политичари треба да седну, а то ће се десити за неколико година, и да се подвуче црта. Да себе и друге не оптерећујемо тужбама због геноцида већ да покушамо да разрешимо питања повратка, ратног злочина, обнове државе...

- Подржали сте Ива Јосиповића у трци за председника Хрватске, а управо је он један од аутора тужбе против Србије.

- Питање је колико је он аутор, пустимо то.

- Ви сте један од ретких политичара у Хрватској који отворено говори о проблемима повратка Срба у Хрватску.

- Повратак је насушна потреба и Хрватске и избеглог становништва. Ту ће се тестирати поверење и манифестовати нова толерантна политика Хрватске. Простор без народа је безвредан. Људи који су данас у Србији овде су рођени. Ту су њихови стари покопани, велики број њих није окрвавио руке и зашто се они не би вратили и живели своје животе? Злочинце у затвор, али пустите нормалне људе да живе!

ДЕЧЈИ БОЖИЋ У БЕЛОМ ДВОРУ

Пресс, Датум : 5.1.2010, Страна : 23

Принц Александар Карађорђевић и принцеза Катарина приредили су јуче у Белом двору традиционалне божићне пријеме за више од 1.200 деце без родитељског

старања, ромску и децу са посебним потребама, као и децу из избегличких и интерно расељених породица, узраста од три до 12 година.

Принц Александар и принцеза Катарина су честитали деци Нову годину и Божић и уручили поклоне, а владика шабачки Лаврентије је делио иконице. Принц Александар је казао да су се и ове године из целе Србије окупила деца која имају тежак живот и изразио очекивање да ће ова година за њих бити боља.

Владика Лаврентије захвалио је породици Карађорђевић што су окупили децу којој је најпотребнија родитељска љубав и помоћ да са њима поделе радост великог празника Божића. Епископ је истакао да су деца наша будућност, нада и радост и пожелио им леп боравак у Белом двору.

За децу из целе Србије приређен је програм са забављачем Пеђолином и аниматорима, а поклони су обезбеђени захваљујући великом броју донатора из Србије и Грчке.

После пријема у Белом двору, у Центру „Сава“, у сарадњи са Народним позориштем у Београду одржана је и балетска представа „Дон Кихот“, у оквиру пројекта Фондације принцезе Катарине „Деца деци“. У знак подршке акцији Фондације принцезе Катарине балет Народног позоришта извео је, као прву представу у 2010, „Дон Кихота“ у поставци чувеног руског играча и кореографа Владимира Васиљева из Москве. Деци и свим присутнима су се по завршетку представе обратити принц Александар и принцеза Катарина, као и митрополит црногорско-приморски Амфилохије, који је благословио децу и честитао им Божић.

МУЧЕНИЦА

Куир, Датум : 5.1.2010, Страна : 15

Инвалид Слађана Мољевић, мајка три ћерке, остала без супруга, који је издржавао породицу и био јој једини ослонац

ВИШЕГРАД - Толико муке и јада колико је за само 31 годину преко главе претурила Слађана Мољевић из Вишеграда много је и за пола града, а камоли за беспомоћну и болесну жену!

Неколико месеци после смрти мужа Недељка, јединог ослонца у животу, Слађана и њено троје деце живе у собици аутобуске станице у Вишеграду. Бригу о малој Славици (5), Александри (7) и Софији (8), али и о Слађани, преузео је девер Мирослав Мољевић и тако, барем мало, Слађани умањио бриге и муке. Мирослав, и сам подстанар, има незапослену супругу и двоје деце.

- Имаш децу, због њих мораш живети, њих гледати како расту! - говори он Слађани.

- Остала сам без оца, без мајке, сад и без мог Неђа. Не могу више ни о себи да се старам, а камоли о деци. Шта ће мени живот - једино је што Слађана после тешког губитка понавља.

Недаће Слађану сустижу откад се родила. Са седам година, у родном Сарајеву преживела је тешку саобраћајну несрећу и после ње остала трајни инвалид, одузета јој је десна страна тела. Усред босанског рата, у експлозији гранате на Илици, поново је тешко повређена. Који месец касније до темеља је изгорео дом породице Таминцић у Сарајеву. Слађана, отац Александар, мајка Гојка и старији брат кренули су у избеглиштво, у Вишеград...

Онда се у њеном претешком животу десио тренутак среће. Срела је Недељка, који је после рата без успеха тражио посао, мучио се и преживљавао како је знао и умео. Узели су се 2000, а годину дана касније родила се Софија, онда Александра, па Славица. Недељко је радио, успевао је да прехрани породицу.

- Мој брат је био невиђени борац. Радио је у фабрици, док је било плата и пара и по две смене, само да може Слађани да купи лекове, деци оно што је потребно. И кад је остао без посла, сналазио се, радио је разне послове, само да прехрани децу. Слађану је прихватио онакву каква је, чинио за њу све што човек може да чини за жену, за своју породицу - прича Недељков брат Мирослав.

После братовљеве смрти, Мирослав је три девојчице довео код себе, у подстанарску собицу од двадесетак квадрата, где их је сада, уз његову породицу, укупно седморо.

- Узео сам децу да буду код мене свестан да Слађана сама не може да се стара о девојчицама. А код мене, кад има за четири тањира, биће и за још три. Помажем Слађани колико год могу. Кад је потребно, одем до ње, однесем јој намирница, обезбедим нешто и новца, колико имам. И девојчице оду до ње, обиђу је. И ми сиромашно живимо, од моје полицијске плате, али поделићемо ово што имамо. Плашим се за Слађану, њој је Недељко био све на свету, давао је и последњу марку да њој купи лек, за себе никад није бринуо. И кад је у болницу требало

да иде, било га је страх да Слађану и девојчице остави саме - каже Мирослав.

Антрфиле : Пет девојчица око врата

У општој невољи и јаду, Мирослав, коме су прошле године за шест месеци умрла двојица браће, прво старији Мирко, а онда и Недељко, понеки тренутак радости доживи тек кад му се пет девојчица окачи око врата, па почну, онако детињи, да цвркућу, да га зачикавају...

- Прирасле су ми за срце... А једино од чега страхујем јесте да ли ћу моћи да им обезбедим све што је потребно, да деца расту онако како су заслужила, безбрижно, у радости - признаје Мирослав.

ПОРАЖАВАЈУЋИ БРОЈ ПОВРАТНИКА НА КОСМЕТ

Блиц, Датум : 5.1.2010, Страна : 4

Оливер Ивановић, државни секретар у Министарству за Косово и Метохију

Не могу да кажем колико се људи у 2009. години вратило на Косово и Метохију, јер је тај број поражавајућа, каже за „Блиц” Оливер Ивановић, државни секретар у Министарству за Косово и Метохију.

Основни разлог је то што се нисмо добро снашли након нелегалног проглашења косовске независности. Нисмо знали шта тим људима сугерисати, како их подстаћи на повратак. Такође, нисмо имали ни са ким да преговарамо. **Отцепљењем Косова УНХЦР и Уједињене нације нису играле тако важну улогу, а одмах смо искључили могућност сарадње са косовским институцијама. На слаб повратак Срба утицала је и економска криза. Премало је новца у буџету издвојено за то. Надам се да ћемо ове године добити више средстава и потрудићемо се да та сума буде што пристојнија. Тешко је проценити колико се Срба до данас вратило на Косово и Метохију. Говорило се да их је око 6.000. Међутим, реалан повратак је знатно мањи.**

ЗОРИЦИ ГОСТИ НИКАД НЕ ДОЛАЗЕ!

Вечерње Новости, Датум : 5.1.2010, Страна : 36

Четворочлана породица Милатовић, ИЗБЕГЛИЦЕ у Чаглавици надомак Приштине, преживљава у адаптираној штали.

Лети је загушљиво а зими хладно, шпорет не сме да се јако ложи због запушеног, урушеног димњака

ЧАГЛАВИЦА - Хоћете ли да вам прочитам једну своју песму? - стидљиво, готово полушапатом, пита дванаестогодишња Зорица Милатовић из Чаглавице код Приштине. Као да жели да ублажи стид због нужног смештаја у коме проводи своје детињство, девојчица узима свеску са исписаним стиховима и почиње да чита..."Песма другу", "Приштина", "Косово", ређају се песме ове девојчице које је, каже, писала душом. Руке су јој саме летеле по папиру, иако су мисли биле далеко од скучене собице у којој је затичемо са баком Зорицом. После скоро полусатног читања стихова, девојчица, ипак, открива своју највећу бол.

Каже да никада не доводи другарице у свој стан. Признаје да се стиди, јер са мајком Тањом (43), баком Горданом (70) и дедом Бориславом (74) живи у адаптираној штали. Нужни смештај у просторијама некадашње земљорадничке задруге, наследили су од избегличке породице из Хрватске, када су јуна 1999. године били приморани да напусте свој стан у Ајвалији надомак Грачанице.

- Једанаеста је година како живимо у две скучене собице, без воде, купатила, али и прозора да удахнемо свежи ваздух. Лети нам је загушљиво, а зими хладно, јер не смемо много да ложимо шпорет због лошег димњака - почиње причу бака Гордана седећи на столици поред дотрајалог шпорета. Док се присећа како су морали да напусте свој стан који је њен супруг добио као радник у руднику Кишница, посматра унуку која седећи на узаном кревету учи географију.

- У слободно време највише волим да пишем песме. Тада као да бежим из реалности. Замишљам како путујем, али највише како шетам својом родном Приштином, која нам је тако близу а ипак недостижна - прича девојчица...

- Осим скученог постора, најтеже нам је што немамо воде у кући. Тоалет је далеко, а ја једва ходам - наставља причу бака Гордана и замишљено додаје: - Жао ми је кћерке и унуке. Да барем оне добију кров над главом и почну да живе достојнијим животом. Ипак, Милатовићи кажу да о страху више и не размишљају. Прижељкују кров над главом и боље улове живота. А до тада, Зорица наставља да пише своје песме којима призива другачију стварност.

Антрфиле : ПЕСМА ДРУГУ

"ДРАГИ мој непознати друже, да ли ти тамо цветају руже,
моје Косово је равно али путо, тужно и тамно,
ту сам се родила и живим, али немам чему да се дивим.
Ту су само јад, бол и сузе, да ли си за то знао
мој непознати друже"

Стихови Зорице Милатовић

ЧЕКАЈУ КОНКУРС

МАДА сам причу о Милатовићима испричао колегама како би путем телевизијских прилога или новинских репортажа пренели тужну истину о овој породици, још нема конкретне помоћи, а они живе у заиста тешким условима - сведочи Будимир Ничић, директор прес-центра у Чаглавици, који је као доскорашњи представник месне заједнице, у више наврата помагао овој породици. **Подсећа да су Милатовићи конкурисали за један од станова које је Министарство за заједнице и повратак у косовској влади саградило у суседном Лапљем Селу, али да још чекају резултате конкурса.**

Никаква тужба нам неће помоћи уколико се у српској јавности ништа не промени у односу према националном интересу и државним питањима

Није лако објаснити како је то Стјепан Месић постао херој грађанске Србије и њених медија. А Месић је, заправо, само на свој шеретско-народњачки начин спроводио хрватски национални програм и при томе, понегде и у понечему, заправо био гори од Туђмана. А од отвореног усташлука се ограђивао – и тиме зарађивао аплаузе српске јавности – само у оној мери у којој му је то било потребно због хрватског имиџа у свету и одбране сопствене комунистичке биографије. Али је зато приликом бројних „обљетница“ домовинског рата по малигности и малициозности често надмашивао своје ХДЗ-овске такмаце.

Годинама му је омиљена тема била Република Српска. За чије укидање се залаже непрестано, с тим да је, зарад тог узвишеног циља био спреман делимично жртвовати чак и интересе босанско-херцеговачких Хрвата. Исто тако, чини се, животно је заинтересован за опстанак косовске државности, као и за питања лустрације (у Србији), те истине и (српске) одговорности за злочине на простору бивше Југославије. Неке од Месићевих изјава зацело ће ући у антологије политичког цинизма и бешчашћа. Почев од најчувеније, по повратку са дужности председника председништва СФРЈ: „Задатак је обављен – Југославије више нема”, преко оне да су Хрвати у Другом светском рату два пута победили: једном априла 1941, а други пут у мају 1945.

Али шта очекивати од Месића, када најграђанскију од свих грађанских организација у Хрватској, Хрватски хелсиншки одбор (ХХО), води Иван Звонимир Чичак, један симпатични, али пунокрвни, помало ексцентрични хрватски националиста, маспоковске провенијенције. Поучно је било искуство од пре неколико година када је писац ових редова имао прилику да у оквиру неког ТВ панела у Бањалуци учествује у разговору са поменутиим председником ХХО и Славеном Летицом, прононсираним десничарем, некадашњим Туђмановим саветником и у то време актуелним лидером једне мале проушашке странке. Што ће рећи, отприлике као да су се срели Соња Бисерко (или Чедомир Јовановић), са једне, и (рани) Војислав Шешел, са друге стране.

И шта мислите да се догодило? И шта мислите да би се догодило да су се, на пример, у Загребу срели и копља укрстили поменути српски пандани? А овде, зна се. Мили боже те хармоније, те слоге и тог консензуса. Као Бим и Бум. Станлио и Олио. Пат и Паташон. Не зна се ту ко је левица, а ко десница, ко екстремни националиста, а ко представник грађанске Хрватске. Као на спортским ТВ шпицама.

Један набацује, други закуцава. Па онда мало обрнуто.

Хоћу рећи да је, уз частан изузетак последњег Мохиканца хрватског југословенства и антифашизма, покојног Стипе Шувара (чије се име код нас помало неправедно везује само за „бијелу књигу” и једну неуспешну школску реформу), хрватска политика била апсолутно монолитна у погледу „српског питања” у Хрватској: почетком деведесетих Хрватска је била жртва бруталне великосрпске агресије, од које се сопственим снагама ослободила након четири херојске године домовинског рата у бриљантним војно-редарственим акцијама „Бљесак” и „Олуја”, током којих је дошло и до нежељених инцидената и спорадичних злочина. Тачка.

Ко год има претензију да нешто представља у хрватском политичком и јавном животу мора се ултимативно држати ове догме, а о осталом се може расправљати. Другим речима, у Хрватској нема странке која би била пандан ЛДП-у, нема невладине организације која би, чак и када се исто зове, била слична „нашем“ Хелсиншком одбору или Фонду за хуманитарно право, нема новина које садржински подсећају на „Блиц” и „Борбу”

(сплитски „Ферал” то уопште није био) и ни у сну нема телевизије која би личила на Б92. (И уопште нисам сигуран да је то наша „компаративна предност” и наше демократско „богатство”, као што ће вероватно рећи моји критичари.)

Из свега што је речено, потпуно је јасно како је најаву српске противтужбе дочекана у Хрватској. И потпуно је јасно зашто је овако дочекана у Србији. Не рачунајући неколико удружења прогнаника из Хрватске – а ја бих рекао, и већине тзв. обичног света – српској противтужби се нико званично није обрадовао. Од опозиције се то у Србији напросто не може очекивати. Део власти као да се стиди што је уопште морао да се бакће с тим „остацима прошлости” уместо да се, као што је ред, посвети регионалној сарадњи и евроинтеграцијама. Милорад Пуповац каже да ће српска контратужба погоршати положај Срба у Хрватској. Српски правни стручњаци по српским медијима изјављују да је српска тужба неоснована – и да је није требало ни подносити. И ако се заврши споразумним повлачењем и нагодбом, само подношење контратужбе против Хрватске јесте свакако корисна мада прилично закаснела ствар. Али нам никаква тужба неће помоћи, па све и када би – као што неће – наша аргументација којим чудом и превагнула на сумњивим теразијама међународне правде, уколико се у Србији, тј. у српској јавности, ништа не промени у односу према националном интересу и државним питањима. Е, али ту нам већ Месић и Хрватска заиста ништа нису криви.

НАРОДНА КУХИЊА ПРЕД ЗАТВАРАЊЕМ

Политика, Датум : 5.1.2010, Страна : А8

У Удружењу жена „Сабор” тврде да више немају средстава, а надлежни у општини истичу да им се нико није обраћао за помоћ

Косовска Митровица – Уколико се ускоро не појави више донатора, или у помоћ не притекне држава Србија, Народна кухиња у Косовској Митровици, у којој се дневно спрема 60 obroka за најугроженије из општина Северна Митровица и Звечан, биће затворена. Како за „Политику” наглашава председница Удружења жена „Сабор” Миланка Ордић, корисници Народне кухиње моћи ће да добију по један оброк можда још само неколико дана, и то од пара које је ово удружење обезбедило продајом рукотворина. Удружење жена „Сабор” из сопствених средстава финансира рад Народне кухиње, уз помоћ италијанске хуманитарне организације КАВ која је до 2004. године обезбеђивала средства како би се најугроженија лица у ове две општине прехранила.

– Кухиња је почела са радом 1999. године и донедавно је имала више од 100 корисника, а сада по један оброк добија 60 особа које потичу из јако сиромашних породица, самохране мајке и избегла и разбегла лица. Иако нам новчаним средствима помаже и италијанска организација, а до пре шест година смо имали буџет у износу 1.600 евра месечно, сада нам прети затварање. Никада, иако смо се обраћали општини, Центру за социјални рад, републичком министарству за рад и социјална питања, ниједан динар није дошао за ове гладне људе – наводи Миланка Ордић, истичући да избеглим лицима из Хрватске која су смештена на Малом Звечану свакодневно храну шаљу таксијем, за који се такође издваја новац.

Председница удружења апелује на све људе добре воље да „колико-толико новчано или у храни омогуће рад кухиње” али и јавно позива органе Републике Србије да нађу средства како би ова једина народна кухиња на територије северног Косова опстала.

У Центру за социјални рад у Косовској Митровици негирају „да нису вољни да помогну”, али и кажу да им се никада из Удружења жена „Сабор” нико писмено није обратио.

– Ми хоћемо да помогнемо, али никада нам се нико није званично обратио. У Центру немамо тачну евиденцију колико је људи на казану Народне кухиње, не знамо по којим критеријумима они добијају оброк, али је суштина у томе да нам се нико са озбиљним захтевом није обратио. Једино што могу да кажем јесте да сам се као директор Центра са људима из општине и надлежнима у Црвеном крсту залагао да се у Косовској Митровици отвори кухиња где би најугроженији дневно добијали бар један кувани оброк, али и где би било прихватилиште за њих – каже Миладин Ђуровић, директор Центра за социјални рад у Косовској Митровици.

У догледно време, можда најкасније до пролећа, у Косовској Митровици, у већ саграђеном објекту површине 120 квадратних метара у Бошњачкој махали, биће отворена народна кухиња, потврдио је за „Политику” Љубиша Јакшић, начелник одељења за друштвене делатности у СО Косовска Митровица, додавши да ће ускоро стићи опрема у вредности од 50.000 евра, донација хуманитарног друштва „Космит” са седиштем у Минхену. Јакшић истиче да ће ова народна кухиња бити у мрежи кухиња Републике Србије, а дневно ће се спремати топли оброк за 100 корисника.

– Тек отварањем ове народне кухиње у Бошњачкој махали тачно ћемо знати колика ће средства бити издвајана, без обзира на то о којој је националности реч – истиче Јакшић.

PRESS CLIPPING

Среда 06.01.2010. год.

ОГЊИШТА ЈОШ У КОРОВУ

Вечерње Новости, Датум : 6.1.2010, Страна : 36

У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ УНИШТЕНО 125.000 СРПСКИХ КУЋА

ПРЕМА подацима Удружења расељених и избеглих из Федерације БиХ савњено је са земљом 125.000 српских кућа, и то углавном после потписивања Дејтонског мировног споразума. Том рушилачком чину треба додати на хиљаде помоћних зграда, радњи, хала, пољоприврних објеката уништених до темеља... Укупна вредност имовине, која је Србима уништена у Федерацији БиХ, процењује се на око милијарду конвертибилних марака.

- Само вредност уништене имовине 163 српске породице, које пред Основним судом у Сарајеву воде спор за надокнаду, износи око 25 милиона конвертибилних марака - каже Вељко Стевановић, председник Удружења расељених и избеглих из Федерације БиХ, чије је седиште у Бијељини.

- Број тужби, које су упућене сарајевском суду, смањен је са 455 на 163, јер су у међувремену многи умрли, а нису дочекали ни "п" од правде, неки су продали имовину у бесцење. Велики је број оних, који нису успели, после смрти родитеља, да благовремено доставе документацију, утолико пре што суд у Сарајеву тражи "длаку у јајету".

У многим местима у Федерацији БиХ одавно нема ни трага о томе да су ту вековима живели Срби. У међувремену, поднето је нових 3.500 тужби судовима у том ентитету, али правда иде сувише споро, оцењују у овом Удружењу. **У сарајевском суду је окончано геодетско вештачење, а сада следи грађевинско, за које је потребно 85.000 КМ. Осиромашене породице, које до сад нису одустале од покушаја да дођу до правде, ипак, не могу да обезбеде тај новац, па су њихове очи упрте у власти РС. И суђења у Сарајеву, каже Вељко Стевановић, нису се померила с мртве тачке две, три године, док се нису огласили одговорни људи из Европског суда за људска права у Стразбуру.**

- Уздамо се, ипак, у оснивање фонда за правичну надокнаду на нивоу Босне и Херцеговине, што је и обавеза БХ власти према Анексу 7 Дејтонског мировног споразума - каже Стевановић.

Антрфиле : ЛОША ПОНУДА

Било је покушаја да оживи само фонд за повратнике, где би се "сливао" новац са ентитетског и БХ нивоа. Сећом, српски парламентарци одбили су предлог ревидиране стратегије, која регулише питања невољника у БиХ, из оба ентитета.

Судови из Федерације више не прихватају да ми, као невладина организација, заступамо оштећене српске породице, па је то разлог више за песимизам.

ХРВАТСКУ ТРЕБАЛО ТУЖИТИ ЈОШ 1995. ГОДИНЕ

Правда, Датум : 6.1.2010, Страна : 8

ИНТЕРВЈУ МИЛОЈКО БУДИМИР

Професор Милојко Будимир, генерални секретар Удружења Срба из Хрватске, у интервјуу за Правду говори о противтужби коју је Србија поднела против Хрватске због геноцида почињеног од 1991. до 1995. године, као и о процесу повратка прогнаних Срба на огњишта и о будућим односима две државе.

- Као удружење подржавамо контратужбу коју је држава Србија поднела против Републике Хрватске, али очекивали смо да ће таква тужба бити и раније поднета, јер у грађанском рату, који је вођен од 1991. до 1995. у Хрватској, највише су страдали Срби који су били држављани те државе и конститутивни народ све до 1990. године, када су доласком ХДЗа на власт били избачени из Устава Хрватске - каже професор Будимир.

Злочинци морају да одговарају

• Због чега је било потребно да Хрватска тужи Србију, па да тек тада уследи контратужба са наше стране?

- То се и ми Срби из Хрватске питамо, јер наша је страна имала и има кудикамо јаче аргументе за тужбу за ратне злочине. А, ето, уместо тужбе, ми подносимо контратужбу. Од пада Републике Српске Крајине нисмо имали никога ко би заступао интересе Срба из Хрватске осим Србије, као земље матице, која је на неки начин била гарант Венсовог плана, донетог 1992. године. Тим планом је простор где су Срби живели стављен под заштиту Уједињених нација. Нападом на РСК у акцијама "Бљесак" и „Олуја" Хрватска је заправо напала територију која је била под заштитом УНа, и нико на то није реаговао, па, нажалост, ни Србија, која је већ тада требало да поднесе тужбу против Хрватске. Морам да констатујем да се политика званичног Београда према Србима у Хрватској није много мењала у протеклих деценију и по. Вероватно се делом и због тога, тек после хрватске тужбе, одговара контратужбом.

• Како оцењујете коментаре председника Бориса Тадића, који је и пре подношења коншратужбе рекао да је тај акт преурањен и да би требало добро размислити, и лидера ЛДПа Чедомира овановића, који тврди да то води лошим односима између две државе?

- Уз сво дужно поштовање, али ни председник Тадић, а ни господин Јовановић не могу осећати оно што осећају прогнани Срби из Хрватске, и дај Боже да тако нешто никада не осете, нити доживе. Стотине хиљада Срба је само током „Олује" и „Бљеска" остало без својих најмилијих и својих домова, а да не говорим о периоду пре тог погрома, од 1991. Колико је породица нестало и колико се огњишта заувек затрло? Нисмо ми ниједног тренутка били за лоше односе између Србије и Хрватске, напротив. Па, и нама је у најдиректнијем интересу да ти односи иду узлазном путањом и да се у потпуности нормализују, али овде се ради о индивидуалној одговорности, за коју неко мора да сноси последице. Желимо чисте односе и рачуне, да свако ко је чинио злочине одговара за то. Нормализација односа Србије и Хрватске мора бити заснована на јасним чињеницама и на истинитим подацима.

Срби у Хрватској грађани другог реда

• Зашто српска контратужба не садржи и оптужбе за ратне злочине усташких бојовника током Другог светског рата? Имате ли неке информације о томе?

- Колико смо, као удружење, упознати, мислим да се у контратужби налазе и злочини од 1941. године. Наравно да се ниједног јединог тренутка не смеју заборавити жртве из Јадовна, Јасеновца и других страстишта по Хрватској, јер ратни злочин не застарева, и

управо због тога наша контратужба мора садржавати све оно што се дешавало за време НДХ.

- Да ли тужба Хрватске може представљати покушај спречавања повратка Срба и уливање нове несигурности потенцијалним повратницима?

- Наравно да се то може и тако гледати. Хрватска је донела низ дискриминаторских закона, који су од Срба направили грађане другог реда. Хрватска не може у Европу, односно Европску унију, док се Србима, као равноправним грађанима Хрватске, не омогући повратак у своје домове из који су прогнани пре скоро две деценије. Очекујемо од ЕУ и од међународне заједнице да јасно и гласно кажу Хрватској да се, све док не изграде стандарде какви постоје и у осталим државама ЕУ, и док се не реши питање повратка српског живља, не може очекивати пријем у Европску унију.

- Каква је ситуација тренутно са повратницима у Хрватску, колико се уопште Срба вратило у своје домове?

- Ситуација је врло поразна, јер за протеклих 15 година у Хрватску се вратило свега 52.000 Срба, а до сада је од тог броја преминуло њих 15.000. Прошле, 2009. године, више је Срба дошло из Хрватске у Србију, него обрнуто. Људи се тешко одлучују на повратак јер немају где да се врате, њихови су станови узурпирани, више од 40.000 станова у Хрватској је бесправно уселено, људима се не гарантује посао и, што је најважније, нико им не може гарантовати безбедност. Навешћу вам још један нонсенс званичне хрватске политике. Хрватска, по њиховом мишљењу, с пуним правом тражи од Србије да им се врате иконе и богослужбене књиге, иако је то све у поседу СПЦ. Значи, званични Загреб признаје да је културно благо „њихово“, али народ није! Србе они не признају као део своје државе, и то је просто чињеница.

Прећуткивање штети добрим односима

- Делите ли мишљење га је, ипак, министар Јеремић уложио пуно енергије и напора око ове контратужбе и да је један од званичника власти који стално шири истину о страдању Срба у Хрватској?

- Да, једина светла тачка у нашој дипломатији је управо министар спољних послова, господин Вук Јеремић. Високо ценимо и никада нећемо заборавити његову изјаву дату у Загребу, да су „Олуја“ и „Бљесак“ биле акције етничког чишћења, после чега је постао "персона нон грата* у Хрватској. Подржавамо као удружење његов рад по питању Срба у Хрватској и надамо се да ће се ускоро отворити конзулат у Книну. Чињеница је и да у домаћим медијима нема много простора где би Срби из Хрватске могли да изнесу своје ставове и мишљења. Све се то ради због тобожњих добросуседских односа, али односи две државе не могу бити добри ако се прећуткује српска мука.

- Кандидат СДПа за председника Хрватске у другом кругу избора, Иво Јосиповић, један је од аутора хрватске тужбе против Србије, а ипак га наша власт на неки начин подржава у односу на противкандидата Милана Бандића. Како то објашњавају?

- Наша власт је, очигледно, у прилици да од два зла бира мање. Јосиповић је изјавио, мада је нагласио да се не одриче тужбе, да се ситуација ипак умногоме променила у међувремену, и ја верујем да ће, уколико кандидат СДПа буде изабран за председника Хрватске, учинити да се тужба повуче.

- Да ли би, у случају да Хрватска повуче тужбу, и Србија требало да учини исто?

- Могу само да кажем шта би ми као Удружење Срба из Хрватске желели, а ми желимо да та наша контратужба у сваком случају остане, јер на тај начин ће се свет упознати са хрватским злочинима над Србима, који не смеју остати заборављени, а од жртава се не смеју правити целати.

Антрфиле : Хрватска премијерка живи у српском стану

• Како коментаришете изјаву хрватске премијерке Јадранке Косор да српска противтужба неће угрозити односе две државе?

- Нека госпођа Косор, ако жели добре односе Србије и Хрватске, најпре напусти стан у који се бесправно уселила, а који је припадао српској породици, и нека тако да свој лични пример за нормализацију односа! Што се њене изјаве тиче, то посматрам као класичну политичку изјаву, дату највероватније под изнудом међународне заједнице.

Злочин и даље без казне

У селу Кравица код Братунца обележена је 17. годишњица злочина над Србима, када су муслиманске снаге из Сребренице убиле 49 мештана и запалиле српске куће. За овај злочин, који се догодио на православни Божић 1993. године, још нико није одговарао! **Према подацима Владе Републике Српске, снаге под командом Насера Орића на подручју Сребренице, Братунца и Зворника у првој години рата убиле су више од 1.200 српских цивила и запалиле 688 српских кућа и око 2.000 помоћних објеката.** Према обавештајним подацима ВРС, Орић је руководио нападом на село Кравице. Хашки Трибунал ослободио је 3. јула 2008. године Насера Орића кривице за злочине над Србима 1992. и 1993. године. Парастос је служен у цркви Светих апостола Петра и Павла, а затим су паљене свеће и положено цвеће на централно спомен-обележје настрадалим Србима регије Бинач. Парастосу су присуствовали челници Републике Српске, представници борацких категорија становништва и локалних органа власти Братунца и других општина регије Бинач.

ТУЖБА ЈЕ НЕБИТНА

Вечерње Новости, Датум : 6.1.2010, Страна : 18

ИВО ЈОСИПОВИЋ Победник првог круга председничких избора

Промениле су се околности откада смо тужили Србију

Односи између Србије и Хрватске бољи су него што су били, али још увек нису довољно добри. Можемо рећи да, на неки начин, варирају и да је потребно уложити одређени напор како би се побољшали. Ти односи су, пре свега, оптерећени догађајима који вуку корене из рата.

Ово је у интервјуу за "Новости" рекао Иво Јосиповић, кандидат Социјалдемократске партије и победник првог круга председничких избора у Хрватској. Он наглашава да ће односи са Србијом бити један од његових спољнополитичких приоритета.

- Шта би требало учинити да се односи Хрватске и Србије поправе?

- Развијање и продубљивање добрих односа између наше две земље важно је за очување мира и развој привреде у региону. **И на глобалном плану циљеви наше две земље се подударају, а то је улазак у европске интеграције, као и претварање региона у зону мира и просперитета. Главне претпоставке за успешну сарадњу су суочавање с прошлошћу, одговорношћу за рат и страдања, али и спремност на санирање последица рата.** Хрватска је у рату претрпела страшне жртве и разарања за које нема никаквог политичког, ни другог оправдања. Одговорност за те злочине важно је питање. Но, и Срби у Хрватској су страдалници који траже поштовање и помоћ у решавању проблема, посебно повратка.

- Србија је поднела контратужбу за геноцид. Може ли се очекивати вансудски договор и повлачење тужби?

- Тужба није сама себи сврха, битно је да се остваре праведни захтеви из хрватске тужбе - проналажење несталих особа, враћање великог културног блага које је за време рата

изнесено из Хрватске у Србију и кажњавање свих ратних злочина. Тужба је поднесена у време када ништа од наведеног није било остварено. Али, отада су учињени бројни помаци. Србија је вратила део отетог културног блага, Специјални суд за ратне злочине у Београду врло добро ради, а и две државе све боље сарађују у кажњавању ратних злочина. Исто тако, ради се на проналажењу несталих. Али, проблема још има.

- Хоћете ли пружити помоћ за повратак избеглих Срба у Хрватску и враћање одузете имовине?

- Положај хрватске мањине у Србији и српске у Хрватској углавном су слични, иако је у степену остваривања мањинских права или, чак законским решењима, Хрватска у великој мери испред Србије. Највећи проблем повратка Срба у Хрватску више није физичка несигурност и несношљивост, већ је то економска несигурност, незапосленост и недостатак перспективе. Због тога би Влада требало да донесе пакет мера како би помогла у решавању тих отворених питања.

PRESS CLIPPING

Петак 08.01.2010. год.

КУЋЕ И ГРАЂА ЗА 13 ИЗБЕГЛИЧКИХ ПОРОДИЦА

Грађански лист, Датум : 5.1.2010, Страна : 16

По две породице у Црвенки и Сивцу и једна у Крушчићу добиле су помоћ за откуп кућа, а за осам породица обезбеђен је грађевински материјал.

КУЛА - Општина Кула је добила 4.875.000 динара на конкурс Комесаријата за избеглице Србије и УНХЦР-а. Новац је наменио за куповину кућа с окућницама и набавку грађевинског материјала за довршетак започете градње или побољшање услова становања. Још 500.000 динара за реализацију тог пројекта обезбедила је општина Кула.

На измаку 2009. године потписани су уговори са 13 избегличких породица којима је додељена помоћ за стамбено збрињавање. По две породице у Црвенки и Сивцу и једна у Крушчићу добиле су помоћ за откуп кућа, а за три породице у Сивцу, две у Кули и по једну у Црвенки, Руском Крстуру и Крушчићу биће обезбеђен грађевински материјал.

Процењује се да у кулској општини живи око 3.500 избеглих и прогнаних, а највише их је у Сивцу, Кули и Липару. У Липару је подигнуто избегличко насеље у којем у 34 двојна објекта станује 68 породица.

Повереница Комесаријата за избеглице у Кули Милева Ковач каже да више од триста избегличких породица у тој општини нема решено стамбено питање, било да су подстанари или да живе у безусловним кућама у сопственом власништву. Она каже да је прошлог месеца општина Кула од потпредседника Владе Србије Јована Крkobабића и комесара за избеглице Владимира Цуцића добила решење о исплати 1.125.000 динара за наставак акције стамбеног збрињавања избеглих и прогнаних из Хрватске и БиХ, као и интерно расељених с Космета.

ПОВРАТНИЦИМА У ОСОЈАНУ УРУЧЕНИ КЉУЧЕВИ ОД ТРАКТОРА

Политика, Датум : 8.1.2010, Страна : А5

Осојане – Државни секретар у Министарству за КиМ Оливер Ивановић уручио је на Бадњи дан домаћинима у повратничком селу Осојане кључеве за пет трактора. У куповини возила 50 одсто учествовала је Влада Републике Србије (Министарство за КиМ), а 50 одсто житељи села, уз уговор да се трактори не могу отуђити у року од пет година. Оливер Ивановић је рекао да је „држава решена да помаже народу на Косову и Метохији мада запошљавања у институцијама које су на буџету државе Србије више неће бити”. Ово је први део помоћи Министарства за КиМ, а до почетка фебруара домаћинствима у овом селу уручиће кључеве за још 12 трактора.

– Ви ћете држави помоћи, ако будете радили и производили. Потребни су донатори, за прикључне машине, за сејалице, дрљаче, тањираче– казао је Оливер Ивановић истичући да је село Осојане једна од стратешких тачака на територији КиМ и пример успешног повратка.

– Пројекат повратка у Осојане је рађен систематично, а прва група која се вратила пре девет година упорно је градила услове за опстанак. Таквим људима није тешко да држава помогне. За ово време откако су се вратили на своја огњишта, где сада живи око 500 особа, уз помоћ државе успели смо да обновимо школу, амбуланту, Дом културе, земљорадничку задругу – истакао је Ивановић.

У разговору са житељима, који су се окупили у центру села Осојане чуло се и то да сваки долазак представника државе Србије охрабрује српски живаљ на КиМ и да их посебно радује то што је Борис Тадић боравио у Дечанима.

ПОВЕЋАЋЕМО ПОМОЋ ЗА БЕБЕ И ОЛАКШАТИ УПИС У ВРТИЋЕ

Данас, Датум : 8.1.2010, Страна : 2

Интервју са Вукицом Васић, заменицом градоначелника Пожареваца

Вукица Васић је била на челу тимова за решавање проблема водоснабдевања и топлификације за села Дрмно, Кленовник, Петка, Острово, Кличевац, Село Костолац, као и за новоформирану Градску општину Костолац. Као заменица градоначелника, а у оквиру својих надлежности, усредредила је свој рад на област економије и социјалне политике

Вукица Васић, заменица градоначелника Пожареваца, по образовању дипломирани економиста, је релативно нова личност у јавном животу и на политичкој сцени овога краја. Одмах по прихватању ове одговорности, пре нешто више од годину дана, као прва жена на тој значајној функцији, својом марљивошћу, одговорношћу и истрајношћу, стекла је велико поверење међу својим сарадницима у коалиционој власти на локалном нивоу као и, што јој највише импонује, људи из свих слојева грађанстава којима је посвећено њено предано ангажовање.

Шта је, по вашем мишљењу, обележило претходну годину у функционисању и активности локалне самоуправе и шта би издвојили од активности у којима сте Ви као заменица градоначелника непосредно учествовали?

Борба за статус

Добијањем статуса града били смо обавезни да ускладимо бројне одлуке са Статутом града. Одржано је 30 редовних и 40 ванредних седница Градског већа, на којима су усвојени бројни значајни предлози и одлуке упућивани Скупштини града на даље разматрање и усвајање. Одржано је и безброј других, конструктивних и значајних, састанака. Најпре бих желела да истакнем да сам била на челу тимова за решавање проблема водоснабдевања и топлификације за села Дрмно, Кленовник, Петка, Острово, Кличевац, Село Костолац, као и за новоформирану Градску општину Костолац.

Као заменица градоначелника, а у оквиру својих надлежности и референци, усредредила сам свој рад на области економије и социјалне политике. Тако је град Пожаревац постао члан НАЛЕД-а (Националне асоцијације за локални економски развој), чиме је направљен корак ка стварању позитивне инвестиционе климе за привлачење домаћег и страног капитала.

Веома је активно и учешће града у раду Сталне конференције градова и општина - асоцијације која ради на јачању капацитета локалних самоуправа. Град Пожаревац је представио своје потенцијале и на првом Сајму локалне самоуправе, који је одржан почетком новембра на Новом Београду, а посебно нам је задовољство што је наш стандард, међу првима, посетио и сам Премијер републичке Владе, господин Мирко Цветковић...

Као члан Савета за миграције, активно сам учествовала у релаизацији Акционог плана за избегла и интерно расељена лица који је проистекао из Стратегије

социјалне заштите града Пожаревца. Од 1.јула прошле године ради и Канцеларија за пружање правне помоћи мигрантима, избеглим и интерно расељеним лицима.

Потписан је и Меморандум о изградњи стамбеног објекта за ову категорију становништва преко средстава НИП-а. Исто тако, потписан је и Меморандум за изградњу монтажних објеката за становнике такозваног картон насеља.

Заједно са општином Бор, интензивирали смо и прекограничну сарадњу са Румунијом, од које очекујемо јачање разноврсних веза у области привреде са акцентом на пољопривреду и туризам.

Као заменица градоначелника, члан сам и Управног одбора Фондације “Пожаревачки мир” који је био веома активан. У прилог томе говори и постављање табле са натписом “Пожаревац -град мира, Србија - земља мира”, на самом улазу у град. Започета је и изградња објекта Царског шатора на потезу Тулба-Табана. Наш циљ је да објекат буде завршен следеће године, и да то место постане зелена оаза и једна од туристичких атракција нашег града.

Поменула бих и веома успешну организацију 46. Љубичевских коњичких игара са свим пратећим манифестацијама а нарочито Пожаревачки Карневал као потпуно нову манифестацију у нашем граду. Планирамо да ове године Пожаревачки Карневал обогатимо бројним атрактивним сарцајима и оправдамо чињеницу да смо почаствовани пријемом у угледну породицу карневалских градова света.

Најважније за град

Које бисте инвестиције издвојили као најзначајније за наш град?

Свакако су најзначајније инвестиције у граду Пожаревцу у 2009.години биле, пре свега, велики пројекат који финансира Европска Унија а који подразумева реконструкцију система водоснабдевања у Пожаревцу, затим замену азбесних цеви која је у току, као и заштиту водоизворишта “Кључ”. Вредност читаве инвестиције је преко 3 милиона евра а учешће града Пожаревца је око пола милиона евра.

Поменула бих и изградњу источне трибуне на Градском стадиону која је коштала преко 24 милиона динара, па тако сада напоскон имамо један модеран и леп градски стадион, какав наш град и заслужује.

Од инвестиција бих још издвојила и оне пројекте који су упућени ка Министарству за национални инвестициони план...

Шта грађани могу очекивати у овој 2010. години од локалне самоуправе?

Грађани у наредној години, пре свега, могу очекивати већу ефикасност у раду локалне самоуправе која због њих и постоји. Што се тиче планова за 2010.годину и новина које бих издвојила, ту су, поред осталог, знатно већа средства која су буџетом за 2010. годину предвиђена за социјална давања. У питању су средства од око 7 милиона динара што је скоро два пута више него у буџету за ову годину. Велику пажњу смо усмерили на посебне категорије становништва, па тако имамо и програме запошљавања инвалида и samozapoшљавања, затим стипендирање студената са посебним потребама, финансирање вантелесне оплодње... Повећана је и накнада за прворођено дете која сада износи 30.000 динара, уместо досадашњих 20.000. Субвенционисаћемо и вртиће за за боравак трећег детета...Поред већих давања за социјалне потребе, максимално ћемо радити на решавању имовинско-правних односа, решавању проблема индустријске зоне а све у циљу даљег привлачења домаћих и страних инвеститора, као и на повећавању запослености, онолико колико је то могуће у овом тренутку.

Антрфиле : Једна од ретких жена међу руководиоцима

Жена као функционер је још ретка појава бар у локалним приликама - како усклађујете те обавезе са онима у породици?

Искрено речено, није лако али успевам при чему ми веома помаже претходно радно искуство, као економисте у електродистрибуцији и на банкарским пословима, које ме је научило максималној дисциплинованости и и одговорности у раду.

Ја овај посао и не схватам као функцију са неким бенефитима већ превасходно као радно место са пуно ангажованости и одговорности само што овде резултат није концентрисан на пословни успех и профит већ на задовољење потреба грађана који су нас бирали. Морам признати да то није лако, ма колико се трудили, али сам ја оптимиста и убеђена сам да ћемо, у суштини, успети.

Да би жена била успешан функционер а, притом, права мајка и супруга, подршка породице је неопходна и ја је имам у пуном смислу те речи. Кад се некада учини да нема излаза из одређене ситуације, управо је породица та која ти пружи додатну снагу и енергију.

Поред супруга, имам две ћерке па је потребна фантастична организација и жеља како би се ускладиле све њихове потребе, везане за школу и додатне активности, а да ништа не трпи.

Наравно, циљ ми је да максимално допринесем њиховом образовању и васпитању како би постале поштене и вредне личности са сопственим ставовима које ће умети да поштују себе и друге јер им само то може обезбедити да буду цењени и корисни чланови друштвене заједнице.

Има разлога за оптимизам

Грађанима у 2010. години желим, пре свега, пуно здравља, личне и породичне среће. Искрено се надам да ће ова година бити много боља и успешнија за све нас од претходне. Поручила бих нашим суграђанима и да буду оптимисти јер само на тај начин можемо успешно да пребродимо све проблеме, да успемо и да живимо боље, што је наш заједнички циљ.

PRESS CLIPPING

Субота 09.01.2010. год.

УЗАЈАМНОСТ ДОБРОСУСЕДСТВА

Блиц, Датум : 9.1.2010, Страна : 4

На први поглед се може чинити да је једна реч сувишна јер би добросуседство морало да буде узајамно. Уверавамо се, нажалост, да у животу, и у политици нарочито, није тако јер се добросуседство често једнострано и произвољно тумачи. Суседи Србије, према сопственим изјавама, чине оно што сматрају да је најкорисније и најцелисходније за њихове државне интересе, не хајући ни најмање да ли су тиме повређени интереси или макар само осећања суседне државе.

Погледајмо у прилог тога однос према Косову. Ако је то за Србију најважније државотворно питање, тада је савршено јасно да признање независности Косова, успостављање дипломатских односа и, најзад, председничке посете Приштини или Призрену не може да доживљава као чин који доприноси добросуседским односима. Као што се као пријатељски гест не може доживети ни сведочење Хрватске у Хагу, у коме је Загреб отишао корак даље доводећи у питање суверенитет Србије и ван подручја Косова. **Добросуседским односима свакако не доприноси ни остајање при тужби за геноцид пред Међународним судом правде и, најзад, још увек нерешено питање избеглица.**

На приговоре те врсте Хрватска одговара да води рачуна о својим интересима и о реалности у региону. На сличне приговоре истоветне одговоре дају и други суседи Србије: Црна Гора, Босна и Македонија. Сведоци смо тако неприродне асиметрије која никако не пристаје самом појму добросуседства. Као што не пристаје циничност тобожњег „реализма”. Ма колико неугодно, такво понашање би се некако и могло разумети али само под условом да се прихвати да и Србија има право да штити своје интересе, као што има право да реципрочно реагује на потезе који их нарушавају.

Није, нажалост, тако јер је створен стереотип да је за добросуседске односе одговорна једино Србија. Њени суседи су, другим речима, слободни да предузимају све што сматрају да је за њих „корисно” и „реалистично”, али када се Србија послужи истим атрибутима, тада је она - као и увек - кривац за регионалну нестабилност. Е па, тако не иде. За неговање добросуседских односа потребне су, ипак, две стране.

ЧЕМУ СЕ НАДАТЕ?

Правда, Датум : 9.1.2010, Страна : 3

СНАГА ИСТИНЕ

Празници су прошли. Задовољни што сте преживели 2009, и последњи динар кредита на мобилном потрошили сте на сладуњаве стихове у којима у помоћ призивате Бога, анђеле, звезде, срећу...

Шта очекујете да Ве вам донети ова година, чему се надате?

Чему се, чемерници, надате у држави чији владар је зарад јединства своје странке пристао да војвођанским Статутом поцепи Србију; који има времена да иде на снимање кичсерије „Село гори, баба се чешља”, а не пада му на памет да сврати у било који избеглички камп да види реални хорор у коме изгара крајишка и косовска

беда; који је експресно потписао закон против медија...Ви, мудри, колико глупо се осећате кад видите да је ваш министар полиције открио брда и планине на Калемегдану? За једну ноћ је ухапсио 500 наркодилера али две године не може да нађе полицајце који су пред тв камерама цокулама на смрт угазили Ранка Панића?

Због навијачких претњи, група омладинаца је формирала покрет „Сви смо ми Бранкица“. Учланите се, хитно. Ви, револуционари, који сте некад с поносом рецитовали „Сви смо ми Тито“, сад, по својој мери, уместо маршала-бравара за идола имате хероину таблоидног новинарства.

Ако мислите да сте храбри, обуците навијачки дукс са неподобним стиховима, видећете какву ће хајку покренути државни тужилац, исти онај који не примећује фашистичке паролe неких милион пута већим словима написане на истој утакмици.

Да ли вас, правдољубиве, интересује како је Ната Месаровић (која је личну стручност и достојност доказала још 1999, пресудом на казну затвора Славку Ђурувији у време његовог прогона, окончаног са 17 метака у леђа и главу) изабрала судије које ће вам судити? Да ли знате ко су и како суде Јелена Килибарда, Милош Лабудовић или Мирослава Вучинић? Ако не знате, погледајте неки филм о инквизицији. Додајте мало демократски жуте боје, и то је то.

Како, ви транспарентни, прихватате чињеницу да је државни буџет изгласан тек кад је један посластичар добио нову опрему за баклаве и тулумбе?

Да ли ћете, ви образовани, своју децу школовати на факултетима сведока-сарадника Чумета? Ако вам треба веза за упис, потражите је у СПС-у, тамо има министара који се одлично сналазе у Сурчину, уз Коридор 10. Пензионери, српски лавови, док ричете поред контејнера, да ли чујете ћутање вашег представника у власти, који испуњава укрштене речи док „опозициони лидер“ тражи да вам се примања додатно смање. Нисте заслужили ни 12.000 динара, рекао је „либерални демократа“ одмах по повратку с Миконоса, где је ноћење у вили плаћао више од 2.000 евра.

Да ли сте, алави, наплатили 1.000 евра бесплатних акција које вам је обећао највећи лажов на српској политичкој сцени? Са њима можете да купите оштрији нож кад одлучите да у очајању себи одсечете прст. Иако је поскупео, можете да повољно купите и бензин, ако изаберете самоспаљивање. Или, ипак, платите претплату РТС-у, захвалиће вам се Робин Худ који у интервјуима кука због вашег јадног стања и, истовремено, заврће рукав да се на фотографији боље види сат од више десетина хиљада евра.

Ви, опрезни, немојте да изневерите вечитог министра здравља, не дозволите да се у ђубре баци два милиона вакцина против новог грипа. Узмите по неколико доза, можда помогне, иако су шансе мизерне, да се уништи и вирус поданичког политичког слепила. Онда, тако здрави, продајте бубрег и платите туристички аранжман, искористите шенгенске подобности, немојте да испадне да се онај патуљак из Дизниленда цабе мучио кад је с теткиног кауча, преко виле на Сењаку, појурио, наравно о вашем трошку, у обилазак Европе.

Да, имате разлога да се надате срећи и успеху. Довољно је да редовно гледате Дневник, да се дивите лепоти госпође министарке и успесима њеног мужа, па да онда, растерећени, навијате за владара који хрче у „Великом брату“ или за примитивног локалпатриоту који на „Фарми“ глуми сељобера.

И, пазите како гласате. За Арсу и Топалка.

Политика није битна. Нека вашу судбину одређују идоли, шилеровци, вакцинисани експертски тамбураши, хашке вештице, пензионерски принчеви, жирафе, калемегдански планинари...

Ако мислите, препаметни, да поред свих њих имате право на наду, онда ништа. Опустите се и уживајте.

БРАНИСЛАВ ПРОСТРАН ДАРИВАО ПРОГНАНУ ДЕЦУ

Правда, Датум : 9.1.2010, Страна : 38

У сусрет највећем православном празнику Божићу, на Бадњи дан, делегација градске општине Земун, предвођена председником Браниславом Пространом, посетила је Центар за привремено расељене са Косова и Метохије у Земуну. Том приликом, први човек земунске општине уручио је пакетиће најмлађим станарима центра. У Центру за расељена лица „7. јули“ привремени смештај су нашле 32 породице и неколико самаца.

Далеко од свога дома, у овом објекту одраста више од 20-оро деце, а неколико њих је рођено у њему. Градска општина Земун је у протеклој години у инфраструктуру овог објекта уложила средства, којима је комплетно промењена електро инсталациона мрежа и урађено грејање. **Ново руководство општине Земун посебну пажњу посвећује потребама деце, и то највише оне која су прогнана са Косова и Метохије и из других крајева бивше државе. Ми ћемо у овој години учинити све да решимо што више проблема и вршити притисак на надлежне да решавају ваше проблеме. Шта значи бити прогнаник, знам из личног искуства, и нико вас боље не може разумети и настојати да се ваши проблеми решавају - рекао је Бранислав Простран.** После посете колективном центру, традиционално је наложен бадњак на тргу испред општинског здања, уз присуство свештенства и неколико стотина Земунаца, којима је председник Простран честитао божићње и новогодишње празнике и унео бадњак у здање свих Земунаца.

ИЗВИНИТЕ СЕ ЗА ВУКОВАР

Вечерње Новости, Датум : 9.1.2010, Страна : 15

МИЛАН БАНДИЋ ПРЕДСЕДНИЧКИ КАНДИДАТ У ХРВАТСКОЈ, О ОДНОСИМА С НАШОМ ЗЕМЉОМ

Председник Србије треба да се јавно извини и поклони невиним жртвама

ВЕРУЈЕМ да Хрватска и Србија могу бити пријатељске земље. Република Хрватска постаће чланица ЕУ, а већ смо чланица НАТО. То је искуство од којег и наши суседи могу имати користи. Рат је одавно завршен и сарадња је једино решење.

Уосталом, на то смо присиљени и географијом.

Ово је за "Новости" рекао кандидат за председника Хрватске и градоначелник Загребачки Милан Бандић, уочи сутрашњих избора у Хрватској, где ће око 4,5 милиона гласача бирати између кандидата Социјалдемократске партије Иве Јосиповића и независног кандидата, нашег саговорника:

- Лично ћу се залагати за јачање односа и за редефинисање присуства Хрватске у земљама региона.

- Имате ли план како развијати односе са Србијом?

- Највећу пажњу морамо поклонити привредној сарадњи, то је кључно за обе државе. Иста је ствар је са културом и туризмом, који су наша дугогодишња веза. Такође, Хрватска ће као будућа чланица ЕУ и као сусед понудити Србији своју помоћ на путу у ЕУ како бисте избегли неке замке и грешке које су се нама догодиле.

- Да ли ће међусобне тужбе, које су сада актуелизоване, погоршати односе Хрватске и Србије?

- Надам се да то неће имати утицаја на односе двеју земаља. Све је ствар процедуре, у коју се лично нећу мешати. Хрватска тужба за геноцид против Србије подигнута је пре десет

година. То смо морали да урадимо због хиљада жртава и милионске штете коју је Хрватска претрпела. Запитајмо се на чијем тлу је вођен рат, чија је уништена имовина, привреда, побијене хиљаде недужних цивила... Не кажем да није било злочина на обе стране, али Хрватска је жртва агресије. Прихватањем хрватске тужбе српска ће бити неутрализована.

- Да ли је могуће постићи вансудски договор и повлачење тужби?

- Тужбу коју смо примили из Београда за Нову годину сматрам својеврсном провокацијом без правог оправдања и такав потез сигурно није улог за компромис. Уколико би се српски председник јавно извинио за агресију и дошао да се поклати невиним жртвама у Вуковару, то би био улог искрених разговора. Треба истини погледати у очи. Знам да је то болно и да то део бирача можда неће добро прихватити. Али лидери који су то спремни да направе остају записани у историји. Верујем да у Србији има таквог потенцијала. То је прави залог за будућност.

- Хоћете ли охрабрити повратак Срба у Хрватску?

- Апсолутно да. Свако има неотуђиво право на дом и завичај. Хрватска је прихватила своје обавезе и јако пуно смо учинили на обнови порушених кућа, враћању поверења, као и другим правима повратника, тако већ годинама грађани српске националности имају могућност повратка и сва друга права као равноправни хрватски грађани. Ја ћу наставити да подржавам и подстичем тај тренд јер Хрватска је њихова домовина. Од колега у Србији ћу тражити да искористе свој утицај у РС како би се што више тамошњих Хрвата вратило на своја огњишта.

Српска мањина у Хрватској има сва права, попут било које друге мањинске заједнице у Европи. Представници те мањинске заједнице учествују у власти на државном нивоу. Па, Слободан Узелац, угледни српски интелектуалац потпредседник је Владе. У разговору са српским колегама борићу се да Хрвати у Србији имају иста права.

Антрфиле : И СРБИЈА И СЛОВЕНИЈА

- За кога ћете навијати на Светском првенству у фудбалу у Јужној Африци, за Србију или Словенију?

- Покушаћу да пратим што више утакмица репрезентација и Србије и Словеније, а с обзиром на то да Хрватска није успела да се квалификује, навијаћу да стигну што даље у такмичењу.

PRESS CLIPPING

Недеља 10.01.2010. год.

КРЕНУЛО ГА

Курир, Датум : 10.1.2010, Страна : 14

Никола Гајић се пре десет година питао да ли ће остати жив, а данас размишља о професорској каријери и будућности својих сестара и мајке

КУРШУМЛИЈА - Никола Гајић (22) из Куршумлије је одличан студент завршне године психологије на Филозофском факултету у Косовској Митровици и планира научну каријеру. Пре десет година није размишљао о будућности, већ о томе да ли ће доживети сутрашњи дан.

Никола је 1999. године имао дванаест година кад је његова породица из родног Лебана код Приштине морала да бежи из своје куће и пронађе уточиште у Куршумлији. Да невоља не долази сама, показало се врло брзо. Избеглиштво није могао да поднесе Валентије, отац и глава породице. Његово срце није издржало.

Умро је у 39. години, само 40 дана после доласка у Куршумлију.

Његова супруга Радојка је остала сама с петоро деце од четири до 12 година! Данас је Никола поносан на своје сестре Наташу (21), студента треће године енглеског језика с просеком девет, Милену (20), свршеног средњошколца, која је одустала од студија док старији не дипломирају. Поноси се и Миљаном (17) и Горданом (14), које су одлични ђаци. Ипак, највише је поносан на своју мајку, која је невероватним напором успела да очува породицу и усмери своју децу на прави пут.

- Кад ми је умро отац, цео мој свет се срушио. Тада уопште нисам размишљао о будућности, већ само да ли ћу доживети сутрашњи дан. Међутим, брзо сам схватио да мајка може само на мене да се ослони, иако сам имао само дванаест година, и тада сам за трен одрастао - прича Никола, који је из Косовске Митровице, где студира, дошао у Куршумлију да проведе празнике с породицом.

Невоља породице Гајић није остала без одјека. Хуманитарна организација „Божур“ из Чикага им је у насељу Пантићи у Куршумлији купила кућу у изградњи, а захваљујући донаторима успели су да заврше купатило.

Петоро Гајића су били одлични ђаци, а преко лета су сви радили разне сезонске послове како би спремили зимницу и дрва за огрев. Мајка Радојка је оболела од системског лупуса, тако да није способна за рад, али има много мајчинске љубави, која је деци најпотребнија.

- Сестра Наташа, која је бољи студент од мене, и ја, станујемо у студентском дому, и веома ми је жао што је Милена морала да одустане од студија економије у Нишу, али се сви надамо да ће бити новца да на лето факултет упише Миљана, која ове године завршава средњу школу - каже Никола. Додаје да планира да упише постдипломске студије и нада се научној каријери. Гајићи живе од социјалне помоћи и студентских кредита, а током летње сезоне неколико месеци раде сезонске послове како би обезбедили новац за зиму.

Антрфиле : Гутао Канта, Хегела и Фројда

Никола Гајић објашњава да га је као средњошколаца много занимала античка филозофија, а касније је гутао Канта, Хегела и Фројда. Сазнања која је стекао читајући дела ових научника навела су га да упише психологију.

- Желео сам да проширим знање о томе шта све покреће људе на њихово свакодневно деловање. Шта су покретачи - појашњава Никола разлог због чега је уписао баш психологију, коју би, по плану, до краја ове године требало да заврши.

ПУТ ОД „ПРЉАВОГ СТРАНЦА” ДО МИЛИОНЕРА

Политика, Датум : 10.1.2010, Страна : А16

ВИШЕ ОД СПОРТА: МИРКО ВУЧУРЕВИЋ

Један од најбогатијих Срба и велики добротвор прича о свом кретању кроз животни лавиринт, игрању фудбала, разочарењу у Француској, срећи у Швајцарској, шамару који му је донео отказ, па срећу, плакању у синагоги...

Ово је интервју са Мирком Вучуревићем, човеком чији животни пут личи на бајку. Он је од сељачета из Банатског Двора, фудбалера локалног клуба Будућност, стигао, захваљујући фудбалу, али и једном шамару, до власника фабрике сатова „Нивада” у Швајцарској.

Мирко је сад, вероватно, један од сто најбогатијих Срба, али сигурно је највећи добротвор. Пореклом је Херцеговац и у свој Банатски двор је, после ових ратова, довео и обезбедио око три стотине избеглица из Босне и Херцеговине. Сазидео је цркву, школу, асфалтирао путеве, направио фудбалски стадион и оформио свој фудбалски клуб Будућност коме је, због пресељења у Зрењанин, дао име Банат...

Рођен је 12. фебруара 1937. године у Банатском двору у браку Митра, земљорадника и Вукосаве, домаћице, који су, сем њега, подигли још петорицу синова: Војислава, Љубомира, Данила, Обрада и Бранка. Његова највећа школа живота је била фудбалска игра у клубовима средње категорије у Србији, Хрватској и Швајцарској, а уз пут је завршио и средњу економску.

Живи у браку са Радмилом. Имају кћерку јединицу Вукосаву, која, иако једна од најлепших Српкиња, још чека свог принца...

Како сте кренули у живот?

Са специјалном дозволом. У први тим Будућности сам ушао годину дана пре дозвољеног рока, са седамнаест година. Али, брзо су ме позвали у Нови Сад, у Војводину. Али, ту нисам успео да уђем у први тим, па сам прешао у Железничар из Зрењанина, а после војске, у Русанду, па у Јединство из Параћина, где сам се заљубио у садашњу жену Радмилу. Ипак, отишао сам у Вараждин, у екипу Вартекса. И ту сам одлично играо. Али, из Вараждина су ме, после шест месеци, у Србију вратиле Радмилине сузе.

А после суза?

Нисам могао лако да нађем нови клуб. Али, једног дана ми се јавио Лука Малешев, мој цимер из Војводине, а тада играч Црвене звезде. Лука ми је предложио да се јавим Лази Тасићу, фудбалеру из Звезде, који је играо за француски Булоњ из истоименог град на мору, на Ламаншу. Али, на тој проби нисам успео, па сам био јако тужан. Ипак, Тасић ме, у току шетње уз обалу, тешио. Рекао ми је: „Једног дана ти ћеш доћи по мене својим мерцедесом”, а ја нисам могао да купим ни лутку тек рођеној кћерки.

И у ком смеру сте кренули?

Другу француску адресу имао сам у Сошоу, граду фабрике аутомобила „Пежо”. Ту је играо Добросав Крстић, некада члан Војводине. Крле ми је одмах рекао да за мене нема места у Сошоу, али да он зна где има. И упутио ме у суседни Швајцарски град Гранж и у

истоимени друголигашки клуб, који је припадао фабрици сатова „Нивада”. За почетак сам, за потпис уговора, добио петнаест хиљада долара! Што је у оно време била велика сума. У том клубу сам био стални члан прве екипе. Ипак...

Зашто „ипак”?

Па брзо сам схватио да само од фудбала не могу да живим и одлучио сам да уђем у фабрику. Прво сам био само физички радник, а врло брзо и реглер. То је посао онога који регулише рад свих машина. А кад се разболео шеф мог одељења директор ме унапредио. Прихватио сам улогу шефа уз један услов. Услов је био да ја одлучујем ко ће да буде отпуштен из тог одељења. Директору је то било мало чудно, али прихватио је тај мој став. Све сам тада знао да радим, па сам доживљавао себе као незамењивог. Али, дошао је један црни „петак”...

Шта се догодило?

Пришао ми је газдин зет Анри, муж његове братанице и питао ме: „Где Маноло”. А Маноло је био млади Шпанац коме сам дао десетак слободних дана јер се женио. А нисам знао да немам то право. Кад је Анри то чуо окренуо се и гласно рекао: „Прљави странци”. Питао сам га шта је рекао. И он је то поновио. А ја сам га онако, мушки, ошамарио! Тада сам добио моментални отказ. И то је за мене била катастрофа. Крај света. Изашао сам одмах из фабрика, али тражио сам да ме у понедељак прими газда.

И шта је било?

Макс Шнајдер, власник „Ниваде” ме прими. Све сам му објаснио. Анри је све то слушао. Макс га је питао да ли је тако било. Одговорио је потврдно. Потом је Макс тражио од мене да се извиним Анрију, а од њега да прими извињење. Ја сам рекао да то нећу да учиним. Макс је бацио наочаре на сто и рекао: „Нећеш да се извиниш”... А ја сам то поновио уз објашњење: „Не. Ја нисам разбојник. Он је мене повредио као човека пред тридесет пет људи који ме воле као свог оца”. Газда је, потом, питао Анрија шта он мисли. А Анријев одговор је био: „Он или ја”. И газда ми је тада рекао: „Иди у производњу”, а Анрију је казао: „Како хоћете”. И Анри је, ипак, остао у „Нивади”.

Шта је уследило?

Ново изненађење. Газда Макс ми се пожалио да продаја иде јако лоше, па ми је понудио да будем трговачки путник. Прихватио сам то тешка срца. Тај посао нисам знао. Мислио сам да хоће да ме склони. Он то, наравно, није хтео, али хтео је то директор продаје, Анријев пријатељ. И намештао ме да идем на најгора места.

И једног дана газда је питао ко хоће да иде у „Митрос”, која има шест стотина продавница, да обезбеди продају. И ја сам се јавио. То је за мене значило само једно: Бићу „пуковник или покојник”. У том смеру, на све или ништа кренуо сам на ове преговоре, као на руски рулет. Наравно, није ми у питању био живот, али јесте новац, углед и опстанак у Швајцарској. И уговорио сам продају три стотине хиљада сатова! И проглашен сам за најбољег менаџера у Швајцарској!

Како је то доживео газда Шнајдер?

Довео ме на састанак са акционарима и, уз све честитке и лепе речи, питао: „Господо како ми да се захвалимо Мирку”. Сви су ћутали, а ја сам дигао руку и рекао: „Од како су Феничани измислили новац речи захвалности могу да се изразе и на тај начин”. „Добро, нема проблема. Кажу”, рекао је газда Шнајдер. И ја сам, на листу папира, написао цифру од 250.000 франака! Газди је мало задрхтала рука у којој је држао извештај о раду, али тај новац ми је исплаћен уз плаћен порез. Истога дана сам именован за главног менаџера, а после извесног времена и за директора продаје.

Како сте трговали?

Божанствено. Обишао сам цео свет. Мој најдужи лет авионом трајао је чак седамдесет четири часа. Кренуо сам из Пекинга преко Хонгконга, Цириха, Лондона и Отаве до Буенос Ајреса! Али, у том трговачком послу основна упутства добио сам од људи из „Генекса” и „Инекса”, некад наших најбољих трговачких фирми преко које сам прошао једну нову животну школу. Сви ти људи су ми отворили сва врата и у „Југи” и у свету. Са њима сам врло брзо схватио да нема трговине без бартера, без трампе, трампе у сваком смислу, по принципу ја њима сатове, они мени свилу, патике, жито...

А кад сте направили најбољи посао?

Кад сам купио „Ниваду”, која више није била само фабрика сатова већ, пре свега, због начина моје трговине, много више од тога; велико извозно-увозно предузеће. И почетком деведесетих газда Макс Шнајдер ми је рекао да двојица његових синови нису спремни да преузму „Ниваду”, па он моли мене да ја то учиним на било који начин, уз само један услов. Желео је да остане у раду док може да хода. И тако сам ја од 1991. године власник „Ниваде”, а газда Макс је остао уз мене још четири године, до своје смрти, кад ме поново дирнуо у срце.

Чиме вас је изненадио?

Последњим писмом које је читао рабин у синагоги уочи његове сахране. У том писму је поменуо само мене. Написао је: „У својим позним годинама упознао сам, и ангажовао, човека, кога сам заволео као свог трећег сина и који је два пута спасао „Ниваду” од банкрота. Његово име је Мирко Вучуревић. Њему сам захвалан до данашњег дана”... А и ја сам њему захвалан. Још више. Као и мом Митру који ми је дао живот. И док је рабин читао то Максово писмо нисам могао, без обзира на сав мој херцеговачки понос, да задржим сузе. Плакао сам, што кажу Војвођани, као киша...

Како себе доживљавате?

Као човека који је знао у животу за поштен однос према раду. И то од првих дана, од окопавања њиве са оцем, мајком и браћом, до дизања на ноге „Ниваде” која је имала посртања и у време туђег, а, Бога ми, и мог газдовања. Али, чињеница је да нисам све могао учинити сам. То нико не може. Ко тврди супротно не говори истину. Веома сам слушао људе који су ми били наклоњени. Наравно, јако је важно и препознати срећу, у свим односима, чувати је и неговати.

БИРОКРАТСКА НЕЧОВЕЧНОСТ

Вечерње Новости, Датум : 11.1.2010, Страна : 32

Повезивање стажа

ОВИМ путем желим да изнесем нечовечно поступање Завода за пензијско и инвалидско осигурање са седиштем у Краљеву према мојој породици. Живео сам до 1989. у Приштини, са супругом и двоје деце, и радио као професор књижевности и библиотекар. Следи избеглиштво у Беране, а затим у Пријепоље. После неколико година умире ми супруга.

Уплашен за опстанак двојице малолетних синова, пожурно сам да повежем стаж преминуле супруге, да би деца бар нешто примала. У то време, 2006, у заводима ПИО масовно се обавља повезивање стажа. Али, ја о томе нисам био довољно информисан јер сам се борио за живот болесне супруге, на онколошким одељењима од Ужица до Београда. Када сам коначно поднео захтев за повезивање мог стажа са Косова, моје захтеве су одбили јер су „прошли утврђени рокови“. Предложили су ми да поднесем тужбу суду, али сам то одбио.

Не могу да прихватим да институције ове државе које брину о избеглицама својим бедним протоколима не само крше хумано поступање, већ и спречавају остваривање права која су лично и законски стечена током живота. Готово цео радни век уплаћивали смо доприносе за пензије на Косову, а сада нам је бирократским „роком“ све то избрисано.

Светислав Влаховић, Пријепоље

ТАШТА НОЖЕМ ИЗБОЛА ЗЕТА!

Пресс, Датум : 11.1.2010, Страна : 10

Зорка К. из Параћина ухапшена је због сумње да је палицом ударала бившег зета Николу Г. (26), а потом га убола ножем у леђа. Никола пребачен у параћинску болницу, налази се ван животне опасности

ПАРАЋИН - Зорка К. из Параћина ухапшена је због сумње да је ножем избола бившег зета Николу Г. (26)! Младић је са повредама на леђима пребачен у болницу и налази се ван животне опасности. Како Пресс сазнаје, Никола Г. је развалио врата стана у којем живи Зорка јер је хтео да види своје двоје деце, али га је бивша ташта најпре ударала палицом, а потом убола ножем!

Породична драма одиграла се у суботу око 13 часова у избегличком насељу у Синђелићевој улици у Параћину. Никола Г. који се недавно развео од супруге Наталије (28), намеравао је да посети своје двоје деце. Иначе, породица његове бивше жене живи у приземљу, а Никола са мајком на првом спрату у истој згради коју користе избеглице из Хрватске.

Развод после четири године

Никола Г. који се опоравља у параћинској болници каже за Пресс да је само тражио од бивше таште да посети децу, јер их није видео три дана иако живе у истој згради.

- Најпре сам бившу жену звао телефоном, али ми се није јавила. Онда сам сишао сам у приземље, до њиховог стана и позвонио. Бивша супруга и ташта нису хтеле да ми отворе врата. Ташта ми је рекла да неће да ми дозволи да икад више видим децу! Иза врата сам чуо да ми син плаче - прича Никола и додаје:

- Рекао сам ташти да ћу да развалим врата, и то сам и урадио. Чим сам ушао унутра, палицом сам ударен три пута, иза леђа по глави. Убод ножем нисам ни осетио! Оteo сам ташти нож и палицу. Нож сам бацио и кренуо према њој, а она је потрчала у кухињу по други нож! Онда је наишао комшија и раздвојио нас. Комшија је позвао хитну помоћ и полицију. Ташта је и њему претила да ће да га убије.

Наш саговорник наглашава да није имао намери да развали врата.

- Хтео сам само да видим своју децу. Када сам чуо сина да плаче, пао ми је мрак на очи. Одмах сам развалио врата. Међутим Зорка ме је дочекала са палицом и ножем - прича Никола.

Никола Г. и његова мајка дошли су деведесетих година прошлог века у Параћин из Хрватске, из Оточца, док је породица његове бивше жене из околине Шибеника. У Параћину су се и упознали, а обе породице добиле су станове у првој згради која је саграђена у избегличком насељу. Живели су у ванбрачној заједници четири године, а онда су се разишли, јер се, наводно, његова ташта мешала у њихову заједницу. Деца су остала да живе са мајком, а отац их је виђао повремено.

Станарија зграде у којој живе избеглице нису били расположен за причу о овом породичном сукобу.

Чести сукоби у породици

Једна од комшиница, коју смо затекли у ходнику, испричала је да је чула лупњаву и ударање о врата и да се одмах закључала.

- Зоркин бивши зет је преке нарави. Полиција је раније већ долазила због породичних сукоба. У суботу сам чула лупњаву. Било је страшно, претпоставила сам да се нешто страшно дешава у Зоркином стану. Према незваничним сазнањима из истраге, Зорка К. ће у понедељак приведена истражном судији Вишег суда у Јагодини са кривичном пријавом због покушаја убиства.

Никола Г. опоравља се на хируршком одељењу Опште болнице у Параћину. Према речима дежурних лекара, његове повреде нису опасне по живот.

Антрфиле : Жртве породичног насиља

МАРТ 2009 У кући Загорке Матић у селу Текије код Крушевца убијен је њен син Игор (32). Њега је убио из пиштоља шурак Милош Видаковић (21), брат његове супруге Татјане МАЈ 2008. Нишка полиција ухапсила је Мирослава Р. (26) из Ниша због сумње да је пијан покушао да убије бившег шурака. Мирослав је после свађе у кући своје бивше супруге у Нишу убо ножем у руку и стомак њеног брата Слободана М. (31).

Трагедију је спречила бивша ташта Зорица Т., која је заједно са сином успела да савлада насилника

ЈУЛ 2008. Бранко О. (80) из Београда ухапшен је због сумње да је у кући у Старим Бановцима хицима из дамског пиштоља убио зета Радета Крњају (44)

ЈАНУАР 2003. Зорана П. (43) из Великог Мокрог Луга убио је зет Дејан М. (32) из Калуђерице, испаливши на њега осам хитаца из пиштоља. Трагедија се догодила испред кафане „Шумадија“ у улици Милана Грегоријевића у Великом Мокром Лугу, где је настрадали био запослен.

ИНЦКО ИЗАСАО ИЗ ОКВИРА ДЕЈТОНА

Политика, Датум : 11.1.2010, Страна : А18

Сарајево – Шеф Клуба делегата српског народа у Већу народа Републике Српске Сташа Кошарац сматра да су потпуно неосноване и неприхватљиве изјаве високог представника Валентина Инцка да је „референдум који је предложила Влада РС

предвођена СНСД-ом у супротности са Уставом и Дејтоном“, и да „СНСД, организовањем референдума, манипулише гласачима у РС како би скренуо пажњу са стварних економских проблема са којима се они суочавају”.

„Високи представник Валентин Инцко је још једном изашао из оквира Дејтонског споразума и показао да нема добре намере према Републици Српској, као ни према јасним ставовима њених институција о отвореним питањима у БиХ. Са оваквом праксом, коју су упражњавали и Инцкови претходници, мора се престати”, изјавио је Кошарац за „Политику”, додавши да се ОХР као и високи представник стављају на страну оних који не желе добро БиХ, јер не уважавају ставове институција ентитета и грађана који у њима живе. Он напомиње да, упркос чињеници да закључком Народне скупштине РС о референдуму није угрожен витални интерес ниједног од конститутивних народа, „бошњачке политичке партије, предвођене Инцком желе извршити притисак и одузети грађанима РС право да се на најдемократскији начин изјасне о одређеним проблемима и питањима”. Високи представник, додаје Кошарац, „нема право да говори о економским и социјалним питањима грађана Републике Српске, јер су то питања из надлежности Владе РС које она, на срећу, решава успешно, управо зато што има конкретна решења”.

Кошарац истовремено упозорава да опозиционе политичке странке, заједно са бошњачким политичким странкама и ОХР-ом покушавају створити одређени блок против РС и да постоји једна синхронизација активности о питањима референдума и пописа становништва у БиХ.

„Попис становништва би показао да је ФБиХ етнички очишћена од Срба, а добрим делом и од Хрвата, и то је разлог што попис неким не одговара. Иначе, у ФБиХ и дан-данас је на сцени политика деведесетих, није променила ни смер ни интензитет, и све док је тако, док снажан ’политички курс’ држе СДА, СДП-а и Странка за БиХ – за српски народ нема тамо места, категоричан је Кошарац.

СРБИМА ОТИМАЈУ ЗЕМЉУ УЗ ПОМОЋ ЛАЖНИХ СВЕДОКА

Блиц, Датум : 11.1.2010, Страна : 15

Спорна одлука суда у Урошевцу

Вукоти Лечићу, пензионисаном новинару из Урошевца Албанац Барјам Ћороли отео очевину

Крагујевац

Пензионисани новинар Вукота Лечић из Урошевца, са привременим боравком у Горњем Милановцу, био је шокиран када је од Косовске агенције за имовину (КПА) добио писмо с обавештењем да му извесни Бајрам Ћороли оспорава право на земљиште од око једног хектара.

- Мој отац Бранко је 1962. године ову земљу у селу Рушинце купио од Николе Видачића, тадашњег председника Скупштине општине Урошевац, а затим превео на мене. О томе сведочи поседовни лист број 188, од 17. јула 1995. године. Извесни Барјам Ћороли, Албанац из Рашинца, доставио је КПА „доказе” којима тврди да је наводно он власник њиве. Уз допис је приложио фотокопије две личне карте, скицу и жалбу из 1900. године, административну одлуку из 1955, поседовни лист из 2006. и изјаве два сведока из 2008. године. Општински суд у Урошевцу је недавно на основу два лажна сведока моју земљу превео у власништво Бајрама Ћоролија - прича за „Блиц” Лечић, показујући „честитку” КПА у којој, између осталог, стоји „да у року од 30 дана треба да одговори и достави документацију за коју сматра да је релевантна”.

- Уколико не одговорим у одређеном року, КПА ће захтев, ипак, процесуирати. Али у том писму се наводи да постоји опасност да изгубим право на имовину, уз савет да могу да се јавим било којој регионалној агенцији КПА, приложим додатну документацију и „добајем информације о поступку који ће се надаље одвијати” - додаје наш саговорник.

Драгана Ристић, задужена за пружање правне помоћи интерно расељеним лицима са Космета, поднела је поднесак КПА у ком се, поред осталог, наводи да је Вукоти Лечићу „неосновано оспорено право на имовину од стране Бајрама Ђоролија, јер није наведен ниједан правни основ”. Према њеним речима, КПА се није држала ни Закона о управном поступку, који предвиђа да поднесак упућен преко поште мора да има и повратницу.

- Вукоти је писмо остављено у поштанском сандучету без формалног уручења, тако да се не може утврдити од ког датума тече рок жалбе - каже Ристићева и наглашава да овакав случај до сада није имала.

Лечић вели да суд у Урошевцу Србима одузима земљу на основу изјава лажних сведока, уз благонаклоност Унмика.

- У складу с европском конвенцијом, захтевају правично суђење и јавност поступка, као и да као странка у том предмету имам потпуни увид у списе. У противном, правду ћу потражити у Стразбуру - поручује Лечић.

НАПАД НА САРАЈЕВСКУ ЦРКВУ СВЕТОГ ПРЕОБРАЖЕЊА

Дневник, Датум : 11.1.2010, Страна : 23

САРАЈЕВО: У цркву Светог преображења у сарајевском насељу Пофалићи, провалили су непознати починилац или више њих, пошто су претходно разбили стакло. “На источном дијелу цркве разбијен је прозор и оштећена врата, а на западном је разбијен прозор кроз који је непознати поцинилац или више њих ушао у црквену канцеларију”, изјавио је Срни протојереј Јадран Даниловић.

У црквеној канцеларији налази се гардероба намењена српским повратницима у Сарајево, али је она остала нетакнута. У Министарству унутрашњих послова Кантона Сарајево Срни је речено да је обављен увидај и да се интензивно трага за извршиоцима овог кривичног дела. **Митрополија дабробосанска изразила је јуче забринутост због напада на цркву Светог преображења и позвала надлежне органе у Кантону Сарајево и Федерацији БиХ да спрече нападе на објекте Српске православне цркве у ФБиХ. Секретар Митрополије дабробосанске протојереј Митар Танасић подсетио је да јучерашњ инцидент није први напад на ову цркву, нити на православне верске објекте у ФБиХ током божићних празника.**

PRESS CLIPPING

Субота 16.01.2010. год.

ВУЈАНОВИЋ: НЕМА РАЗМЕНЕ АМБАСАДОРА

Политика, Датум : 16.1.2010, Страна : А4

Подгорица, 15. јануара – **Нећу потписивати акте размене амбасадора док црногорска национална заједница нормативно јасно не буде призната за мањину и не буде јој обезбеђено аутентично представљање у власти Косова**, поручио је јуче председник Црне Горе Филип Вујановић. Он је поновио да је значај „тог имплементационог чина укупно пренаглашен, јер он представља само дипломатско спровођење већ донете одлуке”. Вујановић је јуче поручио да пре размене амбасадора са Косовом треба са њим решити отворена питања.

„То доживљавам као услов за ту важну дипломатску одлуку у којој надлежност припада, поред владе, и председнику државе, који даје агреман и прима акредитивна писма страних амбасадора, а нашим амбасадорима потписује указ о постављењу”, навео је у саопштењу за јавност Вујановић. **Црногорски председник је раније истицао да су обезбеђење повратка на Косово избеглица из Црне Горе и признања Црногораца као мањине, уз њихово представљање у власти Косова, отворена питања између две државе.**

„На косовској власти је да покаже да је посвећена поштовању сопствене одлуке о повратку избеглица, а на нашој држави да на томе интензивно и упорно инсистира”, истакао је председник Црне Горе. Осврнувши се на признање Црногораца за мањину и обезбеђење њиховог представљања у власти Косова, он је казао да „осим обећања и вербално исказаног позитивног расположења, за сада, није учињено ништа”.

СРПСКА ТУЖБА ЛАКШЕ ДОКАЗИВА

Правда, Датум : 16.1.2010, Страна : 4

Србија ће пред МСП много лакше доказати геноцидну намеру хрватске државе, јер је њена контратужба боље аргументована. Темелј српске контратужбе чини архивска грађа Документационо-информативног центра „Веритас” од 240 страница, са списком убијених и несталих Срба у рату 1991/95. године.

Према приложеној документацији, убијено је више од 7.000, нестало 2.200, а прогнано и избегло више од 400.000 Срба из Хрватске, а уништаване су њихове куће и објекти, стока, механизација, културна добра и гробља. Хрватска држава је по окончању ратних сукоба донела око 20 закона који отежавају повратак Срба, истиче директор „Веритаса” Саво Штрбац.

СРБИ НЕСТАЈУ СА КОСМЕТА

Правда, Датум : 16.1.2010, Страна : 20

Милан Ивановић, председник Српског националног већа северног Косова, сматра да је протеривање министра КИМ Горана Богдановића још један корак ка исељавању

Срба са тог простора. Он у разговору за Правду каже да је положај Срба на Косову гори него икада. Чињеница да је функционер Србије, који живи на Косову и Метохији, протеран са те територије, наглашава Ивановић, симболизује читав процес иселјавања Срба који су изложени разним притисцима.

- **Етничком чишћењем покушавају да дођу до државе. Они не желе друге националности на Косову, забрањују слободу кретања, отпуштају Србе са посла, истерују их из станова и ускраћују основна људска права. Трагично је да се све то ради у присуству ЕУЛЕКС-а, кога је Београд довео овде, а они не раде у духу Резолуције 1244, већ спроводе Ахтисаријев план, који није признат од стране УН и наше државе. Та институција асистира Шиптарима у стварању независне државе, што је искорачивање из оквира њеног мандата. Сада ЕУЛЕКС тврди да је министар Богдановић погрешно јер је пре посете требало да се обрати косовским институцијама за дозволу.**

Да ли се слажете са том тврдњом?

- Београд не може да разговара са Приштином, јер би то значило индиректно признавање те квази државе, коју УН нису признале. Не може бити никаквих контаката са такозваном владом Косова. Та творевина је противправна, а ЕУЛЕКС је подржан од стране албанских лобиста. Преговарајући са њима, ми бисмо себи дали аутогол.

Да ли сте задовољни реакцијом власти у Београду поводом Богдановићевог удаљавања?

- Не могу да будем задовољан ни после овог догађаја, ни после изјава у току Месићеве посете. То су само декларативно оштре изјаве, које немају реалну снагу. Такве осуде немају никакву правну, економску ни дипломатску вредност. У суштини, на провокације наша власт не реагује, ако изузмемо изјаве. Нама никакве акције, никаквих конкретних дела. Држава само прича, али мало тога стоји иза те приче. Овде се дешава озбиљан покушај укидања српских институција. Речи то неће спречити. Ситуација на Косову никада није била тежа. У наредним данима упутићемо позиве релевантним политичким странкама у Србији на разговор о проблемима на Косову. Видећемо да ли ће неко одговорити - када смо прошли пут упутили такве позиве неки нису хтели да разговарају.

Можете ли рећи ко није хтео да разговара?

- Представници власти. Нико осим Драгана Марковића из ЈС-а није хтео да разговара са нама. Нису сматрали да има потребе да се договарају о јединственој политици према Косову, иако ми имамо податке са терена и најбоље знамо шта се овде дешава. Ми смо сматрали да се проблем може решавати боље. Нажалост, одговора није било.

Да ли се третман српског становништва на Косову погоршао у последње време?

- Кад видимо како се људи који држе нелегалну власт овде односе према нашим званичницима, и то пред камерама и очима међународних институција, лако је замислити шта се дешава кад се угасе камере и када медији нису присутни. Степен притисака, понижења, насиља и дискриминације у сталном је порасту. Ова мафијашка држава, нажалост, има подршку међународних званичника. Али, сваком објективном посматрачу кристално је јасно да овде нема владавине права, него отвореног насиља и репресије, коју помажу ЕУЛЕКС и КФОР. Они чак јавно говоре о укидању српских институција, које једине одржавају Србе овде. То је директна претња и отворен притисак на српски народ, који живи у изузетно тешким условима, а који се и даље погоршавају. Најжалосније је што власт у Србији те услове отежава непромишљеним потезима.

Како изгледа живот обичних људи, имају ли они основних средстава да нормално функционишу?

- Пет месеци наше верске институције немају струју. Ништа није урађено да наша свештена лица добију минималне услове за живот. Срби уселени у енклавама принуђени су да потпишу посебне уговоре са овдашњим институцијама да би добили струју. Министарство је остало по страни, уместо да разговара са међународном заједницом. Овдашњим Србима препуштено је да сами преговарају са албанском владом и институцијама и њиховим страним менторима. Тако смо стављени у неравноправан и тежак положај. Несташице струје су и даље честе, а и та пуштена струја је малог напона. Исто је и са несташицом воде. У северном делу ноћу нема воде, јер се искључује из јужног дела. Осим што нема слободе кретања и гарантовања елементарне безбедности, постоје претње да ће српске институције бити потпуно укинуте.

Шта би се, у том случају, десило са косметским Србима?

- Уколико дође до тога, Срби неће имати ни образовни систем, ни здравствену заштиту, ни право на рад, што је сигнал Србима да напусте ове просторе. Срби живе у средњовековним условима, али хоће да остану у свом селу и у својој држави. Међутим, осетан је изостанак расправе у Скупштини о косовском проблему. Превише се даје важности уласку у ЕУ на уштрб Срба на Косову.

Да ли има неких конкретних примера насиља у последње време?

- У северном делу се демонстрира албанским заставама да би се Срби застрашили. Читав низ насилних аката свакодневно се спроводи да би људи напустили своје огњиште. Убице двоје Срба, страдалих пре неколико месеци, нису пронађене, једном нашем човеку је недавно разбијена лобања, а починилац опет није нађен. Каменовани су српски аутобуси у Митровици и Ораховцу и нико није ухапшен. Исто се десило и свештеним лицима, и опет нико није одговарао за то. Да не говорим о свакодневним пребијањима, притисцима и осталим облицима насиља над Србима, који нису санкционисани. Постоји тренд наставка терора и насиља које је етнички мотивисано. Можда се сада мање говори о томе, али притисак се наставља несмањеном жестином. Малтретирају људе са возилима без косовских таблица и оне који немају косовска документа. На тај начин нам се отежава живот и онемогућава сигурно кретање.

Какав је свакодневни живот тих људи у таквим условима?

Ужасан! Срби не могу да се запосле, немају перспективу за остваривање минималних економских претпоставки за преживљавање. Ових дана је само у судству отпуштено 50 људи, значи педесет породица остаје без плате и, самим тим, егзистенције. То држави отежава задржавање КИМ. Реч је о томе да ће отпуштени људи можда бити принуђени да се укључују у косовске институције, што ће водити њиховом признавању. Ако постоји државна политика према Косову, онда се овакве ствари не смеју дешавати.

Како је у таквим условима заштитити људска права Срба?

- Тако што ћемо јачати наше институције, омогућити повратак људи, стварати економске претпоставке, изградити стамбени простор угроженима. Мора постојати стална политичка акција, међународне институције морају свакодневно бити обавештаване о стварима које се овде дешавају. Такође, потребно је правним средствима омогућити поштовање

Резолуције 1244, коју ЕУЛЕКС крши. На крају крајева, уколико понестане дипломатских средстава, треба отказати гостопримство ЕУЛЕКСу. Потребна је синхронизована акција свих српских релевантних институција, од председника и Скупштине, до локалних самоуправа. У овом тренутку најважнија нам је јединствена политика на Косову. Али, то се не ради отказивањем инвестиција и смањивањем рата за помоћ.

Какве би последице имала Србија кад би се ЕУЛЕКС-у отказало гостопримство?

- Та институција фаворизује Албанце. Она је камен око нашег врата. Београд их је довео тиме што је прихватио реконфигурацију УНМИК-а, који је донекле и радио у оквирима Резолуције 1244. ЕУЛЕКС нема обавезу да ради по тој резолуцији, већ само у интересу земаља из које долазе. Највише чланица те институције је из држава које су читав сценарио на Косову и организовале. Тако се не води искрена и одговорна национална политика.

Да ли се лидери косовских Срба слажу у погледу стратегија које треба следити?

- Последњи избори су показали да огромна већина Срба на КИМ подржава одговорну и јединствену политику према покрајини. Наравно, страначки утицаји и калкулације понекад однесу превагу. Политика коју ми водимо на Косову добила је легитимитет народа. Без неких случајева странчарења резултати би били још опипљивији.

Шта се десило са тужбом ЕУЛЕКС-а против вас? Зашто није покренут поступак?

- Покушали су да ме омаловаже и дискредитују, и то не само ЕУЛЕКС, него и неке струје из Београда. Институције Косова покушале су да нас прогласе класичним криминалцима, што је и смешно и тужно. Испао сам терориста и мафијаш, онај који угрожава међународне снаге на Косову. Те конструкције биле су толико несувисле, и ЕУЛЕКС их је одложио у фиоку, али не би ме изненадило да покушају поново да их искористе када им буде затребало. На тај начин, они не застрашују само мене, већ и друге Србе, који сада знају да сличне неосноване оптужбе могу и њих да снађу.

Да ли ће људи издржати и остати на Косову?

- **Мислим да је очигледно да је одлазак са Косова већи него повратак. То одливање Срба показује да је ситуација изузетно тешка, што се у Србији не приказује, јер би онда било јасно да политика према Косову не даје жељени резултат.** Људи су овде збуњени и застрашени, а поруке државе им не помажу. Недостатак озбиљне реакције Београда појачава такве емоције.

Антрфиле : Славље за дочек

Како је прошла прослава Српске нове године у покрајини?

- Српска нова година овде се масовно славила, за разлику од Београда, где није био организован дочек на трговима. Овде је било доста живо, али није било већих инцидената, барем не у северном делу. Народ је у страху да ствари не ескалирају, али и даље држи до традиције. Нико нам то не може одузети.

Тачију је место у Хагу

Како коментаришете изјаву Хашима Тачија да је Косово земља толеранције и разумевања?

- Он води своју политику под будним оком страних ментора, који имају своје интересе на Косову. Због тога су те изјаве ирелевантне. Он је био у организацији ОВК, коју је у једном тренутку чак и Стејт Департмент прогласио терористичком, и нема морални легитимитет да говори о толеранцији и владавини права. Познато је да овде цвета организовани криминал и да је право само лепа прича за замазивање очију. Човек се на такву изјаву може горко осмехнути и зачудити да такву личност међународна заједница признаје за легитимног лидера. Са друге стране, уместо њега, Срби ће завршити у Хагу и у затворима, а имају много мање кривице него заштићени Хашим Тачи.

PRESS CLIPPING

Понедељак 18.01.2010. год.

ПОМОЋ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ

Вечерње Новости, Датум : 18.1.2010, Страна : 5

НЕГОТИН - Помоћ од 12.000 динара Комесаријат за избеглице доделио је у Неготину за 32 породице са статусом избеглих и расељених. Реч је о социјално угроженим породицама са минималним или скоро никаквим приходима, којима је ова помоћ више него добродошла. Прошле године је 12 породица добило помоћ у грађевинском материјалу, у вредности од 1,6 милиона динара.

СРБИ ПОНОВО НАПУШТАЈУ ТУЗЛУ

Политика, Датум : 17.1.2010, Страна : А28

Тузла – Члан Главног одбора Савеза независних социјалдемократа за Тузлански кантон Јован Цвјетковић оценио је да је поразан податак да на подручју Тузле живи само 3.000 Срба од 30.000, колико је живело пре рата. „Још је поразнији податак да и они Срби који сада овде живе због дискриминаторског односа бошњачких власти продају своју имовину и трајно се исељавају”, рекао је Цвјетковић медијима Републике Српске, а преноси Тањуг. Он је навео да су повратници у најтежем положају у месној заједници **Пожарница, где се свих 60 породица спрема за исељавање.**

У том српском селу пре рата живело је око 4.000 особа. „Када је реч о повратку Срба у Тузлу, за последњих 15 година откад је Социјалдемократска партија на власти, немамо никакву сарадњу”, истакао је Цвјетковић.

Он је казао да у скупштини Тузланског кантона нема ко да заступа српске интересе јер су од 35 посланика 34 Бошњака и један Хрват. „То је доказ да су Бошњаци извршили етничко чишћење ових простора”, закључио је он. На подручју 13 општина Тузланског кантона пре рата је живело око 100.000 Срба, а сада их је око 8.600.

ИВО ЈОСИПОВИЋ: РС ЈЕ ЛЕГАЛНА И ЛЕГИТИМНА

Политика, Датум : 18.1.2010, Страна : А2

Бањалука, 17. јануара – Када је у питању унутрашње уређење Босне и Херцеговине „апсолутно сам на истом фону као и председник Србије Борис Тадић”, изјавио је за данашње бањалучке „Независне новине” новоизабрани председник Хрватске Иво Јосиповић. Он је истакао да „службени Загреб, као и Београд, жели да подржи договор три народа у БиХ”.

Јосиповић је оценио да није мудро „извана форсирати формулу за БиХ”, већ „формулу морају наћи три конститутивна народа заједно и сами”. „Све што је би се извана наметнуло било би кратког века”, казао је председник Хрватске.

Говорећи о Републици Српској, Јосиповић је казао да она за њега није спорна. Он је објаснио да је Република Српска за њега у садашњој организацији БиХ „легална и легитимна”.

Одговарајући на питање да ли би подржао БиХ уређену са три федералне јединице, од којих би једна била са хрватском већином, Јосиповић је казао „да ће апсолутно и то подржати, ако се о томе договоре три народа”. Председник Хрватске истакао је да и са политичког и са људског аспекта жели да БиХ нађе кључ своје организације, да три конститутивна народа нађу формулу о којој ће се сложити, која ће бити праведна за све.

Када је реч о односима Хрватске и Србије, Јосиповић је рекао да верује у искрено помирење и бољу сарадњу две земље. „Верујем у помирење, али помирење може бити онда када се успостави правда. За правду и за повлачење тужбе (за геноцид против Србије) треба још, чини ми се, доста тога направити. Оставимо то времену. Мислим да су то све опције које су могуће и које су за добробит свих народа”, став је председника Хрватске.

О повратку Срба у Хрватску и остваривању њихових права, Иво Јосиповић је рекао: „Свако мора знати да има право на повратак, да има право на поврат имовине. Међутим, постоје други озбиљни проблеми који су питање економског опстанка оних који би желели да се врате. Рецимо, данас у околини Бенковца ни Хрвати ни Срби немају перспективу. Према томе, кључно је питање како људима отворити могућност запослења, могућност да опстану са својим породицама у економском смислу”.

МУДРО - ДВЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ

Вечерње Новости, Датум : 18.1.2010, Страна : 2

МИНИСТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА И МАЊИНЕ О ОСУДИ ЗЛОЧИНА НА БАЛКАНУ, СТРАХУ ОД СЕПАРАТИЗМА И ИЗБОРИМА

И Хрватска треба да донесе резолуцију о "Олуји". Довршити државну структуру

ПОЛИТИЧКИ је много мудрије донети две декларације, а не једну декларацију, о злочинима на простору бивше Југославије. На тај начин Србија ће осудити дешавања у Сребреници, али и јасно поручити да су постојале и друге жртве које се не смеју заборавити - каже, у интервјуу за "Новости", Светозар Чиплић, министар за људска права и мањине.

Он сматра да је у јавности непотребно покренута полемика о овом питању, јер је од "броја резолуција много важнија садржина текста".

- Ви, ипак, подржавате идеју о доношењу двеју декларација. Зашто?

- Зато што бисмо у супротном дошли у ситуацију да нам замере да смо неискрени, да покушавамо да дешавања у Сребреници прикријемо подсећањем на српске жртве.

- Има приговора да та два текста раздвајају жртве и праве поделе међу њима?

- Нема раздвајања жртава. Након што је председник Тадић одао почаст жртвама у Сребреници, усвајањем скупштинске декларације више неће бити никакве дилеме шта Србија мисли о том злочину. А посебном декларацијом опоменућемо све оне, па и делове међународне заједнице, који заборављају да постоје и друге жртве чији се целати и даље не процесуирају.

- Зашто је ово питање баш сада актуелизовано? Да ли је то наша обавеза у процесу европских интеграција?

- Не, то је само једна од ствари којом Србија треба да покаже колико је реформисана изнутра, колико је одмакла у ЕУ интеграцијама и поштовању људских права. И да је спремна да до краја отвори сва питања која оптерећују земље на Балкану. То ће бити још један доказ да се Србија најзрелије понаша у региону.

- Очекујете ли да и Хрватска усвоји декларацију о "Олуји"?

- Било би политички зрело и мудро да Хрватска прихвати да је 200.000 Срба исељено и страдало током "Олује". И то би био сигнал да се Хрватска мења и еволуира на путу према ЕУ.

- Може ли декларација о Сребреници бити тест на којем ће пасти владајућа коалиција?

- Не. Подела има, али оне нису дубинске. Мислим да сви у владајућој коалицији схватају да се не може водити држава уколико се не отварају и не решавају и тешка питања. Сада је битно обезбедити подршку и оних партија које нису на власти, јер ће то допринети снази декларација.

- У врху власти постоје различити ставови о још једном проблему

- захтеву Бошњака да све санџачке општине уђу у један регион...

- Статистичка подела Србије нема никакве везе с политичком децентрализацијом, што многи не схватају. Према мом мишљењу, захтеве Бошњака треба уважити.

- Неће ли то изазвати талас нових захтева осталих мањинских заједница за територијално груписање по етничком принципу?

- Многи од тих захтева у старту су неутемељени. На пример, Мађари су већ сви заједно у једном региону - Војводини. Убеђен сам да ће врло брзо након што ти региони профункционишу све несугласице пасти у заборав, јер ће нас они одвести корак ближе ка европским фондовима и добијању статуса кандидата за ЕУ.

- Колико су основане стрепње о "буђењу сепаратизма" после усвајања Статута Војводине и захтева за прекрајање мапе региона?

- Ти страхови су апсолутно неутемељени. Па, оно на шта је опозиција највише имала замерки у Статуту већ постоји у надлежности покрајине према Уставу из 1990, а Војводина је и после две деценије у саставу Србије. Поготово нема разлога да статистички региони буде страхове о сепаратизму. Сада су позиције и јачина Србије толики да не постоји сепаратизам који би могао да је заљуља.

- Може ли се то догодити када се приступи политичкој децентрализацији?

- Србија мора да доврши државну структуру. У Европи нема земље која није премрежена тзв. другим нивоом децентрализације, аутономним покрајинама. Устав је то дозволио, али, нажалост, неки то двојачко тумаче - да покрајина може, а и не мора да буде. Војводина и Шумадија су кичма српске државе и сигурно се неће отцепити од себе саме.

- Тврдите ли и даље да је ово најстабилнија влада у региону?

- Да. Не само у региону, већ у целој југоисточној Европи. Ову владу нису уздрмали велики удари којима је била изложена, а верујем да ће тако остати и током ове године. Иако опозиција позива на расписивање ванредних избора, убеђен сам да их неће бити у скорије време.

Антрфиле : У МАЈУ ИЗБОРИ ЗА САВЕТЕ

- Када ће бити спроведени избори за 19 националних савета мањина?

- Крајем маја или почетком јуна. У буџету је планиран новац за то. И они неће, као што неки тврде, прерасти ни у какве политичке партије или изоловане мањинске самоуправе. Само ће преузети део остваривања мањинских права, гарантованих Уставом, који је до сада био у надлежности републичке или локалне власти.

ОВЕ ГОДИНЕ ПОВОРКА ПОНОСА

- Да ли ће ове године бити одржана "поворка поноса"?

- Да. Већ смо имали састанак са представницима геј удружења и план је да се на време припреме и јавност и сами организатори. Прошле године организатори су направили грешку јер нису пристали да одрже скуп пред Палатом Србије. Тада би поражени били једино насилници.

Ђорђе Бакић, самоуки резбар овим занатом је почео да се бави у Славонији, израђујући прве сувенире који су се продавали на Јадрану: дрвене фигурице рода, чапљи и магараца

Зрењанин – Од овог посла не може човек да се обогати, али може да преживи и у најтежим временима. У то се у практичном животу уверила моја породица – каже за наш лист Ђорђе Бакић, самоуки резбар. У крају у коме је живео, резбарење је било читава индустрија, а онда је ратни вихор Бакиће из Славоније донео у Зрењанин, где су наставили да се баве занатом који је и вештина и уметност. Бакићи су пореклом из села Жуберковац, одакле су се крајем шездесетих преселили у општинско средиште Нову Градишку. Ђорђу је тада било 13 година, а брату Стевану 16, и обојица су почели да се баве резбарењем дрвета. Тада је југословенски туризам још био у повоју, али су се на јадранској обали већ појавили први сувенири – дрвене фигурице рода, чапљи и магараца, а све то је било „мејд ин” Нова Градишка и околина, подручје у којем је резбарење дрвета у то време било развијено. У том делу Славоније је и смишљен сувенир који је масовно продаван – она дрвена птичица која дугим кљуном подиже цигарете из кутије.

Међу неколико дуборезаца који су широко развили посао у Новој Градишки били су и браћа Бакић.

– Радило се читаве године, а могло је и лепо да се заради. Дуборези су годинама били тражена роба, с тим што се и понуда прилагођавала времену. Крајем осамдесетих, када је национализам добијао на замаху, изузетно су били тражени дуборези са ликовима светаца и јунака националних историја, као и мотиви који су величали значајне бојеве из прошлости – каже Ђорђе.

Међутим, бизнис са сувенирима није потрајао. Махање симболима је прерасло у звецкање оружјем а затим и у ратне сукобе, а први на удару су се нашли Срби у Славонији. Тако су и Бакићи избегли из Градишке, заменили кућу коју су тамо имали за једну у Бањалуци, затим су и њу продали и настанили се у Зрењанину.

Наставили су да се баве резбарењем и брзо се прочули по том умећу. Ђорђев брат Стеван је преминуо 2001. године, али је породична мануфактура опстала. Ђорђе резбари, а Стеванова супруга и деца бојадичу и лакирају дуборезе.

– У Славонији је било лакше доћи до материјала за обраду, јер је тамо било више подесног дрвета. Али и овде стижу употребљиви комади са Фрушке горе, из Ваљева... За резбарење је најпогоднија липа, лака је за обраду, а има хомоген састав и не пуца – закључује Ђорђе, кога све чешће ангажују и приликом компликованих рестаурација иконостаса.

PRESS CLIPPING

Уторак 19.01.2010. год.

МАРКА ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ

Вечерње Новости, Датум : 19.1.2010, Страна : 9

АКЦИЈА

БЕОГРАД - Влада Србије донела је уредбу о доплатној поштанској марки „крив“ у вредности 10 динара, која ће се, од 1. до 6. фебруара, плаћати на пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, осим на пошиљке новина и часописа, док ће средства ићи Комесаријату за избеглице Србије.

Марка се издаје у тиражу од 750.000 комада, а њеном продајом могао би се остварити приход од 7,5 милиона динара. На тај начин би се обезбедила куповина још око 10 сеоских кућа са окућницом за избеглице и интерно расељена лица, наводи се у Уредби објављеној на интернет-сајту Владе.

ПОМОЋ ИЗБЕГЛИЦАМА

Блиц – Србија, Датум : 19.1.2010, Страна : 7

НЕГОТИН

Тридесет две породице са статусом избеглих и расељених лица смештених у приватном смештају у Неготину добиле су једнократну новчану помоћ Комесаријата за избеглице од по 12.000 динара. Реч је о социјално угроженим породицама са минималним или скоро никаквим приходима. У општини Неготин у приватном и колективном смештају живи око 680 избеглих и расељених.

ЖУБОРЕ ПО БАЧКОЈ ЧЕСМЕ ПРОДАВЦА НАМЕШТАЈА

Дневник, Датум : 19.1.2010, Страна : 14

ИЗБЕГЛИЧКА МУКА НАТЕРАЛА БАНИЈЦА СТАНКА МИЛИЋА ДА ПОСТАНЕ УМЕТНИК

До доласка у Пригевицу пре готово две деценије као избеглица из Хрватске, Станко Милић, звани Тхане, није ни сањао да ће се бавити садашњим послом – уметничким. У Петрињи је био пословођа у салону намештаја, а у Бачкој постао градитељ уникатних чесми, камина, роштиља и још којечега. – Мука човека натера да нешто ради. Становали смо на почетку у трошној кући покојне тетке.

Туга у срцу за родним крајем, јад и чемер, а посла нигде. Ништа не радим, а пред очима ми стално пропала чесма у дворишту. Скупио сам стару швапску циглу и кренуо у реновирање – сећа се Станко. Настала је тако чесма лепезастог облика с цветним орнаментима, којој су се дивили сви који би навратили, и не само то, него хтели и они такву испред своје куће. Убрзо се „реклама“ прочула и до Апатина, Сомбора, Стапара,

Бездана... Пре пет година Милићи су продали породичну кућу на Банији и кренули да граде нови дом у Пригревици. – Све сам сам испројектовао и урадио. Јесте подуже трајало, али исплатило се – не крије понос Станко.

У кући Милићевих све је ручни рад осим, наравно, неизбежне беле технике и телевизора. Брадвом, макљом и теслом, створен је уникатни ентеријер. Од орахових и храстових фосни направио је Ђане масивни трпезаријски сто и столице, кауч, кревете на спрат и полице, а од старе швапске цигле и бибер црепа уредио и мини-шанк. И простор за кухињу га подсећа на родни село код Двора на Уни. Од топових кладница, чулавих и никаквих, како каже Станко, тесао је и паркет.

Многи су га питали где је купио паркет због чворова у њему. На све то Станко се само смешка и каже да докле год тако нешто ради – има наде да ће учини и нешто лепо. – Станко је одувек нешто измишљао и радио, а ми смо га подржавали. Најважније је да смо опстали заједно и сачували породични мир – говори супруга Драгица, и додаје да су из свег зла и тешкоћа изашли чвршћи и да их мука избегличка није дотукла.

На зидовима висе слике, дуборези, које, кад има времена, осликава кћерка Ирена, која ради као фризерка у Сомбору. Син Синиша је специјализирао патологију и ради у сомборском Ветеринарском институту. Жели Станко још да на тераси куће изгради паорску пећ а у двориш ту фонтану и мост. Неће испод њега тећи Купа, али ће га подсећати на крај у којем је младост провео.

PRESS CLIPPING

Среда 20.01.2010. год.

ГРАЂА ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ

Дневник, Датум : 20.1.2010, Страна : 10

ВРБАС: Комесаријат за избеглице Републике Србије доделио је општини Врбас грађевински материјал вредан око 28.000 евра. Донација ће, након успостављања критеријума и расписивања конкурса, бити додељена избеглима и расељенима који живе на територији општине Врбас. Грађевински материјал намењен је за адаптацију кућа и објеката у домаћинству.

У ХЛАДНИМ ПРОСТОРИЈАМА ОСТАЛО ОСАМ ПОРОДИЦА

Блиц, Датум : 20.1.2010, Страна : 5

Избеглицама у колективном центру у Петровцу искључена струја

ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ - У касарни бивше ЈНА, где живи 19 избеглица из Хрватске и 15 социјално угрожених особа из општине Петровац на Млави, 18. јануара искључена је струја.

У "Електроморави" Пожаревац кажу да је струја искључена на основу захтева Општинске организације Црвеног крста у Петровцу. Повереник Републичког комесаријата за избеглице Драган Благојевић каже да је одлуком Комесаријата за избеглице колективни центар у Петровцу затворен 10. децембра прошле године.

- Нас је у породици петоро. Из Карловца смо и ту живимо од 1995. Овде ми је и мајка која је непокретна већ 11 година. Како на овој хладноћи да је оперемо и пресвучемо јер нема где да се стави пећ. Поред нас ту живи седам породица са 19 чланова. То мало хране што смо чували по фрижидерима сада ће да се поквари јер нема струје - каже Сава Маринковић и додаје да је струја искључена без најаве и да би они желели да плаћају рачуне.

Највећи проблем имају породице које имају малу децу и болесне. Маша Муждало каже да чува двоје унучади, једно од седам месеци а друго од четири година.

- Наложила сам мало дрва које само раније уштедели. Петоро нас је, а једино син нешто ради. Стан смо тражили два пута и нисмо добили, и немамо куд да идемо одавде - истиче Маша, а Милић Кривокућа додаје да нико од руководилаца из општине Петровац није дошао да види у каквим условима живе и да би сви радо купили струјомере и плаћали струју.

ГОДИНА ОДНОСА СА СРБИЈОМ

Преглед, Датум : 20.1.2010, Страна : 2

Пуповац: Без хрватско-српског партнерства нема стабилности у региону

Посланик у хрватском Сабору и потпредседник Самосталне демократске српске странке (СДСС) Милорад Пуповац очекује од новоизабраног председника Хрватске Иве Јосиповића да прихвати став да без хрватско-српског партнерства нема стабилности у региону. У интервјуу агенцији Бета Пуповац је оценио да ће 2010. бити година хрватско-српских односа и да нови хрватски председник треба да „помогне да хрватска спољна политика третира регију као приоритетан спољно-политички интерес, равноправан с питањем европских интеграција“.

„Изузетно је важно да се прихвати стајалиште да нема стабилности у регији без хрватско-српског партнерства. То претпоставља да се старе политике по којима је стабилност у регији могућа тако да приоритет буде Косово или питање шта урадити са Републиком Српском, замене политиком дугорочног, сусптанцијалног дијалога са Србијом“, рекао је Пуповац.

Он је позвао председника Хрватске да у осетљивим питањима, као што су Косово или евентуално преуређење односа у БиХ, „поступа обзирно“, наводећи да треба напустити „политику гурања прста у око, која се у последње време прилично практиковала“. „То је оно што очекујем и то је оно што ћу као коалициони партнер у влади тражити од владе да прихвати као начела спољне политике за регију“, рекао је. Пуповац је казао да би Србија требало да одговори на ту промену у политици и да „одради свој део посла“, уколико до такве промене дође, а „сви су изгледи да хоће и да ће 2010. бити година хрватско-српских односа и за председника и за владу“.

„Србе у Хрватској и избегличку тематику треба користити као политику унапређења односа са Хрватском, а не за заоштравање односа“, нагласио је Пуповац. Говорећи о погоршању односа између Загреба и Београда, Пуповац је оценио да се „покренула једна спирала заоштравања која за сада не ремети међуетничке односе у Хрватској, али непрекидно ставља на кушњу наше учешће у власти, као Срба, и наше странке“. Истакао је да „одсуство озбиљног политичког дијалога“ у протеклих годину или две представља озбиљан проблем, јер се због тога озбиљна политичка питања не решавају.

КАРДИНАЛ ПУЉИЋ: ХРВАТИ ЋЕ ОПСТАТИ У БИХ

Политика, Датум : 20.1.2010, Страна : А19

Ако би предлог новог закона о пребивалишту био усвојен, онда би Хрвати морали да се одреде да ли ће за пребивалиште изабрати Хрватску или БиХ

Бањалука, 19. јануара – Потпредседник Републике Српске Давор Чордаш и кардинал врхбосански Винко Пуљић сагласили су се да би усвајање новог закона о пребивалишту у Републици Хрватској могло довести до трајног исељавања великог броја Хрвата из Босне и Херцеговине, наведено је у данашњем саопштењу из Чордашевог кабинета. Ако би предлог новог закона о пребивалишту био усвојен, онда би Хрвати морали да се одреде да ли ће за пребивалиште изабрати Хрватску или БиХ.

Чордаш је, осим тога, оценио да би такве измене закона могле довести до тога да потенцијални повратници одустану од повратка и обнове својих имања у БиХ. Он је, наведено је у саопштењу, казао да би Хрвати, који су прогнани из БиХ, могли да донесу одлуку о трајном исељавању из ове земље.

„Већ имамо слично искуство из 2001. године када су се повратници због здравственог осигурања масовно одјављивали са својих адреса у БиХ и поново враћали у Хрватску“, подсетио је Чордаш и додао да би доношењем таквог закона такође били створени проблеми прогнаним Хрватима у процесу регистрација и самом гласању на овогодишњим изборима у БиХ на државном и ентитетском нивоу. Кардинал Винко Пуљић је за наведени закон рекао да је „влада Републике Хрватске очито заборавила на своју уставну обавезу“ да брине о Хрватима изван њених граница. Кардинал Пуљић, пише у саопштењу, сматра да је „необходно отворити дијалог са Владом Републике Хрватске, и то са свих нивоа и институција из БиХ, јер је то једини начин како се не би донело решење које би могло имати несагледиве последице за положај и опстанак Хрвата у БиХ“. Кардинал Винко Пуљић је, упркос свему, уверен да ће „Хрвати у БиХ знати да носе свој крст и да ће у њој опстати“.

ВРАТИЛО СЕ САМО ЈЕДАН ОДСТО ПРАВОСЛАВНИХ ВЕРНИКА

Политика, Датум : 20.1.2010, Страна : А19

Сарајево – На своја огњишта у Федерацији БиХ вратило се само један одсто од броја православног становништва које је пре рата живело на том простору, наведено је у извештају Митрополије дабробосанске за 2009. годину.

„Уместо повратка који је занемарљиво мали, наставља се исељавање, јер православни верници продају своју имовину и трајно се исељавају из Федерације БиХ у Републику Српску и Србију“, додаје се у извештају који преноси Тањуг.

Да се број Срба у Федерацији БиХ стално смањује показује и податак да је број умрлих знатно већи од броја рођених и да је мали број крштења деце, а венчања готово и нема.

У извештају се упозорава да се настављају напади и скрнављења православних храмова и гробаља и да власти у Федерацији БиХ врше опструкцију у враћању имовине Српској православној цркви.

РЕШАВАЊЕ ЖИВОТНИХ ПИТАЊА

Дневник, Датум : 20.1.2010, Страна : 23

ЛОНДОН: Одустајање од међусобних тужби Србије и Хрватске пред Међународним судом правде створило би политички и дипломатски простор за бављење питањима избеглица, повратку расељених особа, суђењима за ратне злочине, решавању питања станарских права и неисплаћених пензија, пише лондонски "Гардијан". Дневник наводи да новоизабрани хрватски председник Иво Јосиповић међу своје приоритете, поред борбе против корупције и организованог криминала, ставља и побољшање односа Хрватске и Србије.

"Док ће питање Косова остати извор дуготрајног неслагања, рани знакови указују на то да ће Јосиповић допринети јако потребном побољшању односа између Србије и Хрватске", наводи се у тексту. Додаје се да прве Јосиповићеве изјаве показују "конструктиван и прагматичан приступ питањима која су стварала тешкоће у односима међу два земљама, посебно када се упореде са изјавама Стјепана Месића а". "Гардијан" истиче да део прагматизма новоизабраног председника Хрватске проистиче из погоршања економског положаја Хрватске, па се Јосиповић ослања на "сарадњу у са суседима у привредном смислу, као и у долазак туриста из Србије".

PRESS CLIPPING

Четвртак 21.01.2010. год.

ЦРВЕНИ КРСТ НИЈЕ ТРАЖИО ИСКЉУЧЕЊЕ

Блиц – Србија, Датум : 21.1.2010, Страна : 3

ПЕТРОВАЦ

Црвени крст из Петровца на Млави није тражио искључење струје бившем колективном центру у некадашњој касарни, тврде у овој организацији. Они кажу да је за решавање питања струје надлежан Комесаријат за избеглице и Центар за социјални рад, а да је Црвени крст само пружао помоћ породицама смештеним у бившој касарни.

СМРКЛО ИМ СЕ!

Курир, Датум : 21.1.2010, Страна : 15

Званично затвореном избегличком центру искључена струја иако у њему живе 22 сиромашне породице, међу којима су болесни људи и самохране мајке

ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ - У објектима старе касарне у Петровцу на Млави, некадашњем колективном центру за смештај избеглица, у понедељак у подне искључена је струја, због чега су у мраку остале 22 социјално угрожене и избегличке породице.

- Овде живе угрожени људи, који су сада у још тежој ситуацији јер су остали без струје. Болесни смо и немоћни. И до сада смо се једва сналазили за грејање и храну, али сада нам је живот постао немогућ без струје - прича Небојша Коцић из Петровца на Млави, коме је у новембру 2008. године непажњом комшије запаљена и уништена кућа, па је своју другу „кућу“ добио у априлу прошле године у оронилом објекту старе касарне.

- Овде има и самохраних мајки, и особа с посебним потребама, које се тешко сналазе без електричне енергије. После овог искључења, страхујемо да ћемо наредних дана остати и без воде - истиче Небојша.

У петровачком колективном центру „Касарна“, отвореном 1995. године, некад је боравило око 500 избеглица, највише из Хрватске, које су у Србију пристигле после „Олује“. Већина избегличких породица успела је да реши своје стамбено питање, било тако што су добиле стан у једној од две зграде које су подигнуте у близини центра, било налажењем приватног смештаја или одласком у иностранство. У објектима старе касарне данас је остало још само седам избегличких породица, којима се, у међувремену, придружило и 15 социјално угрожених породица с територије петровачке општине.

- Колективни центар затворен је 10. децембра прошле године, по плану који је направљен две године раније. До његовог затварања о плаћању комуналних рачуна бринуо је УНХЦР. Међутим, пошто ове рачуне више нема ко да плаћа, дуг је само за претходних месец дана нарастао на 220.000 динара и „Електроморава“ је искључила струју - каже повереник за избеглице у општини Петровац Драган Благојевић.

Он је навео да су, и поред затварања центра, у њему својевољно остале 22 породице, које до сада нису прихватиле ниједно од предложених решења за други смештај.

- Иако су до сада одбијали понуђена пресељења, ми ћемо опет покушати да изнађемо неко решење за њихов будући смештај - најављује Благојевић.

Антрфиле : Две зграде за избеглице

У претходне две године стамбено питање решиле су 32 породице избеглица из колективног центра „Касарна“. Они су се уселили у две зграде. Прву, која је коштала 630.000 долара подигла је немачка хуманитарна организација Хелп, док је другу, вредну 700.000 долара, донирао Биро владе САД за популацију, избеглице и миграције.

УМЕСТО ДЕЦЕ, ИЗБЕГЛИЦЕ У ОБЈЕКТУ ВРТИЋА

Данас, Датум : 21.1.2010, Страна : 17

Бујановцу потребна још једна предшколска установа

Бујановац - Уколико се из објекта намењеног смештају деце у бујановачком насељу Каракачка у догледно време не измисте привремено расељена лица са Косова и Метохије, биће неопходна изградња још једног вртића, наводи директор Предшколске установе „Наше дете“ Ненад Ташковић.

- У 25 сеоских насеља постоје васпитне групе у којима борави свакодневно преко 400 малишана, а у самом Бујановцу имамо објекат где борави 190 предшколараца у 12 васпитних група - прецизирао је Ташковић.

Проблема са смештајним капацитетима не би било у Бујановцу да нови објекат дечјег вртића, који располаже са око 900 квадратних метара корисне површине, у насељу Каракачка, није уступљен за смештај привремено расељених лица са КиМ.

Проблем са интерно расељеним лицима не може да реши сама бујановачка општина без помоћи надлежних министарстава и Координационог тела, јер расељени за сада немају услова за повратак у своје домове у јужној покрајни.

Овако ће локална самоуправа бити суочена са неопходношћу да се у бујановачкој општини, у којој живи око 55.000 становника, изгради нови објекат дечјег вртића што је инвестиција за коју у локалном буџету нема довољно средстава.

У ХРВАТСКОЈ СЕ СУДИ САМО СРБИМА

Политика, Датум : 21.1.2010, Страна : А2

Америчка невладина организација за заштиту људских права Хјумен рајтс воч у годишњем извештају о стању људских права у Хрватској упозорила је да су већина оптужених пред хрватским судовима у процесима за ратне злочине и даље Срби.

У првих осам месеци 2009. хрватске власти подигле су осам нових оптужница против 16 особа од којих су 14 били Срби. У истом периоду завршено је 20 суђења, а од 61 оптуженог тим процесима 37 су били Срби, наглашава се у документу и додаје да су српске избеглице суочене са бројним препрекама.

PRESS CLIPPING

Петак 22.01.2010. год.

ЦЕНТАР

Вечерње Новости, Датум : 22.1.2010, Страна : 6

КОМЕСАРИЈАТ за избеглице саопштио је јуче да је предузео све неопходне мере за затварање центра "Касарна" који се налази у општини Петровац на Млави. Ради обезбеђивања стамбеног решења, изграђен је објекат намењен социјалном становању и одабраним корисницима колективног центра "Касарна" додељени су станови у том објекту.

ХОД ДОНИРА ИЗБЕГЛИЦЕ

Преглед, Датум : 22.1.2010, Страна : 5

Фонд „Ана и Владе Дивац“ (ХОД) је за две године рада збринуо 202 породице које су протекле две деценије живе у колективним центрима за избегле и расељене широм Србије, саопштила је јуче председница тог фонда Ана Дивац. Упркос економској кризи, фонд је само у 2009. години успео да прикупи средства за смештај 102 породице, а циљ је да ове године стамбено обезбеди душло више породица, изјавила је она на конференцији за новинаре. За породице које су смештене у куће, фонд је обезбедио и по 2.000 евра помоћи, како би на откупљеним сеоским домаћинствима могле да започну неки посао, објаснила је она.

Крајњи циљ фонда је да, како је казала, решавањем стамбеног проблема, што је пре могуће, знатно смањи број од око 1.000 породица које тренутно живе у 62 колективних центара. Подсетивши да је фонд у септембру 2007. године покренуо пројекат под називом „Можеш и ти“, Ана Дивац је истакла да је успех остварен у партнерству са српским Комесаријатом за избеглице, УНХЦР-ом, Међународном организацијом за миграције и Интерсосом.

ПОМОЋ ЗА ИЗБЕГЛИЧКЕ ПОРОДИЦЕ

Зрењанин, Датум : 5.1.2010, Страна : 8

РЕПУБЛИЧКИ комесаријат за избеглице одобрио је 480 хиљада динара, а средства ће бити одобрена за 40 најугроженијих породица, у износу од по 12.000 динара. Од ових средстава за шест породица средства су одобрена због угроженог здравственог стања, а 34 породице су добиле средства за куповину огревног материјала. Та средства могле су да добију само породице које имају важећи избеглички статус.

Према речима комесара за избеглице Николе Штуле, Комесаријат је у протеклој години одобрио средства у висини од 1.875.000 динара за избеглице у житиштанској општини за побољшавање услова становања у 29 породица.

НИСУ ЗАБОРАВЉЕНИ

Чачански глас, Датум : 6.1.2010, Страна : 7

У посети материјално угроженим породицама

Породица Зимоњић, самохрана мајка Зорица са пет синова и две ћерке, живи углавном захваљујући помоћи Центра за социјални рад и града Чачка, али та средства нису довољна да задовоље основне 'потребе деце. Зорица је захвална на помоћи коју њена породица добија, али пошто живе као подстанари, моли руководство града да им обезбеде неко сеоско домаћинство, да деца не би била под сталним стресом од могућег отказа.

- Волела бих и да се запослим, да бих могла више да пружим деци и плаћам дажбине. У тешкој смо материјалној ситуацији, живимо као подстанари, незапослена сам. Лети је лакше, има више сезонских послова, радим по њивама, чистим станове... Као и сва деца, и седмогодишња Кристијана воли да добија поклоне. Каже да никада ништа није желела, задовољна је и са оним што има. Обична породична кућа за њу је сан који не може ни да замисли да би се могао остварити. Њен старији брат Александар каже да нема жеља:

- Није моја жеља да имам кров над главом, то је нешто што је неопходно, што треба да има свака породица. То није жеља, то је потреба. Волео бих да имам само најнеопходније ствари. Свима желим да увек буде среће и љубави, а никада свађе.

Наша екипа је посетила и Рашковиће, седмочлану породицу која је избегла са Косова пре десет година. Рашковићи живе у старој, оронулој кући са две собе, без купатила.

Не само деца, већ и мајка Душица се веома обрадовала, јер, како каже, сада зна да нису потпуно заборављени. Сестре четворогодишња Маја и осмогодишња Живана маштају о сасвим обичним стварима. Хвалећи се да је од тате добила розе панталоне и мајицу, Маја показује колико воли да добија поклоне и раширених руку каже "оволико". Волела би да добије, мајице, панталоне, чарапе, чизме, папуче и патике. Али, и нешто од "јела", највише колаче. Живана се много обрадовала новогодишњем пакетићу, али волела би да добије јакницу, чизме и патике, а "највише на свету" жели да има кућу, своју собу и купатило; јер сада у једној соби спава њих седморо.

Као подстанари у Чачку живимо од 1999. године. Само кирију плаћамо 20 евра, супруг ради у "Комуналцу" и од његове плате од 20.000 динара дешава се да немамо новца ни за храну, а камоли да плаћамо струју, воду... Сви су нас заборавили, а не можемо да се вратимо на Косово и Метохију. Преко ноћи смо остали без крова над главом, без игде ичега, дошли смо буквално у папучама... Живели смо у богатству, изобиљу, а сада у немаштини. На Косову смо имали кућу од 400 квадрата и четири хектара обрадиве земље са шумом. Деца највише траже своју кућу - са очима пуним суза прича тридсетчетворогодишња Душица Рашковић.

У материјално угроженој породици Жуњић са једанаесторо деце, пакетићи су изазвали велику радост. Неколико малишана је поклоне добило још у дворишту, а четворогодишњи Вељо је свој пакетић радознано изручио на тепих. Једино је десетомесечна Бојана безбрижно уживала у наручју шеснаестогодишње Јоване, која је свима пожелела успех и све најлепше, а вршњацима да буду добри ђаци и поштују своје родитеље.

- У Трнави живимо од 2000. године, у врло тешким условима, кућа је стара и прокишњава. Деца живе у влази, највише бринемо због бебе. Многи су обећавали да ће нам помоћи да се запослим. Али, десило се нешто непредвиђено, разболео сам се и скоро сав новац који имамо дајемо за лекове. Супруга Славица је такође незапослена, а дневно нам треба само седам - осам векни хлеба. Моја највећа радост би била када би нам неко помогао да добијемо кров над главом, да обезбедим децу, јер они у овим условима не могу ни да уче каже Жељко Жуњић.

Избеглице из Хрватске, њих шесторо, некако су успели да за 14 година изграде своју кућу. Троје деце са родитељима и болесном баком живе од скромних примања. Још једна

породица коју смо посетили. "Мама и тата немају пара за оволико поклона", кажу малишани, не скривајући велику радост. Пакете је добило и двоје деце чија је мајка незапослена и који, такође, живе као подстанари. Малишани који су се макар на трен обрадовали захваљујући новогодишњим пакетићима, желе исто што је прошле године и једанасетогодишњи Никола Катић из Пријевора кров над главом. Захваљујући хуманим људима Никола је пакетић добио у својој новоизграђеној кући и то баш у тренутку када је китио јелку.

Сутра је Божић, породични празник, који доноси радост души и дому. Надамо се да ће ови малишани већ наредне божићне празнике дочекати у својим кућама. Покушајмо сви заједно да њихове снове о топлем дому претворимо у јаву.

НЕЛАГОДНОСТ ЗБОГ ЗЛОЧИНА КОЈИ ДЕЛЕ ЈАВНОСТ

Данас, Датум : 22.1.2010, Страна : 6

Поводом иницијативе о доношењу резолуције о Сребреници у Скупштини Србије

Борис Делић
Директор Избегличког сервиса из Београда

ЛИЧНИ СТАВ

У процесу суочавања са прошлости бар су основни принципи јасни: истину треба утврдити, жртвама пружити сатисфакцију, починиоце казнити а народе суочити са сопственом прошлости. Испитивање прошлости треба спровести без попустљивости, али и без самодопадљивог мазохизма којима се велича признање кривице. Ствари, једноставно, треба извести на чистац.

Без сувишних калкулација се према прошлости односи и председник Србије Борис Тадић. Првенствено зато што без устручавања говори о злочинима Срба и онима који су почињени над Србима, не устручава се са извињењима, одлази на јавне манифестације посвећене жртвама. И, сада, предлаже усвајање резолуције о Сребреници. Да не учинимо корак сувише у похвали власти задржимо се на констатацији да Борис Тадић има вјеродостојност у осуди злочина и да су његови гестови добар пут ка изградњи културе јавног говора о злочинима и одговорности. Друге јавне личности које траже осуду туђих злочина а превиде злочине из редова свог народа, па макар се радило само о томе да је неко бацио камен на колону невиних, напосто немају увјерљивост. Они су наслијеђени дио интелектуалне организације политичке мржње.

Предлог резолуције о Сребреници наишао је на узбуркану реакцију у дијелу јавности што није чудно ако се има у виду да је суочавање са прошлости тежак и мукотрпан процес који углавном не добија аплауз на јавној сцени. Постоји, ипак, разлика у мотивима и ставовима око резолуције и геноцида у Сребреници.

Разумљива је реакција жртва рата, инвалида, логораша или избјеглица који сматрају да су издвајањем Сребренице њихова страдања занемарена. Гестови суочавања са прошлости изазивају код њих потребу да се проговори и о њиховом страдању, подсјећање на прошлост оживљава и њихове ране што психолошки доводи до одређене неосјетљивости над несрећом других.

Предвидљива је и реакција дијела политичке јавности која се бори за статус заштитника нације и популарност. Саосјећање и хуманизам су помало досадни за јавност, а прича о неправди према властитој нацији изазива снажне емоције, могућност узбуђења и политичког надахнућа. Вреднујући ове реалистичке страсти политичари се према прошлости односе у складу са политичким и личним интересима. Прошлост тада не само

да конструише нашу личност већ на дјелу је конструкција прошлости према нашим жељама.

„Учинио сам то, вели моје памћење. То нисам могао ја учинити, каже мој понос и остаде неумољив. Најзад памћење попусти“, говорио је Ниче. Поједностављено, пред српском јавности сада стоји избор између два концепта суочавања: оног првог њемачког и оног другог, изворно хрватског, сада и доминантно српског а све више карактеристичног и за друге источноевропске народе.

Подсејетимо, у Њемачкој нацизам је постао тема о којој се од краја 60-их прошлог столећа отворено а често и немилосрдно расправља. Суочавање са дешавањима из нацистичког периода присутно је у школама, на телевизији, у политици и књижевности. Кроз суочавање Њемачка је прошла тежак период, али се садашње генерације више не препознају у сјенци националсоцијалистичке прошлости.

У јавности Хрватске је већ деценијама на дјелу интелектуална парализа на тему ратних злочина уз некритичко прешуткивање прошлости. Успостављене су строге дефиниције ратних збивања, изграђена је рафинирана рефлексивност у правдању злочина, механизми обмане, умањивања, поређења и тек понеко признање уз оно обавезно „али“. Суочавање се свело на маркетинг са правилом „најприје поједностави а затим бесконачно понављај“. Успут се игра на карту побједника у свим ратовима, а однос према фашизму се подешава према тренутној користи уз избјегавање отворене провокације на међународној сцени.

Српска јавност је покушала преузети овај рецепт „заборављања“, али им је у томе недостајала подршка великих сила или бар њихова незаинтересованост. Сада имамо с једне стране либералну интелектуалну елиту спремну да викне „фашизам“ на појаву сваког пијаног навијача а која страдање Срба опрезно квалификује тек као повијесну ружну згуду и дио примитивне прошлости наших народа. С друге стране имамо националну острашћену фронту која се противи свакој резолуцији или гесту суочавања наводно чувајући понос нације. Они се служе углавном општим мјестима, парохијски су усмјерени и баратају са поједностављеним фразама и аргументима усмјереним за домаћу јавност. Њихов однос према жртвама илуструје довољно чињеница да нису збројили српске жртве још из оног рата. Да није Мирсада Токаче (ИДЦ Сарајево) ни ови садашњи погинули и страдали Срби у БиХ не би били пописани са пуним именом и презименом већ би се са њиховим бројем и даље „онако“ лицитирало.

Али зато им се згодније чини откривати најневјероватније шпијунске конструкције, завјере и енигме око почињених злочина. Конструишу се заплети слично радњама из амбициознијих детективских романа гдје се претпоставља да је злочинац неморалан, а жртва невина, али се компликованом истрагом све више утврђује да је жртва добрим дијелом и кривац и узрок злочина.

Филозоф Хелмут Дубил, ваљда огорчен, својевремено је предложио необичну дефиницију нације рекавши да нације не настају само из неких заједничких система вриједности, осјећаја колективитета... „Лешеви у подрумима њихове историје стварају код људи егзистенцијални осјећај заједништва... тајна њихова јединства крије се и у прећутном саучесништву у колективном злочину.“ А можда у основи колективног порицања прошлости не лежи само наводно заједништво и добробит своје нације него и страх од суочавања са људским лицем другог као жртве.

PRESS CLIPPING

Субота 23.01.2010. год.

ЗАТВАРА СЕ КОЛЕКТИВНИ ЦЕНТАР „КАСАРНА“

Данас, Датум : 23.1.2010, Страна : 15

Београд, Петровац на Млави - Комесаријат за избеглице саопштио је да је предузео све неопходне мере за затварање центра „Касарна“ који се налази у општини Петровац на Млави. Затварање центра обавља се у складу са Националном стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених, у којој је као приоритет означено затварање колективних центара на територији Републике Србије. Ради обезбеђивања стамбеног решења, изграђен је објекат намењен социјалном становању и одабраним корисницима колективног центра „Касарна“ додељени су станови у том објекту.

Од седам породица које према ранг листи нису оствариле право на коришћење тих станова, три породице су добиле грађевински материјал намењен завршетку започетог стамбеног објекта, али су оне и даље, самоиницијативно, наставиле да бораве у колективном центру. Преостале четири породице нису се определиле ни за један од понуђених програма - пресељење у други колективни центар, откуп домаћинства са окућницом и програм доделе једнократне робно-новчане помоћи.

Комесаријат за избеглице је 10. децембра 2009. године обавестио кориснике центра „Касарна“ и представнике општине Петровац на Млави да закључно са тим датумом прекида да сноси трошкове боравка ових породица. Поред ових седам породица, у просторијама колективног центра борави још 15 социјално угрожених породица са територије општине Петровац на Млави, које нису у надлежности Комесаријата за избеглице, наводи се у саопштењу.

ВРТИЋ У БУЈАНОВЦУ

Вечерње Новости, Датум : 23.1.2010, Страна : 36

БУЈАНОВАЦ - У вртић у бујановачком насељу „Каракачка“ уместо деце годинама већ живе избеглице са Косова. Директор Предшколске установе у Бујановцу, Ненад Ташковић, каже да уколико се ови људи не иселе одатле у најскорије време, мораће да се изгради нови вртић.

Објекат у ком су избеглице је био потпуно нов од 900 квадрата, али деца тамо никад нису боравила. Ми имамо проблем са капацитетима, јер у 25 околних села у вртић иде преко 400 деце, а у Бујановцу 190 - наводи Ташковић.

Бујановачка општина, која спада у ред 40 најнеразвијенијих у Србији, не може, међутим, сама да реши проблем, па се очекује помоћ надлежних министарстава и Координационог тела.

МЕСИЋ: СРБИ ИЗ ХРВАТСКЕ СУ НАЈВЕЋЕ ЖРТВЕ

Блиц, Датум : 23.1.2010, Страна : 2

Срби из Хрватске су највеће жртве протеклог рата јер су отишли из Хрватске и оставили све што су имали - изјавио је Стјепан Месић, председник Хрватске.

Месић каже да не говори о броју жртава, већ о томе да су Срби жртве као један корпус.

- Повлачили су се заједно с војском и оставили све што су имали у Хрватској, а сам Милошевић томе није приговарао, њему је то одговарало - рекао је Месић у интервјуу за нови број недељника Српског националног већа „Новости“.

Осврћући се на коментаре његове изјаве да би послао војску на коридор кад би премијер Републике Српске Милорад Додик расписао референдум о отцепљењу од БиХ, Месић је навео да је то рекао у неформалном разговору који није био за објављивање.

- То није никаква изјава, то није никакав став Хрватске. Разговарало се о томе што би било ако би неко разбијао Босну и Херцеговину... Ја сам им само рекао шта бих ја направио, а хоће ли неко ко буде надлежан пресећи коридор или не, у то не улазим, само кажем да би се морало нешто предузети ако би неко разбијао БиХ - појаснио је Месић. На питање о помиловању Синише Римца, он је подсетио да је помиловао и седам Срба осуђених за ратни злочин, а да нико није протествовао.

- Римац није помилован због злочина, него због промењених околности: једини је признао дело, покајао се, показао где су закопани убијени - каже Месић и додаје да су многи отишли на издржавање казне само зато јер је Римац омогућио да се до њих дође. Премијерка Хрватске Јадранка Косор оценила је јуче да није добро да Србија и Хрватска наставе препуцавање, већ да треба да граде добросуседске односе.

То води дизању тензија - изјавила је Косор.

ТАДИЋ: ПРИШТИНА ПРЕТИ СРБИМА НА СЕВЕРУ КОСОВА

Пресс, Датум : 23.1.2010, Страна : 5

ЊУЈОРК - Председник Србије Борис Тадић на седници Савета безбедности УН посвећеној Косову оценио је да би 2010. могла да буде година решења за Косово!

Он је оштро критиковао план „коначног решења“ за север Косова, оценивши га као „непотребну провокацију која угрожава ионако крхку стабилност Косова“. Према извештајима агенција, Тадић у говору у УН није поменуо изјаву Стјепана Месића о могућности употребе војске против Републике Српске, иако је то најавио.

Председник Србије говор је почео саучешћем властима и становницима Хаитија, као и генералном секретару УН, и најавио да ће Србија наставити да помаже у напорима да помогне и обнови те земље након разорног земљотреса.

Ахтисари, и то насилно

Председник Тадић рекао је да план „коначног решења“ за северни део Косова, који је предложила такозвана Међународна цивилна канцеларија, предвиђа више координисаних акција чији је циљ да се српска већина на северу Косова примора да прихвати једнострано проглашену независност. Он је додао да се наметањем такозваног „коначног решења“ на северу Косова насилно жели спровести „такозвани Ахтисаријев план“.

- Та стратегија може бити примењена само уз употребу драконских и недемократских мера према српској заједници на северу Косова. Они који најављују такве планове носе

искључиву одговорност за дестабилизацију ситуације, коју овакав конфликтни сценарио и има за циљ. Такве намере одговарају само екстремистима, а од Кфора и Еулекса очекујем да ће заштитити српско становништво на северу Косова - рекао је председник.

Он је додао да оштра реторика Приштине према легитимним српским институцијама на северу Косова не доприноси одржавању стабилности у том делу Србије.

- Истинске паралелне институције на Косову јесу оне које су створене на основу једностраног проглашења независности - рекао је Тадић, и поновио да Србија „никад ни под којим условима, имплицитно или експлицитно, неће признати једнострано проглашену независност Косова, која је поделила свет и Балкан“.

Умереност, храброст и мостови

Председник Тадић је протествовао и због спречавања посета државних званичника Србије Косову, истичући да се власти у Београду придржавају договорених процедура. Он је изнео и пример задржавања министра за Косово и Метохију Горана Богдановића, кога је „насилно депортовала“ косовска полиција.

Тадић је додао и да се показало да је самопроглашена независности Косова била само још један од неуспешних покушаја да се наметну једнострана решења. Он је додао да нас „једнострано проглашена независност није приближила, већ нас је још више удаљила и због тога је неодржива“. Тадић је додао и да се мора пронаћи храброст да се подстакну умерене снаге и поново изграде мостови, да се превазиђу предрасуде и различитости и да се укроте страсти.

Тадић је затражио и да се до тренутка изношења мишљења Међународног суда правде на судије не врши притисак новим признавањима независности Косова. Поред Тадића, седници Савета безбедности УН присуствовао је и министар спољних послова Србије Вук Јеремић.

Антрфиле : Шта је са шест тачака

Председник Србије је оценио да УН морају остати незаобилазни фактор мира и стабилности на Косову и Метохији, али је затражио да се обавезе које је на себе преузео СБ УН по питању Косова доследно испуне и спроведу, од Резолуције 1244 до плана у шест тачака генералног секретара УН.

- Конструктивни приступ, који је прихваћен у УН и у организацијама које раде под супервизијом УН, створио је услове да одговорни учесници у процесима на КиМ делују заједнички на побољшању живота свих житеља покрајине. То је учињено тако што су пред све бројнијим конкретним проблемима статусна питања остављена по страни. Србија подржава такав приступ, што је довело и до конкретних резултата, попут потписивања Протокола о сарадњи Еулекса и Министарства унутрашњих послова Србије - навео је Тадић.

PRESS CLIPPING

Понедељак 25.01.2010. год.

ЗА ИЗБЕГЛЕ

Вечерње Новости, Датум : 25.1.2010, Страна : 10

У испостави Националне службе за запошљавање у Владичином Хану у току је конкурс за запошљавање избеглих и расељених.

- Послодавац који ангажује избеглу или расељену особу од државе ће добити субвенције од 160.000 динара за опремање радног места. У обавези је да запосленом уплаћује осигурање две године - објашњава Слађан Михајловић, координатор испоставе НЗС у Владичином Хану.

У тој служби у току је и пријављивање кандидата за стручно оспособљавање незапослених за обављање послова куvara, конобара, бурек мајстора и месара. Услов је да имају завршену најмање основну школу.

СТИПЕНДИЈЕ ФАРМАЦЕУТИМА

Вечерње Новости, Датум : 25.1.2010, Страна : 11

АПOTEКА Врање расписала је конкурс за стипендирање три студента фармације. Услови су четврти и пети степен фармације, смер дипломирани фармацеут, да је кандидат држављанин Србије или да има статус избеглице са пребивалиштем на територији Пчињског управног округа. Студенти не смеју бити старији од 24 године, потребно је да им је просечна оцена током студирања најмање 7,5 и да нису изгубили ниједну годину студија.

Стипендисти имају обавезу да након завршетка студија обаве волонтерски приправнички стаж у трајању од 12 месеци и проведу у радном односу у апотекама Врање двоструко дуже време од периода у коме су примали стипендију. Конкурс траје до 28. јануара.

ПОПИС СМАЊИО ВОЈВОДИНУ ЗА 67.000 ДУША

Дневник, Датум : 25.1.2010, Страна : 12

У ПОЛИТИЧКИМ ТУРБУЛЕНЦИЈАМА И СТАНОВНИШТВО ЈЕ ТЕШКО ПРОУЧАВАТИ

Модернизација и развој статистике допринели су знатно поузданијем истраживању становништва Војводине, али су политичке промене у последњој декади 20. века створиле и нове проблеме у томе.

Седам је актуелних проблема који отежавају проучавање становништва Војводине на почетку 21. века: померање датума пописа 2002, промене дефиниције сталног становништва, различите дефиниције у расположивим подацима текуће статистике, недостатак билтена, недостатак регистра становништва као и регионалне институције за популационе студије - указује проф. др Бранислав С. Ђурђевић, са новосадског Природно-математичког факултета, који је о савременим проблемима проучавања становништва

Војводине недавно говорио на научном скупу у Матици српској поводом стогодишњице рођења великог српског географа и академика Бранислава Букурова.

Иако је у свих седам послератних пописа становништво „пребројано“ по концепцији сталног становништва, због одређених методолошких измена у појединим пописима подаци нису у потпуности упоредиви, указује др Ђурђев. Од 1961. прихваћена је међународна препорука да се пописи обављају на сваких десет година и то у првој години декаде, али је због изненадног одлагања пописа у Црној Гори 2001, а затим и у наредној години, Завод за статистику Србије одлучио је да се спроведе попис становништва, домаћинства и станова 2002. Црна Гора је попис обавила у новембру 2003, па тако нема података за „исти временски пресек“ о становништву Државне заједнице СЦГ па је и њихова упоредивост озбиљно нарушена.

У попису 2002, на основу међународних препорука, извршене су измене дефиниције сталног становништва - објашњава проф. Ђурђев. - За разлику од пописа 1991, када су у стално становништво, поред оног у земљи, били укључени и сви југословенски грађани који су, као чланови породице, радили или боравили у иностранству, 2002. су у стално становништво укључена само лица на раду или боравку у иностранству краћем од једне године. Такође су и страни држављани који су радили или боравили у Србији годину и дуже укључени у стално становништво, што у попису 1991. није био случај. При поређењу броја становника појединих насеља, треба имати у виду да су 2002. избеглице из бивших република СФРЈ које су стекле држављанство Србије пописане као њени стални становници и сврстани су у насеља у којима су се настанили. Расељена лица с Косова и Метохије, међутим, нису исказана као стални становници насеља на подручју централне Србије и Војводине, већ су пописана као привремено присутна у месту пописа. Како би било олакшано поређење података, број становника у пописима 1991. и 2002. израчунат је и по „новој“ и по „старој“ методологији.

Тако је нпр. по методологији пописа 1991. у Војводини живело 2.013.889, а 2002. године чак 2.098.779 становника. По методологији 2002, која је од тада једино важећа, у Војводини је 1991. живело 1.970.195, што је у односу на претходну методологију мањак од 43.694 лица или 2,2 одсто, а 2002. само 2.031.992 становника, што је мање за 66.787 или 3,2 одсто укупног становништва.

Док је за 1991. прерачунавање на нову методологију могуће, за пописе 1971. и 1981. то није, па у поређењу података треба рачунати да ова два пописа прецењују број становника за најмање пет посто, јер је управо међупописна декада 1971-1981. време када је највећ и број наших грађана боравио на привременом раду у иностранству дуже од годину дана - констатује др Ђурђев.

- Није само мењан обухват становништва у пописима, често се јављају разлике и у дефиницијама појединих категорија становништва у расположивим подацима текуће статистике. На пример, код података о броју запослених и незапослених у Анкети о радној снази, која користи дефиниције и препоруке Еуростата, дефиниције тих категорија битно се разликују од публикација националних служби за запошљавање и Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова. Према Анкети, запосленима се сматрају сви који су у посматраној седмици обављали неки плаћени посао, у новцу или натури, индивидуални пољопривредници, помажући чланови у домаћинству, они који су обављали посао који су сами пронашли, без заснивања радног односа и којима је тај рад представљао једини извор средстава за живот... Насупрот томе надлежне службе и органи за евиденцију на тржишту рада у обзир узимају само формални статус лица.

Као резултат тих разлика у 2008. стопа запослености у Србији по Анкети је била 53,7 процената и била је за 6,3 посто већа него што су показивали подаци Националне службе за запошљавање.

Проучавање становништва нарочито погађа недостатак регистра становништва, сматра др Ђурђев и истиче да се најкомплекснији показатељи добијају формирањем таквог

јединственог регистра, када се укрштањем виталних и миграционих обележја омогућује статистичко праћење све четири компоненте демографског развоја становништва. Регистри имају административну и статистичку улогу: администрација их користи за идентификацију особа, прављење спискова ђака за обавезно школовање, војних обвезника, припрему пореских листа, док је за научна истраживања важнија њихова статистичка грађа.

У разматрању алтернатива будућ их пописа становништва нужно је следити модерни свет и комбиновати потпуни обухват и пописивање на узорку - наглашава др Ђурђев. - Следећа етапа је увођење јединственог регистра становништва на нивоу региона и Републике, а то ће омогућити поузданије комбиновање података из регистра с подацима добијеним пописивањем на узорку.

Антрфиле : Новосађани се уредно региструју

Општина Нови Сад је добар пример развоја регистра становништва, јер је још 90-тих година прошлог века овде почело ЈП „Информатика“. Већ 2002. у регистру је забележено 322.840 становника, а у попису их је само 299.294. Прошле године регистар бележи 367.887, а процене Завода за статистику износе 323.708, чак 44.179 мање. **Овако велике разлике последица су тога што попис и процене на основу њега нису узимали у обзир избеглице које нису стекле држављанство и расељене с КиМ, док су у регистру они евидентирани. За очекивати је да ће следећи попис мање заостајати за регистром јер ће гро избеглица стећи држављанство Србије и 2011. бити пописан.**

УХАПШЕНО ДВАДЕСЕТ СРБА

Вечерње Новости, Датум : 24.1.2010, Страна : 6

У ПОДУЈЕВСКОМ СЕЛУ МЕДРАГОВАЦ ЈУЧЕ ПО ПОДНЕ

КУРШУМЛИЈА - Припадници косовске полиције ухапсили су јуче по подне двадесетак Срба у селу Медраговац, једином српском селу у подујевској општини. По сведочењу мештана, реч је о расељеним Србима који су у Медраговац дошли како би присуствовали полугодишњем помену Госпави Цицмил.

Ухапшене Србе, које терете за илегалан прелазак административне линије, припадници косовске полиције привели су у полицијску станицу Лужани и за њихово ослобађање траже кауцију од по 250 евра по особи. У Медраговцу је остало свега десетак, углавном старијих мештана.

Државни секретар у Министарству за Косово и Метохију Оливер Ивановић синоћ је тражио од Еулекса да из притвора буду пуштени јуче приведени Срби. Ивановић је осудио привођење Срба у селу Лужане и рекао да то показује да је потребна сарадња Еулекса са властима у Србији да се такве ствари не би дешавале.

ПОГЛАВАР ИЗ КОНСТАНТИНОВОГ ГРАДА

Политика, Датум : 25.1.2010, Страна : А7

Нови патријарх СПЦ деценијама је једна од најцењенијих и најпоштованијих личности у Нишу и на југу Србије

Ниш – На сваком кораку Нишлије изражавају задовољство што је управо њихов владика, епископ нишки Иринеј, изабран за 45. архиепископа пећког, митрополита београдско-карловачког и патријарха српског. Нису криле ни одушевљење што је то човек, који је неколико деценија живео и деловао у њиховом граду, свакодневно био с њима, у њиховим домовима, на свечаностима и манифестацијама, у школама и на факултетима, кога су могли да сретну и с којим су могли да разговарају током шетњи нишким улицама. Због тога су сва реаговања веома искрена и, како се то у Нишу каже, од срца.

Градоначелник Ниша, Милош Симоновић, рекао је „да је долазак владике Иринеја на трон Светога Саве најбоље решење и за Српску православну цркву и за Србију”, а председник нишке скупштине Миле Илић да је „избор епископа нишког за новог патријарха велико признање и за све у Нишу, будући да је владика Иринеј имао изванредну сарадњу с грађанима и локалном самоуправом, о чему говори и највише градско признање које је добио – Награда 11. јануар”.

Протојереј Милутин Тимотијевић, ректор Призренске богословије, на чијем су челу у прошлости били и недавно преминули патријарх Павле, али и новоизабрани Иринеј, истакао је да је „избор владике Иринеја за српског патријарха избор правог човека на право место у право време, и да ће на прави начин бити настављено велико и незаборавно дело патријарха Павла”.

Нови патријарх СПЦ, владика нишки Иринеј, деценијама је једна од најцењенијих и најпоштованијих личности у Нишу и на југу Србије. Још првих година свог столовања у Нишу стекао је велику наклоност верника и свештенства. Град Ниш и владика Иринеј, говорило се увек, а данас још више, било су једно. Народ се управо захваљујући деловању нишког владике и стварању присних односа са свештенством поново масовно вратио Цркви.

Разумевање за свакога и изузетна доза толеранције, коју је исказивао на сваком кораку, донеле су владици Иринеју и СПЦ наклоност верника, а он је на то узвратио несебичним ангажовањем да се свакоме помогне, изградњом нових цркава у Нишу и околини, афирмисањем сарадње и са обичним људима и свим институцијама система.

Владика нишки Иринеј био је иницијатор почетка градње Храма светога цара Константина и царице Јелене у парку Светога Саве у Нишу, као почетак припрема за обележавање 1.700 година Миланског едикта. А Ниш ће, као родни град римског императора, уз Трир из којег је Константин управљао Римским царством, Милана, где је потписао едикт, и Јорка у Енглеској, у којем је умро, бити један од централних градова обележавања јубилеја. Јер, 2013. године ће бити обележено 17 векова од дана када је цар Константин потписао одлуку којом се укида прогон хришћана и с којим је и започела нова хришћанска култура.

Нови патријарх је заједно с патријархом Павлом водио изградњу Призренске богословије у Нишу која је, са српским живљем и свештенством, 1999. морала да се сели с Косова. Исто тако, господин Иринеј је учествовао у обнови и реконструкцији манастира на југу Србије. Када је изабран за владикау нишког у овом делу наше земље монаштва је било у само шест манастира док их данас има у 25.

Нови српски патријарх, у склопу припрема за обележавање 1.700 година Миланског едикта, потписао је и декларацију о изградњу посебног обележја – 80 метара високог Константиновог крста на брду Виник, изнад Ниша.

Делио је, у правом смислу речи, владика нишки Иринеј добро и зло са својим народом. Нишлије, поред свега другог, никада неће заборавити његову тугу и сузе на згаришту Саборног храма, изгорелог у катастрофалном пожару у зору 12. октобра 2001. године.

PRESS CLIPPING

Уторак 26.01.2010. год.

ЗАТВАРАЊЕ ЦЕНТРА У ПЕТРОВЦУ

Правда, Датум : 26.1.2010, Страна : 7

Комесаријат за избеглице ускоро ће затворити колективни центар „Касарна“ у Петровцу на Млави. За смештене у овом центру изграђен је објекат намењен социјалном становању у заштићеним условима.

Корисницима који нису остварили право првенства на ранглисти приоритета за коришћење станова, понуђено је пресељење у други колективни центар, откуп домаћинства са окућницом и програм доделе једнократне робно-новчане помоћи, наводи се у саопштењу.

ЦИХАД НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Политика, Датум : 26.1.2010, Страна : А8

Говорећи на предавању у Школи националне одбране Ивица Дачић, министар полиције, оценио да је „стварање нелегалне државе Косово у служби етничког чишћења и остваривања циљева исламског екстремизма”

Нелегално проглашење независности Косова и Метохије, супротно међународном праву, представља главну претњу безбедности и стабилности у Србији и региону југоисточне Европе, изјавио је јуче Ивица Дачић, министар унутрашњих послова Србије. Говорећи на предавању у Школи националне одбране о унутрашњој безбедности Србије, Дачић је оценио да је „стварање нелегалне државе Косово у служби етничког чишћења и остваривања циљева исламског екстремизма”.

– Албански тероризам је у функцији глобалног исламског тероризма, али је и етнички мотивисан. Албански сепаратизам јавно избегава било какво повезивање са глобалним тероризмом и декларише се као покрет за ослобођење. То значи да је албански тероризам у функцији стварања такозване велике Албаније и истовремено у функцији реализације геостратешких позиција исламског екстремизма на балканском полуострву – напоменуо је Дачић. У прилог томе, како је рекао Дачић, говори и чињеница да је албански сепаратизам на територији КиМ, на 18. исламској конференцији у Пакистану, окарактерисан као „цихад”.

– **На простору српске покрајине присутне су организоване терористичке групе, организовани криминал. Међународна заједница није успела да обезбеди одрживи повратак прогнаних, заштиту имовине и безбедност људи. У Копненој зони безбедности, уз административну линију са Косовом и Метохијом, перманентно прете терористички акти – рекао је Дачић.**

Министар полиције нагласио је да је на Косову и Метохији присутан и екстремни верски тероризам, који се „скрива иза вехабијског покрета и повезан је са албанском терористичком организацијом АНА”.

Дачић је нагласио да је апсолутни приоритет МУП-а борба против организованог криминала, а посебно трговине наркотицима, који представљају озбиљну претњу

стабилности и безбедности у држави. Према његовим речима, у очувању опште безбедности и стабилности, значајна је сарадња војске и полиције, која је, како је навео, на изузетно високом нивоу. На предавању, Дачић је говорио и о штетном утицају верских секти и неопходности координиране акције свих државних органа у борби против њих.

– Деструктивно деловање верских секти и култова присутно је у Србији и то се штетно одражава на општу безбедност и стабилност. Секте у свом деловању имају различите циљне групе, у зависности од свог опредељења, у које спадају деца и омладина, старије и усамљене особе, психички лабилне особе, а у неким случајевима и студенти, интелектуалци, жене – објаснио је министар.

Дачић је подсетио да је српска полиција, у сарадњи са румунским колегама, пре неколико месеци спречила самоубиство младе особе које је претходно било договорено путем Интернета. Он је овом приликом упозорио и на деловање сатанистичких секти, чија су циљна група често млади људи, особе са криминогеним досијеима и они који конзумирају наркотице.

Антрфиле : Милијарду евра од криминалаца

– Јединица за финансијске истраге МУП-а Србије завршила је десетак истрага о имовини осуђених за организовани криминал. Тридесетак истрага се још води, а вредност заплењене имовине ће на крају тог процеса можда бити већа од милијарду евра – рекао је на предавању Ивица Дачић.

PRESS CLIPPING

Среда 27.01.2010. год.

МОНТАЖНЕ КУЋЕ ЗА ШЕСТ ИЗБЕГЛИЧКИХ ПОРОДИЦА

Пресс, Датум : 27.1.2010, Страна : 14

ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ - У Петровцу на Млави потписан је уговор о изградњи шест монтажних кућа, намењених смештају породица избеглих и расељених са подручја бивше Југославије.

Изградњу ових кућа, које ће бити усељене до краја августа, финансира невладина хуманитарна организације из Италије, Интер СОС. Реализацијом овог пројекта биће решено стамбено питање шест избегличких породица које тренутно бораве у приватном смештају.

УТВРЂУЈЕМО ДА ЛИ СУ ПРИМЕДБЕ СУДИЈА ОПРАВДАНЕ

Данас, Датум : 27.1.2010 Страна : 4

Димитриос Кипреос, шеф Мисије Организације за европску безбедност и сарадњу у Србији

- Никад не бисмо подржали или на било који начин бранили неумерене казне за новинаре

Београд - Србија треба још да ради на пољу борбе против корупције, јачању економске транспарентности и решавању питања избеглица. С друге стране, у складу са чврстом политиком приближавања ЕУ, Србија је у 2009. остварила значајне резултате - истиче у разговору за Данас Димитриос Кипреос, шеф Мисије ОЕБС-а у Србији.

Како објашњава, Србија је постигла много на пољу реформе полиције, рада парламента, реформе правосуђа, као и медија, док је у 2009. остварена визна либерализација, деблокиран Прелазни трговински споразум, а и извештај главног тужиоца Хашког трибунала пред СБ УН о сарадњи Србије имао је позитиван тон.

- Уз то је поднета и званична кандидатура за приступање Србије ЕУ. Међутим, има још тога да се уради - истиче Кипреос.

- Како оцењујете сарадњу земаља у региону, посебно са Хрватском, како у светлу значаја регионалне сарадње за приступање Србије ЕУ тако и многих нерешених проблема (тужби пред Међународним судом правде, питања Косова, Хага, избеглица)? Какве су могућности унапређења регионалне сарадње?

- На дужност сам ступио 21. септембра прошле године и недуго након тога примио сам позивницу за регионалну министарску конференцију о борби против организованог криминала на којој је учествовао и председник Србије Борис Тадић. Таква конференција земаља југоисточне Европе, посебно у Београду, пре 10 година је била незамислива. Сама чињеница да је оваква конференција одржана у Београду на министарском нивоу је мера напретка који је остварен. Са друге стране, такав напредак захтева да се уради више, јер проблем организованог криминала није решен. **Не само Србија, него све земље југоисточне Европе се суочавају са овом болешћу друштва. Када је реч о регионалној сарадњи, а по питању избеглица, ОЕБС жели да види сарадњу свих земаља у овом процесу. Мислим на потписнице Сарајевске декларације, Србију, Хрватску, БиХ и**

Црну Гору. У Србији се налази највише избеглица и ми бисмо снажно поздравили интензивну и блиску сарадњу свих земаља.

- Земље региона остварују позитивне резултате на пољу економске сарадње и у борби против организованог криминала, али и даље постоје политички проблеми.

Како превазићи проблеме?

- Проблеми постоје, али постоје и охрабрујући знаци. Треба споменути иницијативу председника Тадића и Декларацију о Сребреници пред Скупштином Србије који би могли да имају значајан утицај на процес помирења у региону. Такође, новоизабрани председник Хрватске Иво Јосиповић дао је охрабрујуће изјаве у вези са будућим односима са Србијом.

- Како видите улогу ОЕБС-а у регионалној сарадњи?

- Мисија ОЕБС је активно укључена у тај процес, на пример када је реч о избеглицама заједно са ЕУ, УНХЦР, Саветом Европе. Сви смо ми активно укључени и подстичемо овај процес и надамо се да ћемо ускоро направити значајан продор, ако не и коначно решење.

- Верујем да сте упознати са изменама и допунама Закона о јавном информисању. На овај закон изнете су бројне примедбе, као што су високе казне, аутоцензура и цензура у медијима. Мислите ли да ће ове измене закона повећати аутоцензуру медија?

- На пољу медија је постигнуто много, јер данас у Србији постоје штампани и електронски медији који заслужују да се означе као озбиљни. У исто време, неопходно је да се уради још много тога. Увек је тешко помирити слободу медија и заштиту појединачних права, а како би се то реализовало, треба избегавати крајности. Мисија ОЕБС-а никад не би подржала или на било који начин бранила неумерене казне за новинаре или друге одредбе које би на крају могле да постану препрека слободи новинарске професије, тако да не треба посебно наглашавати да Мисија ОЕБС-а посебно подржава слободну медијску активност.

- Нова мрежа судова у Србији почела је да функционише у јануару, а имена нових судија и тужилаца објављена су нешто раније. Било је много примедби да је током избора било утицаја политике, да судије нису довољно независне. Како видите процес реформе правосуђа у Србији?

- Морам да кажем да мисија ОЕБС-а не располаже конкретним подацима о усвојеним критеријумима за избор носилаца правосудне и тужилачке функције. Ми покушавамо да прикупимо информације о модалитетима овог избора. Не бих желео да коментаришем процес избора без прецизних података. С друге стране, мисија ОЕБС-а охрабрује тела која су спровела овај избор да изабраним и неизабраним људима пруже јасну слику како су те одлуке донете, као и о критеријумима према којима су одлуке донете. Мислим да би то био веома позитиван корак према транспарентности, према јачању ауторитета тела која су спровела изборе.

- Да ли је ОЕБС имао притужбе неизабраних судија?

- У тако великом процесу избора увек постоје жалбе. Ми покушавамо да утврдимо да ли су те жалбе оправдане и зато понављам да бисмо снажно поздравили ако би два тела која су спровела избор судија и тужилаца представили податке о томе људима који су заинтересовани. Не нама, јер је реч о процедурама које се највише тичу српског друштва.

Антрфиле : Приоритети

- Шта ће бити приоритети Мисије ОЕБС-а током вашег мандата?

- Желим да нагласим да је кључна реч партнерство са Србијом, сарадња, заједнички рад да се постигну најбољи стандарди ОЕБС-а, који су и стандарди ЕУ. Чланство у ЕУ је, како схватам, главни циљ Владе, а који прихватају и главне опозиционе партије. Наш циљ је да помажемо Влади Србије, друштву, цивилном сектору да достигну што је пре могуће

међународне стандарде на пољу демократизације, владавине права, примене закона, медија и људских права, који су, као што сам навео, такође стандарди ЕУ.

СРБИ УЈЕДИЊЕНИ ПРОТИВ ФЕЈТА

Пресс, Датум : 27.1.2010, Страна : 2

Све српске странке оштро осудиле намеру шефа Међународне канцеларије Питера Фејта и владе у Приштини да север покрајине интегришу у албански систем

БЕОГРАД - Срби са севера Косова огорчени су „стратегијом“ шефа Међународне цивилне канцеларије Питера Фејта и привремене косовске владе, којом се од међународне заједнице тражи да уцени Србију да се одрекне севера Косова ако жели даље европске интеграције. Срби поручују да никада неће прихватити да се одрекну веза са Београдом и да се интегришу са онима који су прогласили лажну државу.

Фејтова стратегија потпуно је ујединила Србе са севера Косова, тако да су се јуче састали представници 10 политичких партија које делују у Косовској Митровици и договорили да неће прихватити укидање својих институција и интегрисање у албански систем.

Фејт неће проћи ни у сну

Драгиша Ђоковић, посланик ДС-а из Звечана, каже за Пресс да је Фејтова стратегија неприхватљива за демократе.

- Срби са севера Косова неће прихватити укидање институција и интеграцију. То мора свима да буде јасно - каже Ђоковић. На питање како доживљава Фејтов захтев да ЕУ услови Београд даљим европским интеграцијама, он је рекао:

- Уверен сам да о даљим европским интеграцијама Србије одлучују много озбиљнији европски званичници и да то што Фејт прича нико не уважава! Стојанка Петковић, посланик Г17 Плус из Звечана, каже да је и та странка против „Фејтове стратегије“.

- Српски народ неће прихватити ту стратегију и неће пристати на интеграцију са Албанцима. Прихватање би значило укидање наших институција, а без институција нема Срба на Косову. А без Срба нема територије, јер територију једино чува српски народ. А то што Питер Фејт хоће насилно да нас интегрише, то неће проћи ни у сну - категорична је Петковићка. **Она каже да Београд мора економски да ојача Србе на Косову како би остали и како би се обезбедио повратак.**

- **Овде се морају стварати и побољшавати услови за живот, како бисмо живели од свог рада, а не од социјалне помоћи. Албанци су протерали Србе из наших фабрика, са радних места. Старт-ап кредитима је покренуто доста тога, али су нам потребни још јаче везе и помоћ како бисмо опстали - казала је Петковићка.**

Откуп српских кућа

Један од лидера Срба са севера Марко Јакшић (ДСС) такође сматра да је стратегија срамна.

- У ову ситуацију се дошло због неодређеног става власти у Београду око изласка на локалне изборе, као и због тога што није прихваћена прва препорука косовских Срба да се Еулекс не прихвата, као ни друга да им се откаже гостопримство. Сада имамо ситуацију да Еулекс жели да преузме контролу над севером Косова јер им још то фали да имају праву државу. Драго нам је да је наш председник то схватио и у Њујорку рекао да Еулекс није статусно неутралан - истиче Јакшић. Он упозорава да влада у Приштини плански откупљује куће породица на северу Косова како би се променила етничка слика у овој општини.

Антрфиле : Јеремић: Фејтова стратегија није план ЕУ

Министар Вук Јеремић изјавио је јуче у Бриселу да ЕУ не стоји иза стратегије за север Косова, коју су заједнички направили шеф Међународне цивилне канцеларије Питер Фејт и косовске власти.

- Ти планови нису добили подршку ЕУ и то је за нас од изузетно велике важности, јер је тај план за Србију неприхватљив - рекао је Јеремић.

БЕКСТВО ОД ИСТИНЕ, АЛИ ЧИЈЕ
Политика, Датум : 27.1.2010, Страна : А14

Текстом Бошка Јакшића у „Политици” од 17. јануара 2010. „Сребреница: златна прилика српске катарзе или оловни повод бекства од истине” износи се у јавност више неистина: да је Босна била фокусна амбиција годинама пажљиво припреманог великосрпског пројекта; да је етничко чишћење Муслимана био циљ, а не последица рата; да су Муслимани у Сребреници били невини и ненаоружани сиц, ете.

Пошто Бошко Јакшић ничим не потврђује своје хипотезе, неминовно се намеће питање да ли су то Турци били у праву што су 1804–1815. вршили погроме над Србима у источној Босни, више хиљада људи побили, одвели у Турску, или протерали у Аустрију, чак и слепог Филипа Вишњића и хуманисту Ивана Кнежевића?

Да ли су Французи били у праву што су Турцима послали 3.000 артиљераца 1813. да угуше Први српски устанак, и што су Турцима помогли да угуше устанак Срба у БиХ 1878? Да ли је Аустроугарска била у праву што је 1878. окупирала БиХ супротно вољи већинског српског народа? Да ли је Аустроугарска била у праву што је 1914–1918. ставила Србе ван закона, отерала 700.000 Срба у 350 логора и уморила 170.000 Срба глађу, болестима и тортуром, од Маутхаузена до Арада? Да ли су Анте Павелић и Алија Изетбеговић хероји 20. века што су побили и протерали милион Срба? Да ли је НАТО у праву што је бомбардовао Србе у САО Крајини, Републици Српској и у Србији 1994–1999. Петар Јакшић, Зрењанин

PRESS CLIPPING

Четвртак 28.01.2010. год.

МОНТАЖНЕ КУЋЕ ЗА ОСАМ ПОРОДИЦА

Курир, Датум : 28.1.2010, Страна : 14

Збрињавање избеглица

ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ - Шест монтажних кућа за породице избеглих и расељених биће изграђене у Петровцу на Млави до краја августа. Пројекат финансира Интер СОС, невладина хуманитарна организације из Италије. На овај начин биће решено стамбено питање шест избегличких породица које тренутно живе приватно.

- Предстојећом изградњом монтажних кућа у Петровцу неће се окончати збрињавање избеглица у нашој општини, јер ћемо наставити да решавамо стамбена питања и осталих породица које се тренутно налазе у приватном смештају - најавио је Драган Благојевић, општински повереник за избеглице у Петровцу. У претходне три године у Петровцу су стамбено питање решиле 32 породице избеглица.

ХРВАТЕ ПЛАШЕ И СРПСКЕ РУШЕВИНЕ

Вечерње Новости, Датум : 28.1.2010, Страна : 13

СРБИ У ЗАДРУ И ДАЉЕ ЖИВЕ У СТРАХУ, А ИЗБЕГЛИ СТРЕПЕ ДА ЋЕ ИМ ПОРУШЕНЕ КУЋЕ БИТИ ОДУЗЕТЕ

Градоначелник донео одлуку да почисти српске срушене куће, јер „представљају опасност по јавно здравље“

СТОТИНАК руина расутих по Задру подсећа да се ближи двадесета година откако се у овом граду српске куће не обнављају, а одлука градоначелника да их почисти, јер „представљају опасност по јавно здравље“, избегли власници виде као још један сигнал да Срби овде нису добродошли. А они малобројни, у Задру преостали - да још дуго неће бити равноправни са осталим мештанима Залеђа.

Ни репортери „Новости“ нису се уверили да, у некада најекстремнији град хрватског приморја, за њих стижу много бољи дани. **Од 26.000 Срба, колико их је Задар имао пре рата, остало је тек нешто више од три хиљаде. Углавном преплашених, уморних и тихих.** Избегавају да се гласно представе, да под именом и презименом причају о суживоту с мештанима, да се сликају, јер ће их видети да су са „Србијанцима“. Гласнији су само они који су - отишли.

У Србији, далеко од својих домова, брину да би могли заувек да остану без својих имања, чија вредност није занемарљива, па није мало ни оних који сматрају да је управо то мотив одлуке коју су донеле хрватске власти. Без обзира на то што у Задру

уверавају своје бивше суграђане да је „имовина светиња“, расељени Срби им - не верују.

- Наша кућа се налази на Јадранској магистралаи - прича Ђока Шуша, власник големог здања од 1.700 квадратних метара, које је до 1991. било подељено на две виле, са базеном, а данас је свима познато као „ругло Задра“. - Добили смо „обавијест“ пре пет година да ће нам обновити кућу, али не више од 150 квадрата, што је за нас неприхватљиво. Истовремено нас зову с разних страна и уцењују да је продамо - будзашто, наравно.

Из ове куће све што је могло бити однето, однесено је - плочице, штокови, каблови... Два пута је паљена, минирана, а не зна се у колико је наврата пљачкана.

Слично су прошли и Ковачевићи, уз Шуше једна од најбогатијих задарских породица. Њихова некада надалеко чувена кафана „Сложна браћа“ данас је застрашујућа рушевина у Улици Франка Лисице. Ту су некада били велика кућа од 1.500 квадрата, пекара од 400, још већи ресторан... На овим просторима Ковачевићеви су живели шест векова. А данас су избеглице. О њиховом случају сада расправљају судије у Стразбуру. И док у овим и многим другим српским породицама, чије су куће махом остале у некада српском Буковачком насељу, провејава сумња у добре намере хрватске државе, локална власт у Задру смирује страсти.

- Не намеравамо да угрозио ичије приватно власништво, али морамо да уклонимо све оно што представља опасност по јавно здравље - објашњава Дражен Гргуровић, заменик градоначелника Задра. - Није реч само о српским кућама, има и напуштених имања још из Другог светског рата. Покушаћемо да пронађемо власнике и да добијемо њихову сагласност, али ћемо почети рачишћавање без обзира на то да ли ћемо их наћи или не.

Гргуровић објашњава да је овај потез градоначелника, донет након што је на једном од имања погинуо дечак, заправо користан за све.

- Унајмили смо вештаке који ће проценити које су зграде, или њени делови, за рушење, а које је довољно очистити од штеточина - тврди Гргуровић. Он уверава одбегле Србе да ова чишћења не значе да им куће неће бити обновљене.

- Сваком власнику ће се финансирати обнова 35 квадратних метара, и још по десет квадрата за сваког члана породице - објашњава заменик градоначелника. Срби, међутим, ову понуду сматрају увредљивом.

- Они који су имали мале куће а много деце сматрају да су добро прошли, а неки, поготово они с великим имањима, мисле да су закинути - јасно је и Гргуровићу, али се о промени формуле не размишља.

Српске куће, по хрватском законодавству, нису похаране у ратним погромима, већ у терористичким нападима - појашњавају и у Српском народном већу. - У време када су паљене, махом од августа 1991. до маја 1992. године, Задром су харале хрватске паравојне формације, које су протеривале становништво и уништавале њихове радње, куће, имања... Зато ни обнова ових кућа није потпадала под први Закон о обнови кућа уништених услед рата, већ под Закон о државном тероризму. На основу тога, Срби су тражили одштету, а не обнову. У међувремену, то је промењено, па се обнова у Залеђу спроводи као и у другим местима широм Хрватске. А власници су изгубили све судске спорове.

Антрфиле : БЕЗ ПЕРСПЕКТИВЕ

Нема младих, а ни деце у српским породицама које су овде остале - прича нам Веселко Ђакић, потпредседник Српског народног већа у Хрватској и председник градске

организације Самосталне демократске српске странке. - И они који су рођени овде, одлазе, јер не могу да нађу посао и да зараде довољно за живот.

У граду који има више од 80.000 становника, ниједан Србин не држи радњу, не бави се приватним послом, а на прсте једне руке могу се побројати они који раде у јавним предузећима, државној управи и полицији.

СРБЕ ЗАСТУПА ХДЗ

Жељу да им крене боље имају сви Срби у Задру, али не и одлучност да нешто промене.

- Тек смо пре месец дана успели да региструјемо Самосталну демократску српску странку и у Задру, иако је то највећа српска странка у Хрватској - објашњава Ћакић, председник градске организације СДСС. - Било нам је потребно само двадесет потписа, али ни то нисмо могли са сакупимо јер се људи и даље плаше. Тако интересе овдашњих Срба тренутно заступа човек из ХДЗ, пошто Срби нису имали своју листу. А у СДСС, чије канцеларије још миришу на свеж намештај, промене тек очекују.

СРЕБРЕНИЦА И КАТАРЗА

Политика, Датум : 28.1.2010, Страна : А15

„Justice must be seen to be done” (из англосаксонског права). Другим речима речено, не ради се о томе да ли је један суд потпуно независан и да ли државноправно поступа, већ пре свега да суд улива поверење и да народ (становништво) или оптужени верују да суд државноправно поступа (суди). А Ричард Голдстон, јужноафрички судија, први главни тужилац Хашког трибунала, рекао је: „Ако српски народ не схвати да трибунал није антисрпски, онда ће трибунал промашити свој циљ. То је велики изазов за трибунал” („Без правде нема мира“, интервју, „Време”, 29. 8. 1998).

Да би се некоме веровало неопходно је да нас убеди у веродостојност свог излагања. У наведеном чланку Бошка Јакшића „Сребреница: Златна прилика српске катарзе или оловни повод бекства од истине” (17. 1), има свега, али најмање веродостојности. Размотримо само неке од тих натегнутих убеђивања.

„Срби, народ чији су припадници побили седам, осам, девет хиљада ненаоружаних муслиманских мушкараца, не правећи разлику у годинама, махом су ћутали” (о Сребреници), пише новинар. А све је нетачно: свеједно колико хиљада, али су то „нестали, погинули и убијени”, а не сви само побијени; нису сви били ненаоружани, пошто се из Сребренице повлачило, према Тузли, скоро 6.000 наоружаних војника 28. дивизије Армије БиХ, при чему је изгубила 2.806 људи (подаци Армије БиХ); жене, старци и деца су одвојени од војно способних мушкараца и спроведени у Тузлу већим делом аутобусима), где је, до 4. августа 1995. стигло 33.362 избеглица, од којих 800–1.000 војника (према подацима УН, у холандском извештају, Асен, 4. 10. 1995).

„Влада Републике српске се касније”, стоји даље у чланку, „под постдејтонским притиском, извинила и признала број убијених, али Србија је дуго настављала да негира број жртава. Говор мржње замењен је ћутањем мржње.” И ово није тачно: у извештају Комисије Владе РС говори се о списку од 7.806 имена, лица која су пријављена као нестала – а не убијена(!) – од 10. до 19. јула 1995. године („Нисмо судски истражитељи”, „Новости”, 20. 6. 2005); Комисија је радила Одлуком Дома за људска права БиХ од 3. 3. 2003; број жртава у бошњачким верзијама (прихваћен и од нашег новинара), негира се и данас, не само у Србији и Републици Српској, већ и од

многих страних аутора. (Александар Павић: „Забрањена истина о Сребреници”, Чачак, 2006). Последња реченица је нонсенс: негирање броја жртава (а не и самог догађаја!) не може да буде „говор мржње”, а акција, „дуго настављање негирања”, не може се назвати ћутањем, и то још „ћутањем мржње”.

Комисија РС (пет Срба, један Бошњак, један странац) анализирао је 35 разних спискова и одатле скрпила листу од 7.806 уопштено несталих лица. Та листа се разликује од других, и по броју, а и по именима, тако да се на основу таквих података не може говорити ко је све, када и како, нестао (погинуо/убијен). Зато је и парламент Европске уније уздржан: „упркос огромним напорима... досадашње истраге не дозвољавају потпуну реконструкцију догађаја у Сребреници и око ње” (Резолуција од 15. 1. 2009). У спорном чланку очигледан је једностран и ангажован приступ: много демагогије, произвољности и деформација, а практично никаквих доказа. То није пут који води ка катарзи. Све док се Сребреница не разматра комплексно (а не само и искључиво „Сребреница јула 1995.”), укључујући и српске жртве, убијене, нестале и прогане, пресуде трибунала неће моћи бити – код Срба (и не само код Срба) – прихваћене као праведне. Јован Ненадов,
Лозана, Швајцарска

МОГУЋЕ ПОМЕРАЊЕ РОКА ЗА УЛАЗАК У ЕУ

Данас, Датум : 28.1.2010, Страна : 13

Одбор Европског парламента прихватио документ о Хрватској

Брисел - **Одбор за спољне послове Европског парламента прихватио је јуче предлог Резолуције о напретку Хрватске. У њему се каже да преговори могу бити завршени у 2010. ако Хрватска предузме напоре на јачању јавне управе, одлучније спроводи реформе правосуђа, снажно се бори против корупције и организованог криминала, обезбеди одрживост повратка избеглица, у потпуности сарађује с Међународним кривичним судом за бившу Југославију (ИЦТЈУ)“, те „испуни сва мерила за отварање и затварање“ преговарачких поглавља.**

- Ако се преговори не заврше у 2010., рок за улазак Хрватске у Европску унију био би померен на средину 2012. или чак на 2013. - упозорио је Ханес Свобода, информативац Европског парламента за Хрватску.

Једним од прихваћених амандмана из предлога резолуције је избрисан текст „нови подстицај Хрватској да појача напоре на проналажењу и достављању кључних списа“ ИЦТЈУ-ју, и замењен позивом Савету ЕУ да „што је могуће пре одлучи о отварању поглавља Правосуђе и основна права“.

Одбачен је амандман зелених који се могао схватити као позив на увођење српско-хрватског уместо хрватског као службеног језика ЕУ пошто у чланство уђу и остале земље из региона. Свобода је, међутим, закључио да би „ЕК требало да успостави радну групу језичких стручњака који би нашли не прескупо решење које ће поштовати језичке разноликости, а с друге стране не треба претеривати и дати свакој земљи посебне преводиоце“, известио је Вечерњи лист.

ВЕЛИКА ГУЖВА НА БАЛКАНУ

Време, Датум : 28.1.2010, Страна : 12

Кроз димну завесу обновљених спорења види се да је светска криза прошле године ипак више успоравала регионалну сарадњу него статусни спорови и локалне зајевнице

После Нове године имали смо: једну контратужбу, једну "кондиционалну" ратну претњу, једну најаву референдума, једну поновљену демаркацију граница, један бојкот инаугурације, два успостављања дипломатских односа, једно повлачење амбасадора на консултације, једну неуспешну наплату кирије, један тајни план у "радној верзији"...

Као да је неко отворио прозор у Вашингтону, па овде сви кијају, као да је нека рука завртела рингишпил с марионетама, тек протеклих недеља овде су се ређале вести о потезима и контрапотезима, изјавама и демантијима, провокацијама и демаршима, такорећи нова какофонија на Балкану.

КОНТРАТУЖБА: Пред Нову годину из изјава званичника у Београду произлазило је да Србија чека да Хрватска повуче тужбу за геноцид коју је поднела 1999. године, када је Србија била у веома тешком положају. Пошто из Хрватске није долазио одговор, из Београда је у Хаг послата обимна контратужба против Хрватске, у чијем се анексу говори и о геноциду у НДХ и о Јасеновцу. Онда је у Хрватској почело да се мало више говори и о томе да тужбе можда треба да буду повучене: запажене су изјаве Весне Пусић, Дамира Кајина, али је и новоизабрани председник Републике Хрватске Иво Јосиповић у временском размаку од неколико дана дао две различите изјаве. Истичући да је и сам један од аутора хрватске тужбе, он је рекао да повлачење тужбе не долази у обзир. После је истакао да су добри односи са суседима битни и да би због тога можда био спреман и да одустане од тужбе против Србије за геноцид, јер је боље проблем решити договором него се годинама повлачити по суду. Каже да је хрватска тужба настала када се у Србији водила друга политика, а да су данас дошла друга времена и да тужба није сама себи сврха.

Паралелно с тим збивањима у Србији је оживела иницијатива да се донесе скупштинска резолуција о осуди злочина у Сребреници, што је разгорело старе полемике које ће се по свој прилици примирити доношењем две резолуције, једне у којој се говори о Сребреници и друге у којој се говори о злочинима над Србима. Тадић је о томе говорио и током своје посете Бањалуци поводом обележавања Дана Републике Српске.

Како су на то варничење између Београда и Загреба реаговали Срби из Хрватске чији је положај најосетљивији и још увек незавидан?

Милорад Пуповац изјављује да ће његов напор бити сконцентрисан на то да шансе за одступање од тужбе постану реалне, да је дошло време отрежњења, да се у отвореном дијалогу о битним питањима отвори нова страница, а да одустајање од тужбе буде основ споразума који ће и Хрватску и Србију водити ка ЕУ. Следи усвајање Изјаве Велике скупштине Српског народног вијећа у којој су у пет тачака утврђене смернице будућег деловања српске заједнице у Хрватској с најбољом вером да ће тиме унапредити свој положај, допринети општем бољитку Републике Хрватске и њеним бољим односима с Републиком Србијом те њиховој заједничкој перспективи. У Изјави се истиче да је прва обавеза отклањање последица рата, која се не сме преносити ни на кога другога, посебно не на оне који долазе после нас. **Посебно се указује на стварање услова за одржив повратак избеглих, да се настави с програмом обнове, убрза стамбено збрињавање повратника којима су одузети станови, решавање статусних**

права попут признавања остварених пензија, радног стажа, запошљавања итд. Указује се да су и поред законских решења још увек затворена врата за запошљавање Срба у правосуђу и државној управи, полицији, у школама, дечјим вртићима и другим јавним институцијама, подржава се захтев за реформу изборног закона итд.

Припадници избегличких удружења у Србији дају подршку Влади Србије због контрапужбе.

Око 200.000 избеглих из Хрватске и Босне и Херцеговине узело је држављанство Србије. Око 90.000 некадашњих становника Хрватске и Босне и Херцеговине живи у Србији у избегличком статусу. Од 30.000 бивших становника Хрватске, углавном Срба, који потражују своја станарска права, око 19.000 живи у Србији. Има проблема и око повезивања радног стажа, с обзиром на то да Хрватска не признаје доприносе који су уплаћивани за време РСК. Не иде лако ни повраћај имовине, зато што постоји стална правна опструкција. Проблем су и такозване тајне оптужнице итд.

У изјави представљеној у новембру 2001. године земље потписнице Дејтонског споразума су на састанку Сталног савета ОЕБС-а подржале повратак избеглица и расељених лица, а мисије ОЕБС-а у Београду, Загребу и Сарајеву разрадиле су принципе за повратак: да је право власника увек у предности над интересом оног ко је у тренутном поседу некретнине; да се станарско право изједначи са правом својине; да се власнику осигура повратак или надокнада имовине. Једно време говорило се о оживљавању Сарајевског споразума који су потписале Србија, Хрватска и Босна и Херцеговина ради решавања преосталих питања избеглица, јер то више није питање хуманитарне помоћи, већ људских права, која морају да буду враћена. То су успориле инерција и опструкција.

КОРИДОРСКА: Толико о рату, оном прошлом, који неки називају југословенским ратовима, а Миша Глени га назива Трећим балканским. Појавила се и асоцијација на онај стари наслов Витомила Зупана: "Довиђења у следећем рату!"

Одлазећи хрватски председник Стипе Месић је, наиме, изјавио да Загреб, према Дејтонском споразуму, има обавезу да гарантује јединство Босне, те да би у случају расписивања референдума о самосталности Републике Српске одмах војно интервенисао, како би хрватска војска прекидањем коридора у босанској Посавини онеспособила РС, која би "одмах морала да нестане".

Огорчење у Републици Српској и у Београду било је велико... Прво је Месићу одговорио Милорад Додик. Председник Србије Тадић је уочи седнице СБ-а обавестио генералног секретара Бан Ки Муна и да опасне речи и изјаве нису добродошле у регионалном политичком говору. То је рекао и на седници СБ-а. Месић је најавио циркуларни одговор на то, дајући додатно објашњење да је говорио у кондиционалу, да је хтео да упозори на то да међународни фактори не реагују на Додикову политику.

Месић је од неких кругова у Београду, сада се види, неоправдано био проглашаван за човека који може да служи као пример како политичар треба да се односи према прошлости. На крају мандата он је повукао неколико потеза за које је као искусан политичар морао знати да ће ражестити Београд – у то спадају и његова божићна посета

Косову (био је тамо и словеначки председник Туск, али се Београд некако мање љутио) и његова одлука о помиловању Синише Римца, осуђеног за ликвидацију Срба у Пакрачкој Пољани, а ослобођеног за брутално убиство породице Зеџ у Загребу 1991. Месић је то помиловање објашњавао примењеним околностима и чињеницом да се Римац покајао, да је показао где су закопани убијени. Подсетио је и на то да је помиловао и седам Срба осуђених за ратни злочин, а да нико није протествовао итд.

Вероватно да он то није урадио из старачке пизме. Изостанак реакције европских фактора на његову изјаву можда може да значи и да је Месићу неко можда и намигнуо да каже то што је казао да би плашио Додика и нервирао Београд пред наредне преговоре. Видећемо да су и други ових недеља повлачили потезе који се морају повезати или с Босном или с Косовом.

Љутња најчешће одмаже у таквим околностима и није препоручљива. Оно о чему се ипак мора размишљати јесте та Месићева ратна изјава, макар она била приватна и кондиционална. Он је то ипак изјавио као функционишући председник, и изгледа да није изјавио само једном.

Председник Владе РС Милорад Додик каже да је од Месићеве изјаве о могућој употреби силе против Републике Српске још опаснија изјава хрватског члана Председништва БиХ Жељка Комшића да је о могућности хрватске интервенције у БиХ са Месићем разговарао пре две године...

Боље од љутње, коју увек законито прати медијско успаљивање, биће то да надлежне институције у Београду мало пажљивије погледају да ли постоје могућности да се тако нешто деси, какве последице, политичке, демографске, могу настати и да ли такозвана регионална архитектура безбедности може то да предупреди. Боље је бринути пре него се секирати после. На Балкану су иначе већ испробавани нови оперативни механизми ОЕБС-а, па је ова организација можда боља адреса за сталожен разговор о томе.

НОВИ ТОН: Нови председник Хрватске Иво Јосиповић је вадио кестење из ватре, рекавши да неће коментарисати приватне изјаве свог претходника, али да војна интервенција није опција. Нагласио је да Хрватска има уставну обавезу да брани интересе свог народа изван државе, али само док не задире у унутрашње послове БиХ и да је Загребу најбитније да сва три народа у БиХ постигну споразум, без обзира значи ли то три, пет или седам ентитета, те да ће тај споразум и за Загреб бити прихватљив док год буде гарантовао равноправност хрватског народа у БиХ.

Та формула личи на оно што су понављали Тадић и Јеремић, очигледно гурани од међународних фактора да умире Додика.

Није јасно како надлежне институције у Србији процењују Јосиповића, али по првим тактовима може се закључити да ће српско-хрватска спорења за Јосиповићевог мандата бити мало пријатнија уху, а и то је нешто. С Хрватском предстоје преговори о разграничењу на Дунаву око Шаренградске аде. Надајмо се да ће они бити мање напети од хрватско-словеначких преговора о Пиранском заливу. Јосиповић је иначе био против тог пиранског споразума из неких начелних разлога. Генерално гледано, С-Х-С односи требало би да напредују јер су напредовали и у претходном, знатно тежем периоду (видети текст у оквиру "Билатерални економски односи").

Председник Тадић на инаугурацију Иве Јосиповића за председника Хрватске неће ићи зато што је на ту промоцију позван председник Косова Фатмир Сејдију. Председник државне заједнице Србије и Црне Горе Светозар Маровић и председници Србије и Црне Горе, Борис Тадић и Филип Вујановић, присуствовали су инаугурацији председника Републике Хрватске Стјепана Месића 18. фебруара 2005. Јосиповић је изјавио да Тадићев недолазак разуме.

БОСАНСКА КАРТА: Притискан с разних страна, премијер РС Додик стоји на становишту да је Република Српска довољно попуштала и настоји да свој положај ојача – изјавио је 22. јануара у Београду да би референдум у Републици Српској, о томе да ли грађани подржавају Дејтонски споразум, могао да буде одржан већ половином фебруара, ако не буде уложен вето на предложени закон о референдуму. Нагласио је да то неће бити никакав сецесионистички референдум.

Било је у Београду разних покушаја да се утиче на смиривање босанског уставног спора – у сарадњи с председником Турске. Председници Турске и Србије Абдулах Гул и Борис Тадић изјавили су 25. октобра у Београду да две земље имају најбоље односе у досадашњој историји и оценили да су односи достигли ниво стратешког партнерства. Представници влада Србије и Турске тада су потписали пет међудржавних споразума, међу њима и споразуме о економској и сарадњи у области инфраструктурних пројеката и споразум о сарадњи у области развоја саобраћајне и друге инфраструктуре на локалном, регионалном и националном нивоу. Турци су, наравно, заинтересовани за коридор 10. Кредит од 30 милиона долара за изградњу путева треба да обезбеди турска Ексим банка, а 15 одсто вредности пројекта биће финансиран из буџета Србије.

У Београду је, међутим, накратко завладала ледена тишина када је Гул после посете Београду отишао у Сарајево и тамо мало величао отоманску прошлост. Онда су се појавила и толерантнија тумачења о томе да муслиманско становништво вероватно осећа извесну блискост с Турском, слично као православно с Русијом.

Уз ширење уверења да су се времена заиста изменила, министри спољних послова Србије, Босне и Херцеговине и Турске, након јануарског трилатералног састанка у Београду, оцењују да су добри односи у региону западног Балкана најзначајнији за напредак ових држава ка Европској унији. Председник Тадић прима три министра и по ко зна који пут истиче да Србија принципијелно и недвосмислено подржава територијални интегритет и суверенитет Босне и Херцеговине и залаже се за стабилност БиХ и њен напредак у европским и евроатлантским интеграцијама.

ЦРНОГОРСКЕ СЕРПЕНТИНЕ: Удаљеност Србије и Црне Горе сада је већа бар за два нова слова црногорске азбуке и за два дипломатска конфликта. Српско-црногорски односи су били почели да се поправљају након кризе после црногорског признавања независности Косова. Председник Црне Горе Филип Вујановић је 18. јуна учествовао на ХВИ самиту председника земаља централне Европе у Новом Саду; премијер Србије Цветковић је 15. октобра посетио Црну Гору.

Амбасадор Србије у Подгорици Зоран Лутовац затражио је да се црногорска влада уздржи од успостављања дипломатских односа с Косовом до завршетка процеса пред Судом у Хагу. Изгледа да је било неких уверавања да ће тако бити, али Подгорица и Приштина су размениле писма о успостављању дипломатске мисије. Председник Црне Горе Филип Вујановић тај потез мало ублажава изјавом да ће потписати акредитиве

новог амбасадора када на Косову буде решен статус црногорске мањине. Лутовца позивају на консултације у Београд, а црногорској амбасади у Београду испоставља се рачун за плаћање закупа у износу од 1,5 милиона евра (35.000 месечно), пошто Влада Србије плаћа ренту од 11.500 евра за амбасаду у Подгорици. Неки од медија јављају да црногорска влада неће да плати кирију зато што је Црна Гора улагала у ту зграду и зато што јој је вила дата на бесплатно коришћење. Вероватно је да је неко тако нешто и обећао у наступу широкогрудости која је требало да прикрије љутњу због одласка Црне Горе из заједничке државе.

Непосредно после тога црногорски премијер Мило Ђукановић путује у Вашингтон, прима га Хилари Клинтон и Џо Бајден је у кадру, помиње се реч партнерство и Ђукановић захваљује на изузетној подршци Црној Гори у остваривању њеног циља, а то је чланство у акционом плану у оквиру НАТО интеграције и истовремено испољава спремност да веома одговорно испуни све обавезе и да најави да ће Црна Гора сигурно бити прва следећа чланица НАТО-а. Обећава да ће наставити сарадњу и да ће пружати помоћ у решавању преосталих отворених питања, пре свега у Босни и Херцеговини. Чини се да помену и Авганистан. На предавању на Универзитету "Џон Хопкинс" у Вашингтону наглашава да БиХ мора опстати и да треба подржати све напоре који воде ка успостављању једне одрживе државне целине...

И политички односи Србије и Македоније су у протеклом периоду стагнирали због македонске политике према КиМ и македонске одлуке о признању Косова 8. октобра 2008. године. Уследили су деблокада односа и политички дијалог, започет на иницијативу Србије. Влада Македоније, међутим, 17. октобра 2009. успоставља дипломатске односа са Приштином и то одмах по ратификацији Споразума о утврђивању границе између Скопља и Приштине. Споразум о утврђивању и протезању граничне линије између Македоније и СРЈ закључен је иначе 2001. године.

КОСОВСКИ РАДНИ ПАПИР: Тадић је у Њујорку тражио да се до тренутка изношења мишљења Међународног суда правде на судије не врши притисак новим признавањима независности Косова. Искористио је прилику да упутити захвалност на адресу 127 земаља које поштују принципе Повеље УН-а тиме што не признају Косово.

На притисак да Србија не омета интеграцију Косова у међународне организације, Тадић наглашава да је за Србију једини прихватљив начин да се глас администрације у Приштини чује на мултилатералним скуповима тај да се то одвија уз посредовање УНМИК-а. УНМИК Косово је помоћу те формуле укључено у споразум ЦЕФТА (видети прилог "У којим регионалним иницијативама учествује Србија").

ФЕЈТ: Један од разлога што је Тадић био на седници Савета безбедности јесу потези Питера Фејта из цивилне канцеларије на Косову.

Фејт, 63-годишњи холандски дипломата, иначе је експерт за такозвани кризни менаџмент. Одавно је присутан на Балкану, био је саветник команданта ИФОР-а у Босни, посредовао је током албанске побуне у Македонији, неки га сматрају и архитектом Охридског споразума којим је конфликт окончан ("На нас Македонците Питер Фејт ни е во добро сеќавање", гласи један македонски наслов). Посредовао је 2001. током гушења албанске побуне у Прешеву и Бујановцу. Био је у мисији у

Дарфуру, у Конгу, затим као ЕУ експерт у Ираку, шеф мисије у Аџеу, где је у конфликту посредовао Ахтисари, чији план покушава да прогура на Косову...

Априла 2008. Фејт је предводио тим европских званичника који су одобрили косовски устав и неки га сматрају лобистом косовске независности. Он је европски експерт и повереник који говори супротно од онога што званично говоре европски функционери – они говоре да су европске интеграције Србије одвојене од косовског питања, а он је и раније давао изјаве о томе да Србију треба уценити да попусти око Косова зарад Европске уније.

У радној верзији документа чији је аутор Фејт поред осталог пише да треба створити динамику по којој ће Београд имати решење које ћу му сачувати образ, па најављује формирање општине Северна Митровица, после избора који ће се одржати средином ове године, као и организовање локалних избора у три општине на северу Косова – Звечан, Лепосавић и Зубин Поток. Тражи да Београд смањи и обустави подршку "паралелним структурама". Хоће да каже Србима да се од конституције статуса не живи, али они знају да се без конституције статуса прилично масовно страда. Председник Тадић је у говору у Савету безбедности упозорио и на то да све оштрија реторика којом Еулекс описује легитимне српске институције, називајући их "паралелним", ни на који начин не доприноси стабилности. Ако Еулекс, Кфор, или било ко други, жели да критикује неку власт на Косову, нека почне од власти коју су унилатерално образовали Албанци у Приштини без сагласности Савета безбедности УН-а, и уз јасно кршење принципа међународног поретка.

Фејт је у том радном папиру предлагао да се власти у Београду принуде да престану да обесхрабрују Србе на Косову да гласају на изборима које расписује Приштина. Од 100.000 Срба, на последњим локалним изборима које је организовала Приштина гласало је само 6000. После су се две гарнитуре српских представника сукобљавале око преузимања општине Штрпце, а министра за КиМ Богдановића косовска полиција је спречила да тамо оде да посредује.

Фејт је после дао изјаву у којој се каже да неће прихватити уцењивање, условљавање или гашење српских институција не само на северу Косова него на читавом делу Косова где живе Срби, да ништа неће бити наметано силом. После додаје и да признавање Косова није формални услов за улазак Србије у ЕУ, али да ће регионална сарадња бити један од услова.

Е сад, шта је то регионална сарадња?

Ми смо мислили да је то оно кад у компликованој мрежи организација, иницијатива, асоцијација и координација (видети прилог; "У којим регионалним иницијативама учествује Србија") министарства привреде и финансија хармонизују своје трговинске, финансијске и инвестиционе регулативе и политике, када министарства науке развијају заједничку истраживачку стратегију, када сарађују градови у пограничним зонама, када се изводе стратешки инвестициони пројекти. Неки од њих као што су коридори 7 и 10, гасовод, Банатски Двор, развој дунавског басена, Ђердап ИИИ, хидроелектране на Дрини су за Србију од дугорочне стратешке важности. Изгледа да су њени стратешки циљеви некако више распоређени на истоку и северу, а проблеми више на југу и западу Балкана...

Регионалну сарадњу прошле године много је више успорила светска криза него статусни и конституционални спорови и старе зађевице на Балкану. Сем у случају Црне Горе, али то је, као и увек, изузетак који потврђује правило.

Антрфиле : У којим регионалним иницијативама учествује Србија

Република Србија је у Процесу сарадње у југоисточној Европи (ПрС ЈИЕ), Регионалном савету за сарадњу (РСС), Централноевропској иницијативи (ЦЕИ); потписала је Споразум о слободној трговини ЦЕФТА (2006; сада председава), Уговор о енергетској заједници, Споразум о успостављању заједничког европског ваздухопловног подручја, као и Меморандум о развоју основне саобраћајне мреже у региону који треба да прерасте у Споразум о транспортној заједници, а преговора се и о стварању Транспортне заједнице Југоисточне Европе. У Србији је центар Транспортне опсерваторије (СЕЕТО). Србија је чланица Организације за црноморску економску сарадњу (БСЕЦ), Јадранско-јонске иницијативе (ЈИ), Процеса сарадње на Дунаву, Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ИЦПДР), Дунавске комисије, Међународне комисије за слив реке Саве... **Регионалне иницијативе за миграције, азил и избегла лица (МАРРИ).**

Савет за регионалну сарадњу чине Албанија, БиХ, Бугарска, Грчка, Хрватска, Македонија, Молдавија, Румунија, Србија, Турска и Црна Гора, УНМИК "у име Косова у складу са резолуцијом 1244 СБУН", Европска унија, као и одређен број земаља и институција које ће и даље активно подржавати регионалну сарадњу у Југоисточној Европи.

У оквиру њега координише се рад следећих институција: Регионалног центра за борбу против прекограничног криминала (СЕЦИ центар, у Букурешту); Регионалне антикорупцијске иницијативе (РАИ, у Сарајеву), Удружења шефова полиције Југоисточне Европе (СЕПЦА, у Софији); Регионалне иницијативе за миграције, азил и избеглице (МАРРИ, у Скопљу) и Саветодавне групе тужилаца из Југоисточне Европе (СЕЕПАГ, у Београду); Центар за сарадњу у области безбедности (РАЦВИАЦ, у Загребу); Центар за контролу малог оружја и лаког наоружања у Југоисточној Европи (СЕЕСАЦ) чије је седиште у Београду и Иницијатива за превенцију и спремност у случају катастрофа (ДППИ).

Централноевропска иницијатива (ЦЕИ) настала је као резултат "четворне сарадње", коју су 1989. године покренуле Италија, Аустрија, Југославија и Мађарска, а у њој учествује укупно 18 земаља: Албанија, Аустрија, Белорусија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Хрватска, Чешка Република, Мађарска, Италија, Македонија, Црна Гора, Пољска, Румунија, Србија, Словачка, Словенија и Украјина.

Централноевропска зона слободне трговине (ЦЕФТА) у којој су пре уласка у ЕУ биле чланице: Бугарска (1999–2007), Мађарска (1994–2004), Пољска (1994–2004), Румунија (1997–2007), Словачка (1994–2004), Словенија (1996–2004), Чешка (1994–2004), сада има нови састав: Албанија (2007), Босна и Херцеговина (2007), Македонија (2006), Молдавија (2007), Србија (2007), Хрватска (2003), Црна Гора (2007) и, под патронатом Уједињених нација, Косово (2007).

Црноморска економска сарадња (БСЕЦ) основана је 1992. године, на иницијативу Турске. Чланице: Азербејџан, Албанија, Бугарска, Грузија, Грчка, Јерменија,

Молдавија, Румунија, Русија, Србија, Турска и Украјина. Статус посматрача имају: Аустрија, СР Немачка, Француска, Италија, Пољска, Словачка, Египат, Тунис и Израел.

Јадранско-јонска иницијатива развила се из раније Јадранске иницијативе коју је лансирала Италија 1998. године у циљу бржег развоја и координације сарадње приобалних земаља (Италија, Словенија, Хрватска, БиХ и Албанија). На иницијативу Грчке Јадранска иницијатива је 2000. године прерасла у Јадранско-јонску. Чланице: Албанија, Босна и Херцеговина, Грчка, Италија, Хрватска, Србија, Словенија и Црна Гора.

Иницијатива за сарадњу у Југоисточној Европи (СЕЦИ) основана је децембра 1996. године као подршка имплементацији Дејтонског споразума. Земље чланице СЕЦИ су: Албанија, БиХ, Бугарска, Хрватска, Грчка, Мађарска, Молдавија, Македонија, Румунија, Словенија, Србија, Турска и Црна Гора.

У оквиру СЕЦИ-ја делује Регионални центар за спречавање и борбу против прекограничног криминала са седиштем у Букурешту. Мађарска је задужена за проблематику крађе кола, Албанија за праћење рада царина, а Србија води Регионалну радну групу тужилаца земаља ЈИЕ.

Процес сарадње на Дунаву без стварања нових институција у оквиру шест "области", а то су економска, пловидбена, еколошка, културна, субрегионална сарадња и сарадња у области туризма за коју је Србија одређена да буде носилац радне групе. Процес су иницирали у јуну 2001. године Аустрија, Румунија, Европска комисија и Пакт за стабилност ЈИЕ, а званично је успостављен на првој Министарској конференцији одржаној у Бечу 27. маја 2002, а једна је одржана 18. априла 2007. године у Београду.

Учеснице процеса су 13 земаља подунавског базена: СР Немачка, Аустрија, Чешка, Словенија, Словачка, Мађарска, Хрватска, Босна и Херцеговина, Србија, Румунија, Бугарска, Молдавија и Украјина, Европска комисија и Регионални савет за сарадњу.

Ту дипломатско-пословну иницијативу не треба мешати с Дунавском комисијом, створеном Париским мировним споразумом 1856. године, којим је окончан Кримски рат. Дунавска комисија трајала је до 1938, а у садашњем облику основана је конференцијом у Београду 1948. године. Она регулише правила за пловидбу унутрашњим водама.

Иницијативу за рехабилитацију базена реке Саве чине прибрежне земље. Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина и СР Југославија су 3. децембра 2002. године потписале Оквирни споразум за слив реке Саве и Протокол о навигацији. Споразум је ступио на снагу 29. децембра 2004. године. Србија, као најнизводнија земља у сливу реке Саве посебно је заинтересована за убрзање процеса израде протокола о прекограничном загађењу, превенцији загађења са пловних објеката, о ванредним ситуацијама и о заштити од поплава, површинских вода, леда, суше и недостатка воде. Билатерални економски односи – Граничне земље чланице ЕУ

Бугарска

Бугарска спада међу 10 најважнијих спољнотрговинских партнера Србије, с трендом раста робне размене, али и с израженим дефицитом на српској страни. Вредност робне

размене у 2008. износила је 674,48 милиона евра. За осам месеци ове године размена је износила 235,5 милиона евра.

Између две земље забележене су и узајамне инвестиције (приватизација фабрика "Трајал" и "Жупа" са бугарске стране и куповина ланца робних кућа "Пикадили" од стране Делте са српске). Бугарске инвестиције у Србији износе око 44 милиона евра. Постоји обостран интерес за изградњу аутопута Ниш–Софија, а вредност те инвестиције износи око 537 милиона евра (око 80 км аутопута). У перспективи најважнија је реализација гасовода Јужни ток који у Србију треба да уђе из Бугарске.

Румунија

У последњих пет година билатерална робна размена бележи константан раст, уз недовољно искоришћене могућности за даље унапређење економске сарадње – заједнички пројекти за побољшање друмске и железничке инфраструктуре, узајамно инвестирање и сл. Вредност робне размене 2008. године износила је 702 милиона евра. За осам месеци ове године обим размене био је 441,3 милиона америчких долара.

Саобраћајне везе са Румунијом су на веома ниском нивоу (осим железничке везе Београд–Букурешт). Постоји могућност договора у вези са бољим коришћењем Дунава, коридора 7 и луке Констанца за извоз–увоз из Србије. О томе је постигнута начелна сагласност два председника (постоји могућност уступања дела луке Србији).

Реализација пројекта нафтовода Констанца–Панчево–Омишаљ–Трст од стратешког је интереса за све земље учеснице (Србија, Румунија, Хрватска и Италија). На састанку Међудржавног комитета за Паневропски нафтовод 22. априла 2008. у Букурешту је потписан споразум о удруживању националних компанија за реализацију овог пројекта.

Мађарска

По обиму размене, Мађарска је у првих десет најзначајнијих трговинских партнера Србије (у 2007. на осмом, а у 2008. на седмом месту), уз стални тренд увећања обима, али и дефицит на српској страни. Од земаља ЕУ, у 2008. је била на трећем месту (иза Немачке и Италије). Извоз у Мађарску чини три одсто укупног извоза Србије, а увоз из Мађарске представља 3,5 одсто укупног увоза у Србију. Од 2006. до 2008. бележи се раст увоза из Мађарске, чему је највише допринео повећан увоз енергената и електричне енергије.

Укупна робна размена у 2008. износила је 1,140 милиона америчких долара. Као директна последица глобалне економске кризе, односно пада производње и тражње у обе земље, у 2009. је забележен драстичан пад увоза од 84,8 одсто и извоза од 51,6 одсто у односу на исти период прошле године.

Од значаја је постојање Међувладине мешовите комисије (ММК) за трговинску и економску сарадњу; копредседник српског дела ММК-а је Бојан Пајтић, председник Извршног већа АП Војводине. Основана је Мађарско-српска привредна комора (28. мај 2009), као и Мађарско-српски пословни савет (2006), а меморандумом о разумевању

између министарстава економије у мају 2007. формиран је у Новом Саду и Мађарско-војвођански економски савет.

Извини

Времена се мењају, мада то не иде без страха да ће се мржње опет распламсати, али ни без подозрења да се на Балкану обнављају неке старе империјалне аспирације и обављају историјске ревизије – неки на западу зазиру од присуства Русије, а некима, овде, на пример, смета то што баш Аустрија опет има високог представника који умирује Босну...

Француски и немачки амбасадор у Београду показују заједничке уџбенике историје из којих уче млади Французи и Немци. Имали смо овде једном такве уџбенике, а њихов слаб домет је описан у драми Голубњача, а потом и у неким много драматичнијим формама. Матија Бећковић објављује сатиричну песму на те теме и под насловом Извини обраћа се између осталих Падишаху ("Извини, Падишаху, што оволико касним/ Ко ће ме разумети ако ти нећеш..."), и надвојводи Фердинанду ("Извини, царски сине и унуче/ Ако икако можеш/ Сад је касно за све осим за извињење...").

Окружење: Југосферични послови

Да није било вести од пре неки дан да је, по подацима за новембар 2009. године, просечна плата у Србији најнижа у региону, нижа чак и од традиционално ниских зарада у Македонији, не би се можда чуо ни глас "економског патриотизма" који би могао бити важан ради подстицања промишљања колико нове економске политике, за шта се залажу најзначајнији српски привредници, толико и за буђење општенородне свести да није лепо бити најгори.

То с платама има директну везу с депресацијом динара, али шта год да је у питању, подаци су следећи: Србија има просечну плату од 329,05 евра, Македонија 330,83 евра, БиХ 394,5, Црна Гора 456, Хрватска 724,13 и Словенија 935,11 евра.

Српски привредници склони су да за своје и радничке невоље оптуже превише пливајућу политику Народне банке Србије. Указују, као што су то урадили пре неки дан у Привредној комори Србије, на околност да је вредност динара према еврџ од октобра 2008. до краја децембра прошле године пала за 20,1 одсто, а, рецимо, у Хрватској куна је депресирала за само 2,7 одсто.

Томе додају и превише рестриктивну политику централне новчане установе када је реч о обавезним депозитима на банкарске пласмане и мисле да укупна економска политика није довољно подстицајна да би Србија збиља била лидер у региону.

С друге стране, Србија у односима са земљама ЦЕФТА бележи знатан суфицит у спољнотрговинској размени, осим са Хрватском и Молдавијом, али обим послова с Молдавцима је толико мали да је готово занемарљив.

За 11 месеци 2009. године у земље ЦЕФТА извезли смо робе и услуга у вредности од око 2,430 милијарди долара, а увезли за око 1,110 милијарди долара. То представља, у години изражене кризе, пад скоро за трећину и извоза и увоза, у односу на колико-толико берићетну 2008. годину. Податак би могао да сведочи о некаквом лидерству,

док се на чело не стави хладан облог чији су састојци просте чињенице: наш извоз у земље ЦЕФТА је чак 30,5 одсто од укупног српског извоза (око осам милијарди долара), а увоз је тек 7,9 процената од укупне вредности увоза, нешто преко 14 милијарди долара. У глобалу, дакле, бележимо озбиљан дефицит.

Осим Албаније и Молдавије, све друге чланице ЦЕФТА су земље бивше Југославије, без Словеније, наравно.

А како стојимо у "југосфери"?

У БиХ смо за 11 месеци прошле године, по подацима Привредне коморе Србије, остварили суфицит од 552 милиона долара, с тим да је извоз у односу на 2008. годину пао за 24,6 одсто, а увоз за 35,5 одсто. Са Црном Гором биланс је следећи: извезли смо за 11 месеци 2009. године у укупној вредности од 773,2 милиона долара а увоз је био 147,6 милиона долара. Суфицит – 625,6 милиона, а укупан пад промета у кризној години био је око 30 одсто. У трговини с Македонијом суфицит је око 181 милион долара, а за четвртину је смањен обим трговине. Дефицит бележимо у трговини с Хрватском (63,14 милиона долара) и Словенијом (119,1 милион долара), с тим да је пад нашег извоза у 2009. у односу на 2008. годину с Хрватском био 40,05 одсто, а са Словенијом 34,7 одсто.

На шта упућују ове статистике, осим на чињеницу да је криза успорила раст привредне сарадње?

Најпре на чињеницу да се у дужем статистичком низу односи не мењају. Слична је статистика од 2002. године. Србија још није направила преломни искорак ка најближим, најјефтинијим и најприступачнијим тржиштима.

И друго, можда и значајније да сваки покушај српске пенетрације капитала има политички призвук и када га објективно нема. Последњи пример је стварање конзорцијума јавног и приватног капитала око учешћа на тендеру за куповину дела Луке Бар, што се, барем на црногорској страни, процењује као политички а не као пословни потез.

Успешна политика мора да отклања овакву врсту баријера, што до сада није успела ни у Словенији ни у Хрватској.

Р. В.

Робна размена Србије и Хрватске за период 2002–2009/10.

Укупна робна размена Србије и Хрватске у 2008. години износила је 988,4 милиона америчких долара, што је за 15,1 одсто више у односу на исти период 2007. године. Извоз у Хрватску износио је 439,2 милиона америчких долара и бележи пораст од 32,6 одсто у односу на исти период 2007. године. Увоз из Хрватске повећао се за 4,1 одсто у односу на исти период 2007. године и износио је 549,1 милион долара. Дефицит у робној размени износио је 109,9 милиона долара.

Укупна робна размена Србије и Хрватске за десет месеци 2009. године износила је 536,92 милиона америчких долара, што је за 37,85 одсто мање у односу на исти период

2008. године. Извоз у Хрватску износио је 236,89 милиона долара и бележи смањење од 40,05 одсто у односу на исти период прошле године. Увоз из Хрватске се смањио за 35,6 одсто у односу на исти период 2008. године и износио је 300,03 милиона долара. Дефицит у робној размени износио је 63,14 милиона долара.

Робна размена Србије и Црне Горе

Укупна робна размена Србије и Црне Горе у 2008. години износила је 1476,1 милион америчких долара, што је за 35,1 одсто више у односу на исти период 2007. године. Извоз у Црну Гору износио је 1279,6 милиона долара и бележи пораст од 34,6 одсто у односу на исти период претходне године. Увоз из Црне Горе повећао се 55,7 одсто у односу на исти период 2007. године и износи 196,5 милиона долара. Суфицит у робној размени износи 1083,1 милион долара.

Укупна робна размена Србије и Црне Горе за једанаест месеци 2009. године износила је 920,8 милиона америчких долара, што је за 34,7 одсто мање у односу на исти период 2008. године. Извоз у Црну Гору износио је 773,2 милиона долара и бележи смањење од 36,7 одсто у односу на исти период 2008. године. Увоз из Црне Горе у овом периоду 2009. године се смањио за 21,7 одсто у односу на исти период 2008. године и износио је 147,6 милиона долара. Суфицит у робној размени за десет месеци 2009. године износио је 625,6 милиона долара.

Робна размена Србије и Македоније

Укупна робна размена Србије и Македоније у 2008. години износила је 865,8 милиона америчких долара, што је за 14,8 одсто више у односу на исти период 2007. године. Извоз у Македонију износио је 496,3 милиона долара и бележи пораст од 13 одсто у односу на исти период 2007. године. Увоз из Македоније повећао се за 23,9 одсто у односу на исти период претходне године и износио је 369,5 милиона долара. Суфицит у робној размени износио је 126,8 милиона долара.

Укупна робна размена Србије и Македоније за једанаест месеци 2009. године износила је 602,91 милиона америчких долара, што је за 25,2 одсто мање у односу на исти период 2008. године. Извоз у Македонију износио је 391,80 милиона долара и бележи смањење од 14,1 одсто у односу на исти период 2008. године. Увоз из Македоније се смањио за 39,7 одсто у односу на исти период претходне године и износио је 211,11 милиона долара. Суфицит у робној размени износио је 180,69 милиона долара.

ДЕМОГРАФИЈА СА ДНА БОСАНСКОГ ЛОНЦА

НИН, Датум : 28.1.2010, Страна : 28

Истраживачи очекују да ће се до 2011. године дефинитивно скрасити сви који су током деведесетих година присилно или својом вољом напустили пређашња огњишта

Мало је рећи да су пописи становништва у нашем региону политичко питање. Кључно. И експлозивно. Зато постоји још само теоретска вероватноћа да ће Босна и Херцеговина (најзад) пописати своје становништво 2011. године за кад пописе

припремају и све остале државе настале на простору бивше СФРЈ. И саме пописне припреме не изазивају тензије само у БиХ. Демографи очекују да ће се до 2011. године дефинитивно скрасити сви који су током деведесетих година присилно или својом вољом напустили пређашња огњишта, па да ће и они имати какав-такав ред у демографском материјалу. Али, како каже др Нада Радушки из београдског Центра за демографска истраживања, чак 2,3 милиона становника БиХ учествовало је у миграцијама деведесетих година прошлог века, с једне стране, а БиХ је досад била кључно демографско врело за обнову становништва и Хрватске и Србије, каже др Дражен Живић из хрватског Института за знанствена истраживања. Иво Пилар, с друге стране, каже да без пописа у БиХ целовиту демографску слику неће имати ни Хрватска ни Србија. "Тачни досадашњи губици БиХ у становништву непознати су, али су свакако огромни, а питање је колико ће воде протећи Врбасом и Уном док се у БиХ не организира попис становништва", каже др Живић. Према попису из 1991. године БиХ је имала 4.377.033 становника. Према процени Агенције за статистику БиХ средином 2008. године у БиХ је живело 3.842.942 становника. Према процени Федералног завода за статистику у ФБиХ живело је око 2.327.000 становника, а у Републици Српској 1.437.477. У дистрикту Брчко живи око 80.000 људи.

Сем што је сама дала свој допринос етничкој хомогенизацији и Србије, а нарочито Хрватске, БиХ је и сама при крају етничке хомогенизације „ако не у ентитетима, а онда у дијеловима ентитета”.

Регионални демографи, па и НИН-ови саговорници, подвлаче да су подаци о регионалним миграцијама непоуздани, а подаци о миграцијама становништва БиХ поготово. Зато је демографија БиХ предмет великог интереса и спекулација од ватрених форумаша до острашћених академица свих струка. О политичарима да се и не говори.

Пошто у БиХ није било пописа од 1991. године, расправе и спекулације заснивају се на, такође, бројним и занимљивим подацима и проценама три службе за статистику, од којих се не верује ниједној, али још више на бирачким списковима, евиденцијама рођених и умрлих, броју ђака првака, и можда највише на подацима црквених заједница. Али, чим се један метод утврди, нађе му се сијасет сувислих мана. Бирачки спискови су, рецимо, непоуздани због учешћа на изборима не баш занемаривог броја оних којима стално место пребивалишта више никада неће бити место на коме имају право гласа.

Ако је судити по националности родитеља новорођене деце у Федерацији БиХ, тамо је извршена етничка хомогенизација само нешто нижег нивоа него у Хрватској и Србији, па 82,1 одсто становника чине Бошњаци. У ФБиХ је 2008. године рођено 20.967 беба од чега у једнонационалним бошњачким, српским и хрватским браковима 20.474. Према овом методу рачунања, у Федерацији је 2008. године живело нешто испод 15 одсто или око 350.000 Хрвата и 0,6 одсто или око 14.000 Срба. Овде нису узети у обзир мешовити бракови, старосна структура нити репродуктивне навике појединих етничких група, што би у случају Хрвата и Срба, нарочито кад је старосна структура у питању, прилично кориговало крајњи резултат. Да је тако потврђује и податак да је учешће Хрвата и Срба у броју умрлих процентуално знатно веће од њиховог учешћа у броју живорођене деце. Тако су 2008. године у ФБиХ 66,7 одсто умрлих били Бошњаци, 25 одсто Хрвати и 6 одсто Срби.

Према попису из 1991. године национални распоред у данашњој ФБиХ био је следећи: 52,3 одсто Муслимани, 21,9 одсто Хрвати, 17,6 одсто Срби, 5,9 одсто Југословени.

Подаци о живорођеној деци, али само по националности мајке, уредно се воде и у Републици Српској. Према тој статистици, у РС је 2008. године рођено 10.198 беба, Српкиње су родиле 87,4, Бошњакиње 7,3, а Хрватице 0,46 одсто. Ако се посматра

учешће у броју умрлих распоред је следећи: 84 одсто Срби, 7,3 одсто Бошњаци и 1,9 одсто Хрвати.

Према попису из 1991. године на територији данашње РС живело је 55,4 одсто Срба, 28,1 одсто Муслимана, 9,2 одсто Хрвата и 4,8 одсто Југословена. Сем што им је укупан број (1991: 760.852) у БиХ смањен за више од 40 одсто непрекинутим физичким одливом у Хрватску, Хрвати довршавају своју и раније значајну етничку хомогенизацију на територији Херцеговине уз константно цурење из средње Босне, па и Посавине. Као што се Срби и Хрвати споре око тога да ли је Туђман протерао хрватске Србе или их је Милошевић за иселење организовао, а Туђману баш није било жао, тако се и Хрвати међу собом споре да ли је Хрвате из средње Босне иселила неодговорна Туђманова политика или Армија БиХ, тек Хрвати су изгубили већину у Варешу, а уз Вареш и у Босанском Броду, Босанском Шамцу, а нису више баш сигурни ни за Нови Травник и Бусовачу. Хрвати се у средњој Босни држе у Кршеву, Кисељаку и Витезу, али и у Витезу посустају: тек 134 хрватске према 127 бошњачких беба. Овакав развој догађаја љути хрватске националисте нарочито због, наводно, значајних резерви воде у средњој Босни. Не теши их ни то што су Хрвати стекли већину тамо где је нису имали: у Мостару, Стоцу, Купресу и Жепчу. Јачање хрватске већине у Херцеговини приписује се како избегличком таласу тако и високом природном прираштају у западној Херцеговини, али статистички подаци то не потврђују. И поред значајног доприноса Широког Бријега, Западнохерцеговачки кантон од 2005. године има негативан природни прираштај, а Посавски већ од 2001.

И то се може књижити као последица рата, па се становништво БиХ смањује и по основу мршаваг природног прираштаја. И за даље етничке распоред у БиХ значајно је да је природни прираштај у Републици Српској од 2004. године константно негативан, а у ФБиХ константно позитиван, али све мањи. Само четири од 63 општине у РС имале су 2008. године позитиван природни прираштај: Бања Лука, Зворник, Милићи и Берковићи.

„Знанствена литература је доказала да је БиХ била, како за Хрватску тако и за Србију, демографско врело, које је успијевало, поготово након неких кризних ситуација, демографски освјежавати популације тих држава, али то је врело, бар кад је Хрватска у питању, пресушило”, каже др Дражен Живић.

Етничке хомогенизације у Хрватској, Србији и Босни и Херцеговини неће се праволинијски, а нарочито не у кратком року, прелити на Македонију и Црну Гору, у потпуности су сагласни сви НИН-ови саговорници. Да ли се процентуално учешће Срба у укупном становништву Црне Горе, после проглашења њене независности, одржало, порасло или смањило? Пробни попис, који су црногорски статистичари (Монстат) обавили средином јуна прошле године изазвао је кратка варницења око овог питања. Неке просрпске невладине организације пожуриле су да оптуже црногорску власт да ту пробу користи као вид притиска на српски народ у Црној Гори, а амбасада Србије у Подгорици, јако се чувајући неизбежног политичког контекста, наводно је дискретно упозорила неке политичке актере да се уздрже од даљег понављања јавних процена да ће попис показати да се број Срба смањило. Мада је пробни попис обављен на „добром узорку од 20.000 људи”, а „могућност статистичке грешке на тако великом узорку је мала” (др Милош Бешић, Цедем, Подгорица), нестрпљива очекивања су била узалудна, НИН-у је у Монстату речено да резултати пробног пописа неће бити објављивани.

НИН-ови саговорници о теми етничких хомогенизација држава у региону, сматрају да ће Црногорци и Срби у Црној Гори још дуго остати где јесу.” У Црној Гори, заправо, имате двије политичке елите од којих је једна црногорска, а друга сматра да уз црногорски има и српски идентитет и на власти ће бити или једна или друга. Ту је

стање мало другачије јер су бројеви пуно мањи и Црна Гора као микроскопска држава неке од тих процеса може избјећи. Не видим да постоје други. Хрвати у Црној Гори су у постотку небитан фактор, а ја мислим да утјецај Албанаца у том смислу неће више драматично расти, да неће бити толико битан”, каже др Твртко Јаковина, са Филозофског факултета из Загреба. „Црна Гора ће објективно имати модел који неко зове мултиетничност, неко коегзистенција. Нема друге”, каже Душан Јањић. Ниједан од НИИ-ових саговорника не гаји нимало оптимизма у погледу изгледа садашње македонске већине, не само да се прошири него да се уопште одржи. Садашња македонска већина је двотрећинска, каква је почетком XX века била и хрватска већина, каже др Живић, али Хрвати су имали много већу демографску виталност плус иселјавање Италијана и Срба, док је у Македонији албански народ много виталнији од македонског. Душан Јањић сматра да ће Македонија прво имати проблем да уопште опстане као држава. „Она тренутно функционише формално као једна држава са два политички и етнички јасно конституисана ентитета, функционише као бинационална и биполарна друштва. Тешко бисмо могли рећи да је то држава“. И др Твртко Јаковина сматра да ће Македонија још неко време егзистирати располућена између два дела. „ Питање је да ли ће Македонија у неком тренутку кренути ка федерализацији, можда конфедерализацији. Без обзира на то како то буде било, у Македонији ће утјецај албански у суставној политици и даље јачати.

А Словенија и Косово? Словенија је високо словеначка била и пре 90-тих, а Косово „политички шта ће бити за десет година, то никад не можете рећи, али демографски то је за Србију изгубљен простор”, каже др Живић, „па српски демографи су јасно упозоравали шта се на Косову догађа”.

PRESS CLIPPING

Петак 29.01.2010. год.

ВРАТИЛО СЕ МАЊЕ ОД ПЕТ ОДСТО СРБА

Данас, Датум : 29.1.2010, Страна : 13

За обнову кућа избеглих из ФБиХ потребно више од 800 милиона КМ

Бањалука, Сарајево - Председник Асоцијације удружења расељених лица, избеглица и повратника у РС Војилсав Милишић тврди да се у Федерацију БиХ, ако се изузму општине Гламоч, Петровац и Грахово, до сада вратило мање од пет одсто Срба. Коментаришући саопштење федералне владе у којем се наводи да је до сада право на повратак у ФБиХ остварило 139.000 грађана српске националности, док их је још 180.000 исказало интересовање за то, Милишић је рекао да су право на повратак остварили сви у БиХ, те да бројка од 180.000 заинтересованих Срба за повратак у Федерацију не представља стварне повратнике.

Милишић је истакао да је реч о људима који су се само пријавили за повратак како би добили донацију у грађевинском материјалу за обнову својих кућа. Позивајући се на податке Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Милишић је рекао да су се тренутно за повратак на целом простору БиХ пријавиле 47.243 породице, а за обнову њихових кућа је неопходно обезбедити више од 800 милиона конвертибилних марака, известила је Срна.

Српско грађанско вијеће саопштило је претходно да је право на повратак на територију ФБиХ до сада остварило 139.000 грађана српске националности, а интерес је показало још 180.000 особа. Премијер ФБиХ Мустафа Мујезиновић и министар за расељене особе и избеглице Един Мушић разговарали су у седишту Владе са представницима Српског грађанског вијећа - Покрет за равноправност Босне и Херцеговине, које је предводио председник Мирко Пејановић, известила је Радио-телевизија ФБиХ.

Размењена су мишљења о досадашњим резултатима и планираним активностима и мерама за повратак избеглих и расељених особа српске националности на територију Федерације и стварању услова за одрживост тог повратка. Према оцени представника Српског грађанског вијећа, до сада је остварена успешна сарадња са Министарством за расељене особе и избеглице.

СРБИМА УСКРАЂЕНА ПРАВА

Вечерње Новости, Датум : 29.1.2010, Страна : 4

У СЕ Резолуција о имовини избеглица

САВЕТ Европе усвојио је јуче Резолуцију у којој је земље чланице позвао да обезбеде повратак станова и остале имовине избеглим и расељеним лицима. Резолуција је изгласана на основу извештаја Данца Јергена Поулсена који је истакао да је у БиХ, до 2003. године, процес повратка имовине или станарског права добрим делом био завршен, али да и даље многе препреке коче потпуно спровођење процеса реституције. У Хрватској, Срби се још увек сусрећу с озбиљним препрекама које им онемогућавају повратак имовине. У документу се изражава забринутост за трајни

повратак већине од 300.000 расељених Срба, док су, с друге стране, унутрашње расељени Хрвати (260.000) и Хрвати из БиХ (120.000), одавно збринути.

НОВИ УСТАВ, ВЈЕЧНИ ШЕКС
Данас, Датум : 29.1.2010, Страна : 6

КИОСК

ВЕЧЕРЊИ ЛИСТ

Уставне промјене што их спрема ревно уставотворац, политички вјечни Владимир Шекс засад можда највећма побуђују занимање гледе укидања уставне одредбе којом се пријечило удруживање у неку нову Југославију. Као и хоће ли, и ако, како, убудуће на хрватским изборима гласовати Хрвати из БиХ. О томе хоће ли то чинити и Срби избјегли из Хрватске, а који такођер имају држављанство неке друге државе, мање се говори. Јер након што су одласком већине из Хрватске постали маргиналном мањином, престали су бити и важним политичким фактором.

С тврдњом да су хрватски Срби „највеће жртве рата“ многи се неће сложити. Једни јер држе да је посриједи намјерна „семантичка збрка“, да то није истина јер да „Срби нису жртве, него агресори“. А други, јер је то рекао Стипе Месић. Сви који је сматрају кривом и неточном можда су сугласни да је та Месићева изјава, недавно речена Новостима, загребачком тједнику Српског националног вијећа, покушај ублажавања напетости коју је узроковао најавом да би у случају референдума у Србима даној половици Босне и Херцеговине требало пресјећи коридор код Брчког. Но, била Месићева тврдња покушај ублажавања реченога и опће фрке коју је изазвао или покушај неког његова особног резимеа ратних посљедица, опаска је већ сама по себи интригантна. Ако су Хрвати били жртвама рата, а јесу - јер су претрпјели вањску (србијанску) и унутарњу (српску) агресију, хрватски су Срби пак, дугорочно гледајући, највећи ратни губитници, слиједећи једну сулуду политику, заправо су се искоријенили с простора на којима су стољећима живјели. Бројчано, тј. статистички и демографски, постали су биолошки маргиналнима: прије рата чинили су дванаест посто пучанства Хрватске, а послије рата тек четири посто, с великим удјелом времешних и старих.

Хрватски су Срби постали жртве рата смишљеног у Београду, у којем су судјеловали и који су изгубили. Заведени Слободаном Милошевићем и његовим увјеравањима да ће Југославију преуредити у државу која ће срушити све наводне неправде које да су за Титове власти намјерно почињене Србима, хрватски су Срби увелике постали милошевићевцима, присташама погубне политике коју су навелико и здушно слиједили. Опчињеност Милошевићем и великосрпским тлапњама велики је опсјенар др Јован Рашковић, својим масовним психолошким сеансама, то расположење претворио у колективно стање, а некоћ обичне људе у „луди народ“.

Масовном психологијом и хистеричном београдском медијском пропагандом Срби су у „Крајини“ претворени у политичке зомбије који беспоговорно слиједе чак и једног приглупог милицајца. Народ је претворен у масу. Свакодневно му се испирао мозак да „нема живота изван Југославије“, а да је „свака Хрватска, усташка Хрватска“. Како су хрватски букачи забадали „хрватски барјак на Романији“, понављали да су овдашњи Срби одвајкада „реметилачки фактор“, халабучили да „Срби у Хрватској жито сију, а Бога моле да у Србији киша пада“..., побуђивали су српске страхове од самосталне Хрватске. Српски су пропагандисти те страхове још потенцирали и будили архетипске страхове из Другог свјетског рата. Посљедица је те шовенске пропаганде била опћа хистеризација, остварење марксистичке доктрине о „наоружаном народу“, побуна против Хрватске, а након пораза и колективни одлазак. Догодила се „психологија птичјег јата“, из „Крајине“ су отишли малне сви; једино су остали они који нису могли „летјети“, тј. махом остарјели.

Такви су се углавном последице рата и вратили. Млади и млади су највећма остали тамо камо су избјегли. Ако су се снашли, прилагодили и почели нови живот, тамо највјеројатније кане и остати. А ако имају и тамошње држављанство, њих Хрватска и хрватски избори вјеројатно и не занимају. А и они у Хрватској мало кога занимају, осим можда овдашње српске политичаре, којима требају њихови гласови.

НОВИ ПРОГРАМ ЗАПОШЉАВАЊА МЛАДИХ

Данас, Датум : 29.1.2010, Страна : 16

Национална служба за запошљавање у сарадњи са програмом „Запошљавање и миграције младих“ расписала је позив за подношење пријава за реализацију програма „Запошљавања младих“. За учешће у програму могу конкурисати особе које у моменту подношења пријаве имају навршених 15, а мање од 30 година старости и која се налазе минимум три месеца на евиденцији незапослених лица у новосадској филијали.

Циљ програма је да помогне младим незапосленим лицима, кроз програме обуке, да се припреме за запошљавање, самозапошљавање и тражење запослења. Програм финансира Фонда за запошљавање младих, који су заједнички основали Влада Републике Србије и шпански Фонд за остваривање миленијумских циљева, у оквиру заједничког програма агенција Уједињених нација „Подршка националним напорима за промовисање запошљавања младих и управљање миграцијама“.

Програм је усмерен на незапослена лица до II степена стручне спреме, са радним искуством или без њега. Приоритет за укључивање у програм имају особе са инвалидитетом, Роми, избегла и интерно расељена лица, повратници у поступку реадмисије и корисници услуга центара за социјални рад.

Сви млади који испуњавају услове за учешће у Програму могу се пријавити попуњавањем обрасца који је доступан у филијали и на сајту НСЗ www.nsz.gov.rs. Информације о програму могуће је добити и на телефонски број 0901 300 301 за послодавце и 0800 300 301 за незапослене.